

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā

2014.gada 15.decembrī

Nr. E02-68
(Prot. Nr.64, 2.§)

Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu

Lietā Nr.2637/13/03.04.-01/2

Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu pārkāpumu SIA „SD AUTOCENTRS”, SIA „RIPO AUTOCENTRS”, [Iesniedzējs]*, SE „MOLLER BALTIC IMPORT”, SIA „MOLLER AUTO KRASTA”, SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS”, SIA „MOLLER AUTO LATVIA”, SIA „Lauri Motors” darbībās

1.	Ievads.....	3
2.	Pārkāpumā iesaistītie tirgus dalībnieki un atbildība par pārkāpumu	4
2.1.	KP pieeja atbildības noteikšanā	4
2.2.	Lietas dalībnieki.....	5
2.2.1.	SIA „SD AUTOCENTRS”	5
2.2.2.	SIA „RIPO AUTOCENTRS”	5
2.2.3.	[Iesniedzējs]	5
2.2.4.	SE „MOLLER BALTIC IMPORT”	5
2.2.5.	SIA „Moller Auto Krasta”	6
2.2.6.	SIA „Moller Auto Ventspils”	6
2.2.7.	SIA „Moller Auto Latvia”	6
2.2.8.	SIA „Lauri Motors”.....	7
3.	Konkrētais tirgus, LESD 101.panta piemērošana un VW izplatīšanas tīkls.....	7
3.1.	LESD 101.panta piemērošana	7
3.2.	Konkrētais tirgus	8

* Lietas dalībnieks, kas atbilstoši Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumiem Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” iesniedzis pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda

3.2.1. Auto Asociācijas dati par jaunu automašīnu pārdošanu	8
3.2.2. Ceļu satiksmes drošības direkcijas dati.....	10
3.3. VW un tā izplatīšanas tīkla uzbūve.....	10
4. Lietas apraksts	11
4.1. KP izmeklēšana.....	11
4.2. Lietā iegūtie pierādījumi:	12
4.3. Lietas dalībnieku vienošanās par tirgu sadali un dalības nosacījumiem iepirkumos	12
4.3.1. Apmeklējumu laikā no lietas dalībniekiem iegūtā informācija	13
4.3.1.1. Apmeklējums pie Moller Auto Ventspils.....	13
4.3.1.2. Apmeklējums pie Ripo Autocentrs	14
4.3.1.3. Apmeklējums pie MBI	14
4.3.1.4. Apmeklējums pie SD Autocentrs	16
4.3.1.5. Apmeklējums pie [Iesniedzējs]	18
4.3.1.6. Apmeklējums pie Moller Auto Krasta.....	18
4.3.1.7. Apmeklējums pie Moller Auto Latvia	19
4.3.2. MBI 05.07.2013. paskaidrojumi (6.sēj., 42.-72.lpp.).....	21
4.3.3. MBI, Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils un Moller Auto Latvia paskaidrojumi (7.sēj., 1.-228.lpp.).....	23
4.3.4. KNAB sniegtā informācija (liecinieku nopratināšanas protokoli)	24
4.3.4.1. SD Autocentra tirdzniecības vadītāja N.H. liecinieka nopratināšanas protokolā norādītais (8.sēj., 60.-68.lpp., skatīt arī vēstules 2011.gada e-pastu saraksti Nr.14):	24
4.3.4.2. [Iesniedzējs] pārdošanas daļas vadītāja A.C. liecinieka nopratināšanas protokolā norādītais (8.sēj., 69.-72.lpp.):	25
4.3.4.3. [Iesniedzējs] automašīnu pārdevēja T.M. (uz 29.04.2013. strādāja Moller Auto Latvia) liecinieka nopratināšanas protokolā norādītais (8.sēj., 73.-76.lpp.):	25
4.3.4.4. Moller Auto Ventspils (iepriekšējais nosaukums SIA „Venta Motors”) pārdošanas nodaļas vadītāja C.L. liecinieka nopratināšanas protokola norādītais (8.sēj., 77.-78.lpp.):	26
5. Piemērojamās normas un judikatūra.....	26
5.1. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas piemērošana	26
5.2. Aizliegtas vienošanās pārkāpuma skaidrojums pastāvīgajā judikatūrā.....	27
5.3. Vienošanās izvērtējums un secinājumi.....	28
5.3.1. Vienošanās izpausmes	28
5.3.2. KP viedoklis par lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem un par LSEZ epizodi (no KNAB saņemtā informācija)	33
6. Lietas dalībnieku viedokļi un KP vērtējums.....	35
6.1. Lauri Motors viedoklis.....	35
6.2. [Iesniedzējs] viedoklis.....	36
6.3. SD Autocentrs viedoklis un izlīguma piedāvājums	36
6.4. Heinz Wilke Autohandel GmbH viedoklis	37

6.5.	Moller Auto Baltic AS viedoklis	39
6.6.	Harald A Moller AS viedoklis.....	39
6.7.	Moller Auto Latvia viedoklis	40
6.8.	Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils viedoklis.....	43
6.9.	MBI viedoklis	43
6.10.	Ripo Autocentrs viedoklis	52
7.	Naudas soda aprēķins.....	52
7.1.	Naudas soda piemērošanas vispārējais pamats.....	52
7.2.	Pārkāpuma smagums	54
7.3.	Pārkāpuma ilgums.....	55
7.4.	Naudas soda samazināšanas vai palielināšanas apstākļi.....	56
7.5.	Kopējā naudas soda apmērs	57
7.6.	Naudas soda samazinājums saskaņā ar Izlīguma piedāvājumu.....	58
7.7.	Solidārā atbildība un solidārās atbildības periods	58
8.	Iecietības programma	61

Pielikumā: Elektroniskā pasta sarakste starp lietas dalībniekiem

Lēmumā lietotie termini:

Ražotājs – Volkswagen AG

Importētājs/ Importieris – Moller Baltic Import SE, jaunu Volkswagen automašīnu importētājs Latvijā un Baltijas valstīs

Izplatītājs/ dīleris – gan Moller grupā ietilpstošie, gan neatkarīgie jaunu VW automašīnu izplatītāji

Aģents – neatkarīgs komersants Volkswagen automašīnu izplatīšanas sistēmā, kas darbojas kā dīlera tirdzniecības pārstāvis jaunu automobiļu tirdzniecības jomā, pamatojoties uz dīlera un aģenta līgumu.

Autoparka programma (angliski *Fleet program*) – finansiāla atbalsta programma klientiem (Autoparka lietotājiem)

Lēmumā lietotie saīsinājumi:

EK – Eiropas Komisija

EST – Eiropas Savienības tiesa

KL – Konkurences likums

KP – Konkurences padome

LESD – Līgums par Eiropas Savienības darbību

VW – Volkswagen

1. Ievads

- [1] KP 13.12.2012. saņēma [Iesniedzējs] iesniegumu, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.796) 27.2.apakšpunktu (Pieteikums par atbrīvojumu no naudas soda)¹. Pieteikumā bija ietverta

¹ Lietas 1.sēj. 1.- 231.lp., 2.sēj. – 1.- 155.lp.

informācija, kas norādīja uz vairākiem iespējamiem KL pārkāpumiem jaunu VW markas automašīnu izplatīšanas tīklā, tajā skaitā attiecībā uz aizliegtām vienošanām publiskajos vai privātajos iepirkumos (turpmāk – iepirkumi).

2. Pārkāpumā iesaistītie tirgus dalībnieki un atbildība par pārkāpumu

- [2] Šajā nodaļā sniegta informācija par tirgus dalībniekiem, kuri ir atzīti par atbildīgiem par pārkāpuma izdarīšanu, tajā skaitā, sniedzot skaidrojumu, kādos gadījumos piemērojama individuāla vai solidārā atbildība pārkāpumus izdarījušo tirgus dalībnieku ietvaros. Tādējādi šajā nodaļā sniegts ieskats lietas dalībnieku darbības virzienos un vērtēta to korporatīvā uzbūve.

2.1. KP pieeja atbildības noteikšanā

- [3] KL 11.panta pirmajā daļā noteiktais aizliegums attiecas uz tirgus dalībniekiem, ar šo jēdzienu saprotot vienotu „ekonomisku vienību”². Lai noskaidrotu par pārkāpumu atbildīgās personas, kam attiecīgi pārkāpuma konstatēšanas gadījumā piemērojams naudas sods, ir nepieciešams identificēt personas, kuras ir saistītas ar tirgus dalībnieku, kas iesaistīts pārkāpumā.
- [4] Noteiktās situācijās atbildību par meitas uzņēmuma rīcību var vērst pret mātes uzņēmumu, ja meitas un mātes uzņēmums ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku KL izpratnē. Šādos gadījumos KP lēmumu var adresēt mātes uzņēmumam, pat ja tas nav bijis tieši iesaistīts pārkāpuma izdarīšanā.
- [5] Lai mātes uzņēmumu atzītu par atbildīgu pārkāpumā, jākonstatē tā izšķirošā ietekme pār meitas uzņēmumu. Tādējādi nepieciešams izvērtēt mātes un meitas uzņēmuma juridiskās, ekonomiskās un pārvaldības attiecības.
- [6] Ja mātes uzņēmumam pieder daļas meitas uzņēmumā 100% apmērā, šāda līdzdalība ļauj prezumēt mātes uzņēmuma spēju realizēt izšķirošu ietekmi pār meitas uzņēmuma rīcību. Šāda līdzdalības pakāpe arī iedibina atspēkojamu prezumpciju, ka mātes uzņēmums faktiski realizē izšķirošu ietekmi pār meitas uzņēmuma faktisko rīcību.
- [7] Lai atspēkotu iepriekš minēto prezumpciju par izšķirošas ietekmes realizēšanu pār meitas uzņēmumu, mātes uzņēmumam, balstoties uz informāciju par attiecīgo uzņēmumu juridiskajām un ekonomiskajām attiecībām, ir jāspēj pierādīt, ka meitas uzņēmums savu rīcību tirgū nosaka pilnībā neatkarīgi no mātes uzņēmuma.
- [8] Konkrētajā lietā, noskaidrojot lietas dalībniekus, kas izdarījuši KL pārkāpumu, KP, pirmkārt, identificējusi tās juridiskās personas, kas tieši bijušas iesaistītas aizliegtās darbībās lēmumā aprastītajā periodā, pēc tam noskaidrojot, vai atbildība par pārkāpuma izdarīšanu būtu dalāma solidāri ar citu juridisko personu, pamatojoties uz faktu, ka attiecīgie uzņēmumi noteiktā laika periodā uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- [9] KP lēmuma adresāti ir tirgus dalībnieki, kuri bija tieši iesaistīti KL pārkāpumā vai realizēja izšķirošu ietekmi pār tiem.

---

² Tirgus dalībnieks - jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kura veic vai gatavojas veikt uzņēmējdarbību, neatkarīgi no šīs darbības formas. Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme uz vienu vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visi tirgus dalībnieki šā likuma izpratnē tiek uzskatīti par vienu tirgus dalībnieku (KL 1.panta 13.punkts).

2.2. Lietas dalībnieki

2.2.1. SIA „SD AUTOCENTRS”

- [10] SIA „SD AUTOCENTRS” ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā 05.07.1994, reģ.Nr.42103012097, juridiskā adrese: Zemnieku iela 68, Liepāja, LV-3401.
- [11] Neviens tirgus dalībnieks nerealizē izšķirošu ietekmi pār SIA „SD AUTOCENTRS” (turpmāk - SD Autocentrs). SD Autocentrs dalībnieki ir vairākas privātpersonas.

2.2.2. SIA „RIPO AUTOCENTRS”

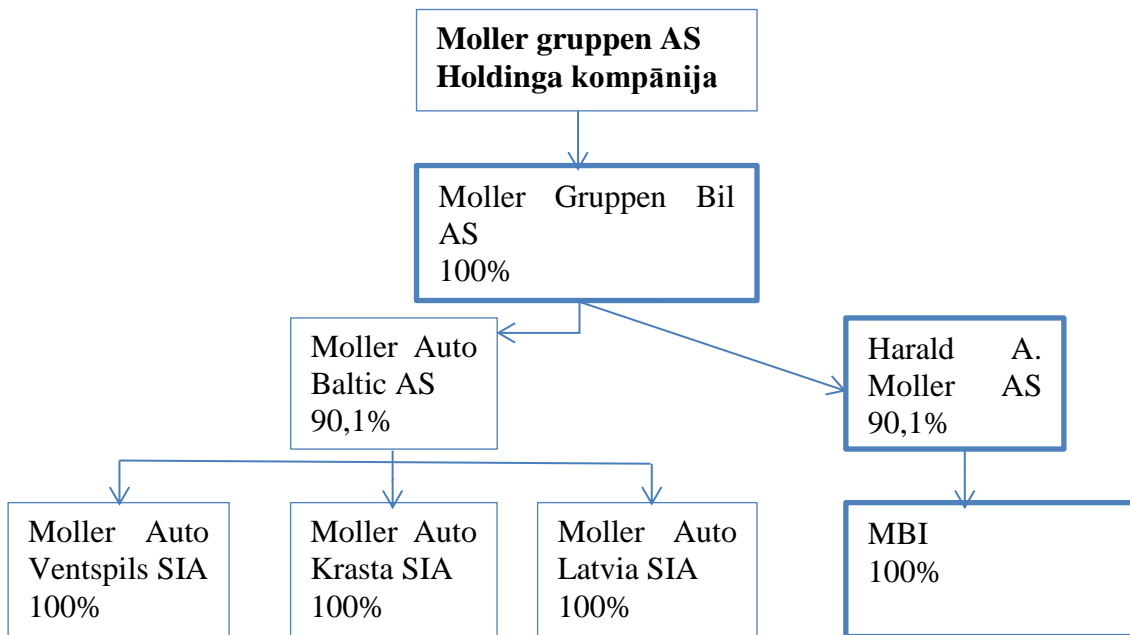
- [12] SIA „RIPO AUTOCENTRS” ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā 04.02.1993., reģ.Nr.44103002701, juridiskā adrese: Dārza iela 4, Valmiera, LV-4201.
- [13] Neviens tirgus dalībnieks pārkāpuma izdarīšanas periodā nerealizēja izšķirošu ietekmi pār SIA „RIPO AUTOCENTRS” (turpmāk – Ripo Autocentrs). Ripo Autocentrs dalībnieks ir viena fiziska persona.
- [14] Saskaņā ar Latvijas Republikas Komercreģistra datiem 12.11.2013 pasludināta Ripo Autocentrs maksātnespēja.

2.2.3. [Iesniedzējs]

- [15] [Iesniedzējs] ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā [Datums]., reģ.Nr.[Numurs], juridiskā adrese: [Adrese].
- [16] Neviens tirgus dalībnieks pārkāpuma izdarīšanas periodā nerealizēja izšķirošu ietekmi pār [Iesniedzējs]. [Iesniedzējs] dalībnieki ir vairākas fiziskas personas.

2.2.4. SE „MOLLER BALTIC IMPORT”

- [17] SE „MOLLER BALTIC IMPORT” (turpmāk - MBI) ir Eiropas komercsabiedrība, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā 17.06.2008., reģ.Nr.40103176283, juridiskā adrese: Dunties iela 11, Rīga, LV-1013. Iepriekšējie nosaukumi: līdz 09.11.2011. SE „Auto Group Baltic” un līdz 03.11.2008 SE „AGB”.
- [18] MBI 03.11.2008. ieguva izšķirošu ietekmi SE „Auto Group Baltic”, kas līdz tam bija vienīgais VW vieglo auto un VW vieglā komerctransporta importētājs Baltijas valstīs. Saskaņā ar Komercreģistra datiem kopš 03.11.2009. MBI vienīgais dalībnieks ir Harald A. Moller AS (Frysjaveien 31, Postboks 46, Kjelsas, N-0411, Oslo, Norvēģija).

2.2.5. SIA „Moller Auto Krasta”

- [19] SIA „MOLLER AUTO KRASTA” (līdz 16.11.2012 - SIA „Motors Latvija”, turpmāk – Moller Auto Krasta) ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā 21.11.2001., reģ.Nr.40003570184, juridiskā adrese: Krasta iela 54, Rīga, LV-1003.
- [20] No 25.02.2005. Moller Auto Krasta par vienīgo dalībnieku kļuva Heinz Wilke Autohandel GmbH. Laika periodā no 25.02.2005. līdz 29.01.2012. Moller Auto Krasta un SIA „Moller Auto Ventspils” (attiecīgajā periodā SIA „Venta Motors”) uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku KL 1.panta 9.punkta izpratnē. Kopš 30.01.2012. Moller Auto Krasta ietilpst Moller grupas ietvaros.

2.2.6. SIA „Moller Auto Ventspils”

- [21] SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS” (līdz 09.11.2012 - SIA „Venta Motors”, turpmāk – Moller Auto Ventspils) ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā 24.04.1998, reģ.Nr.41203010445, juridiskā adrese: Zvaigžņu iela 11, Ventspils, LV-3601
- [22] No 25.02.2005. SIA „Venta Motors” par vienīgo dalībnieku kļuva Heinz Wilke Autohandel GmbH. No 30.01.2012. SIA „Venta Motors” par vienīgo dalībnieku kļuva Moller Auto Baltic AS.
- [23] Ņemot vērā lēmuma 2.2.5. un 2.2.6.punktā minēto, no 25.02.2005. līdz 29.01.2012. Moller Auto Ventspils (attiecīgajā periodā SIA „Venta Motors”) un Moller Auto Krasta (attiecīgajā periodā SIA „Motors Latvija”) uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku KL 1.panta 9.punkta izpratnē.

2.2.7. SIA „Moller Auto Latvia”

- [24] SIA „MOLLER AUTO LATVIA” (līdz 17.06.2011 uzņēmuma nosaukums – SIA „Auto Rīga”) ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā 31.01.1992., reģ.Nr.40003055104, juridiskā adrese: Sergeja Eizenšteina iela 6a, Rīga, LV-1079.

[25] No 27.07.2002. SIA „Auto Rīga” pilnībā kļuva par Moller grupai piederošu uzņēmumu (laika periodā no 27.06.2002. līdz 17.06.2011. SIA „Auto Rīga” īpašniekam mainoties tikai Moller grupas ietvaros). No 17.06.2011. vienīgais dalībnieks SIA „Auto Rīga” (turpmāk – Moller Auto Latvia) ir MOLLER AUTO BALTIC AS.

2.2.8. SIA „Lauri Motors”

[26] SIA „Lauri Motors” ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā 07.07.1994., reģ.Nr.40003205092, juridiskā adrese: Dzirnietu iela 16, Mārupe, Mārupes nov., LV-2167. SIA „Lauri Motors” (turpmāk - Lauri Motors) ir bijušais VW dīleris Daugavpilī. Lauri Motors dalībnieki ir vairākas fiziskas personas.

[27] Saskaņā ar Komercreģistra datiem 12.11.2010. pasludināta Lauri Motors maksātnespēja. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Lauri Motors ir likvidēts 17.10.2014.

3. Konkrētais tirgus, LESD 101.panta piemērošana un VW izplatīšanas tīkls

3.1. LESD 101.panta piemērošana

[28] Pieteikumā sniegtā informācija un lietas izpētes gaitā iegūtie pierādījumi ietvēra norādes uz iespējamu KL pārkāpumu, kas izpaudies kā lietas dalībnieku vienošanās par tirgu sadali un dalības nosacījumiem iepirkumos.

[29] Lietās, kur KP piemēro KL tirgus dalībnieku līgumiem vai saskaņotām darbībām, kas var ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm, KP ir pienākums piemērot arī LESD 101.pantu.³

[30] Lai piemērotu LESD 101.pantu, līgumam vai saskaņotai darbībai ir jāspēj būtiski ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm. Šī ir nozīmīga juridiska prasība, kas iezīmē robežu starp ES normu un nacionālo normu piemērošanu.⁴ Būtiskumu (ietekmei uz tirdzniecību) var novērtēt, tajā skaitā, ņemot vērā iesaistīto uzņēmumu pozīcijas tirgū. Būtiska ietekme uz tirdzniecību nevar tikt konstatēta, ja tā ir niecīga, ņemot vērā uzņēmumu vājo pozīciju tirgū.⁵

[31] Novērtējot, vai līgums vai saskaņota darbība var ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm, KP vadās no EK vadlīnijām par ietekmi uz tirdzniecību.⁶ Vadlīnijās arī norādīts, ka līgumi, kas pēc savas būtības ir “vietēja rakstura”, paši par sevi nav spējīgi radīt būtisku ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.⁷

[32] Izpētes gaitā tika pārbaudīts, tajā skaitā, vai pastāv lietas dalībnieku vienošanās par tirgu sadali un dalības nosacījumiem iepirkumos, saskaņota rīcība Baltijas jaunu VW automašīnu dīleru starpā attiecībā uz dalību iepirkumos. Ja šādas darbības tiktu konstatētas, tad pirmšķietami tā būtu tāda veida rīcība, kas potenciāli var ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm LESD 101.panta piemērošanas ietvarā.

[33] Ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm novērtēšanai LESD 101.panta piemērošanas kontekstā ir būtiski definēt konkrēto tirgu. Lietas izpētes gaitā KP nekonstatēja informāciju, kas

³ Padomes Regulas (EK) Nr.1/2003 *Par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82.pantā* 3.pants

⁴ EST 31.05.1979. spriedums lietā 22/78, *Hugin Kassaregister AB and Hugin Cash Registers Ltd v Commission of the European Communities*, 17.punkts

⁵ EST 09.07.1969. spriedums lietā 5-69 *Franz Völk v S.P.R.L. Ets J. Vervaecke*, 5/7.punkts.

⁶ EK paziņojums „Vadlīnijas par ietekmes uz tirdzniecību koncepcijas piemērošanu, kas izriet no Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma 81. un 82. panta”.

⁷ Turpat, 91.punkts.

norādītu, ka dalības noteikumu publiskajos iepirkumos saskaņošanā būtu iesaistīti arī Lietuvas vai Igaunijas jaunu VW automašīnu izplatītāji. Lietas izpētes ietvaros KP konstatēja KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes MBI un Latvijas VW dīleru rīcībā attiecībā uz apmaiņšanos ar informāciju par dalības noteikumiem iepirkumos, kas pēc savas būtības vērtējamas kā „vietēja rakstura” [Latvijas teritorijas ietvaros] darbības. Tādējādi KP uzskata, ka nav konstatējams pamats KP rīcībai LESD 101.panta piemērošanas kontekstā.⁸

3.2. Konkrētais tirgus

- [34] Saskaņā ar KL 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilstoši KL 1.panta 5.punktam konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt ar šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījumu un piedāvājuma aizstājāmības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Savukārt konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām (KL 1.panta 3.punkts).
- [35] Saskaņā ar EK⁹ un KP līdzšinējo praksi¹⁰ automašīnu izplatīšanas nozarē var izdalīt atsevišķi jaunu vieglo pasažieru automašīnu segmentu un vieglo komerciālo automašīnu (ar pilnu masu līdz 3,5 tonnām) segmentu. Par vieglajām pasažieru automašīnām uzskata individuālās pasažieru automašīnas, bet par vieglajām komerciālajām automašīnām tās, kas primāri nav paredzētas tikai personu pārvadāšanai un tām ir zemāks komforta līmenis, piemēram, kravu un personu pārvadāšanai paredzētās automašīnas.
- [36] KP ieskatā gan vieglo pasažieru automašīnu mazumtirdzniecības tirgus, gan vieglo pasažieru automašīnu vairumtirdzniecības tirgus, tāpat kā vieglo komerciālo automašīnu mazumtirdzniecības tirgus un vieglo komerciālo automašīnu vairumtirdzniecības tirgus ģeogrāfiski aptver vismaz Latvijas Republikas teritoriju. MBI darbojas vieglo pasažieru automašīnu piegādes un izplatīšanas tirgos (vairumtirdzniecības līmenī) un vieglo komerciālo automašīnu piegādes un izplatīšanas tirgos (vairumtirdzniecības līmenī).¹¹
- [37] Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, KP nesaskata nepieciešamību konkrētajā lietā ietvert izvērstu konkrētā tirgus izvērtējumu.

3.2.1. Auto Asociācijas dati par jaunu automašīnu pārdošanu¹²

- [38] KP paskaidro, ka VW tirgus daļas rēķinātas no Auto asociācijas datiem tādā griezumā un apmērā, kādā tie bija pieejami:
- līdz 2011.gadam – jaunu vieglo automašīnu reģistrācijas datu salīdzinājums pēc zīmoliem;
  - no 2012.gada – jauna komercitransporta no 3,5 līdz 7,5 tonnām reģistrācija pēc zīmola.

⁸ Nekonstatējot pamatu LESD 101.panta piemērošanai, KP nav tiesīga pieņemt lēmumu par LESD 101.panta pārkāpuma nekonstatēšanu. Lietā C-375/09 (03.05.2011. spriedums) *Prezes Urzēdu Ochrony Konkurencji i Konsumentów v Tele2 Polska sp. z o.o., devenue Netia SA*, EST sniedza skaidrojumu, ka, ņemot vērā risku, ko varētu radīt nevienota pieeja LESD 101. un 102.panta piemērošanā, tikai EK ir tiesīga konstatēt, ka nav noticis šo LESD pantu pārkāpums.

⁹ EK 22.07.2002. lēmums lietā Nr.COMP/M.2832 - *GENERAL MOTORS / DAEWOO MOTORS*.

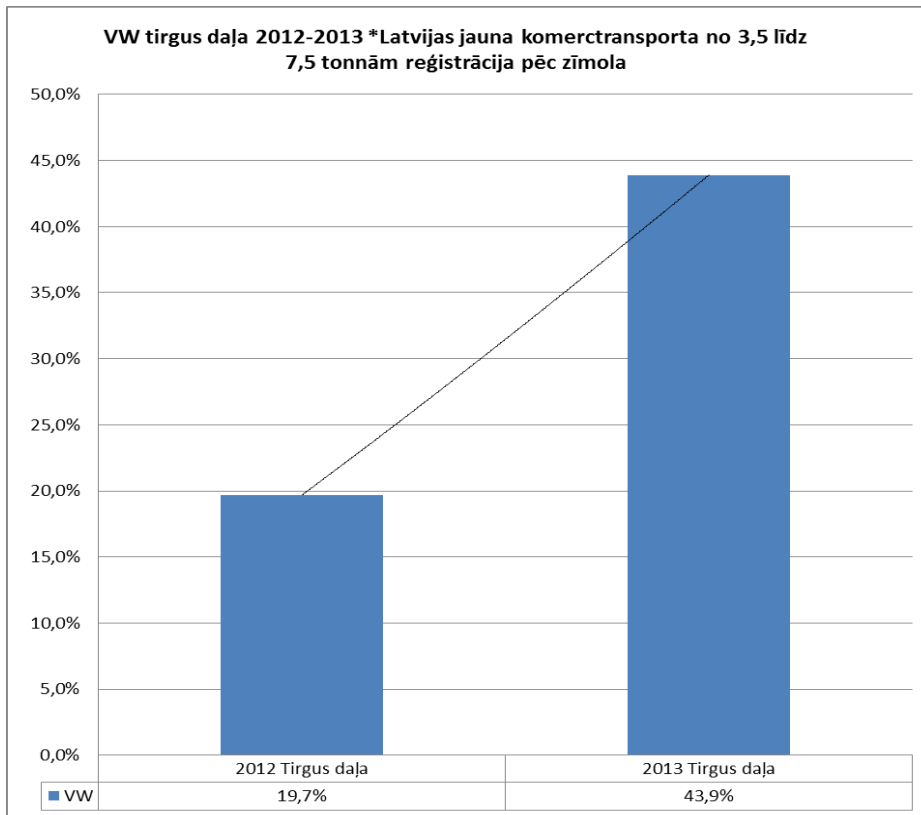
¹⁰ KP 11.11.2011. lēmums Nr.74 “*Par Moller Auto Baltic AS, Moller Real Estate Baltic AS un SIA „Motors Latvia”, SIA „Miera auto” un SIA „Venta Motors” apvienošanu*”.

¹¹ Līdzīga pieeja ir arī EK, definējot konkrētos tirgus, 22.07.2002. lēmumā lietā Nr.COMP/M.2832 - *GENERAL MOTORS / DAEWOO MOTORS*.

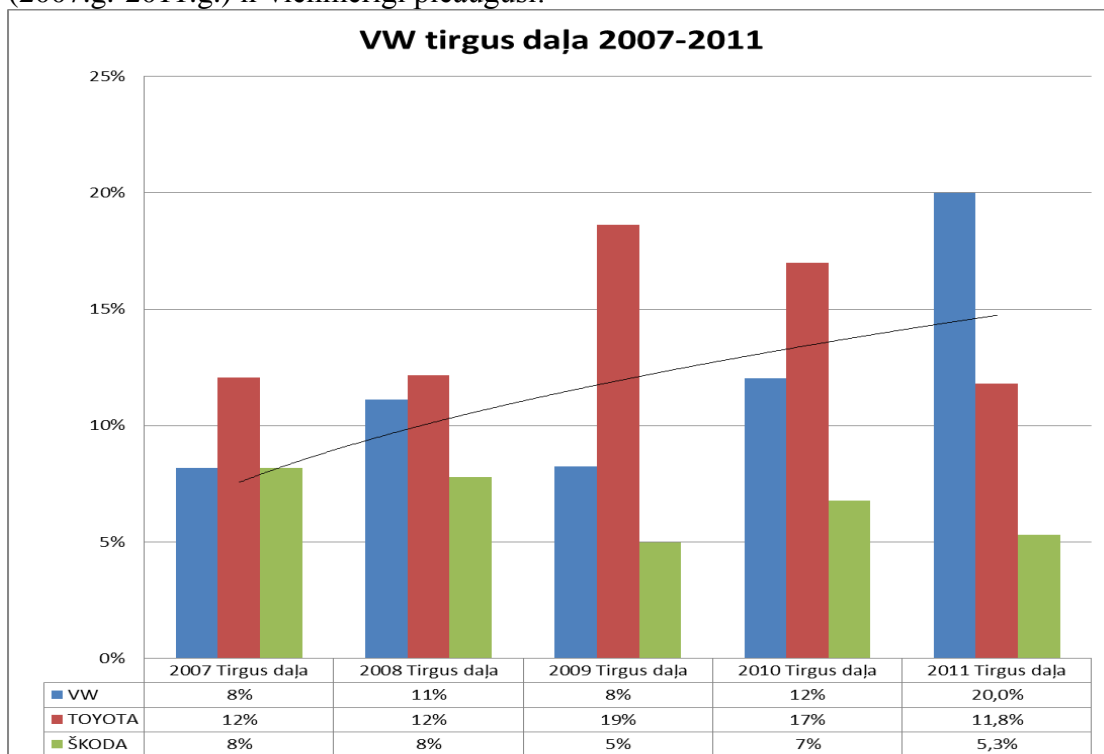
¹² Pieejams: <http://autoasociacija.lv/lv/statistika/latvija>

[39] Attiecīgi no 2012.gada līdz 2013.gadam Auto asociācijas mājas lapā bija pieejami dati tikai par jauna komerctransporta no 3,5 līdz 7,5 tonnām reģistrāciju pēc zīmola. KP norāda, ka VW tirgus daļai jaunā komerctransporta no 3,5 līdz 7,5 tonnām reģistrācija pēc zīmola 2012.-2013.gadā ir bijis straujš kāpums no apmēram 20% līdz vairāk kā 40%.

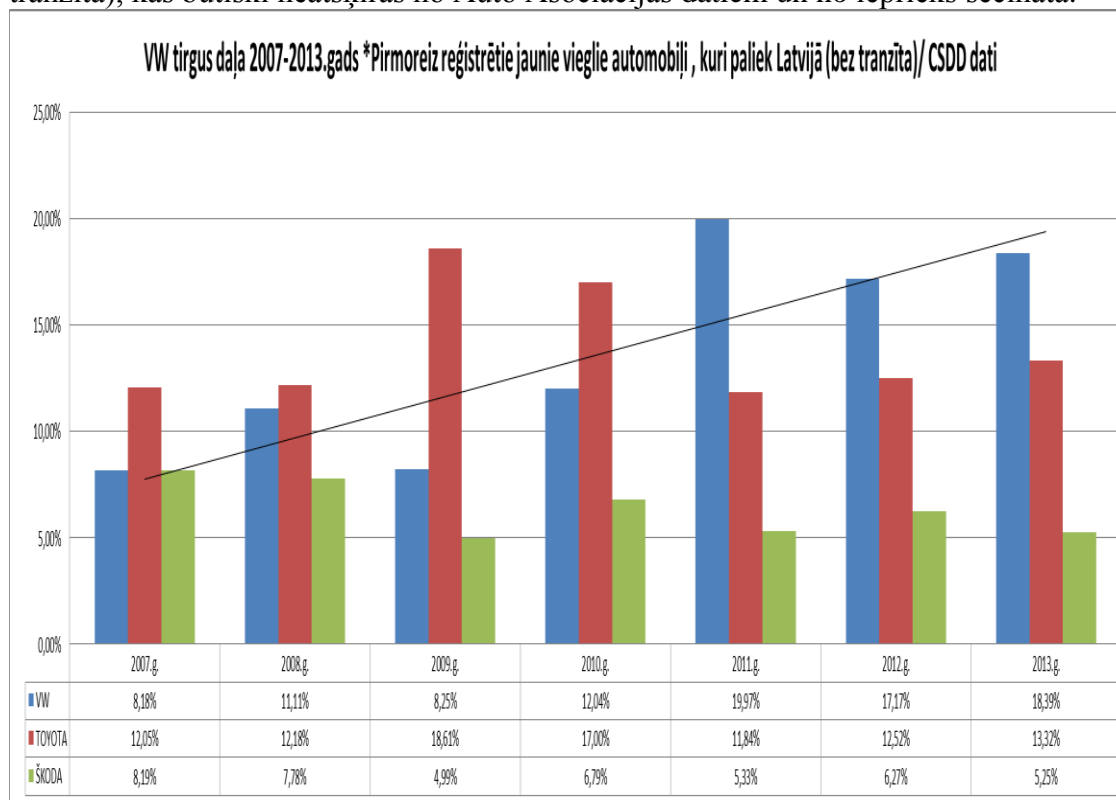

[40] Savukārt VW tirgus daļa jaunu vieglo pasažieru automašīnu tirgū vairāku gadu griezumā (2007.g.-2011.g.) ir vienmērīgi pieaugusi:

3.2.2. Ceļu satiksmes drošības direkcijas dati¹³

- [41] KP atzīst par izmantojamiem arī Ceļu satiksmes drošības direkcijas (turpmāk - CSDD) datus par pirmoreiz reģistrētajiem jaunajiem vieglajiem automobiļiem, kuri paliek Latvijā (bez tranzīta), kas būtiski neatšķiras no Auto Asociācijas datiem un no iepriekš secinātā:

3.3. VW un tā izplatīšanas tīkla uzbūve

- [42] Saskaņā ar VW grupas mājas lapā sniegto informāciju VW grupa (ar tās centrālo mītni Wolfsburgā, Vācijā) ir viena no lielākajām auto ražošanas kompānijām pasaulē un lielākais auto ražotājs Eiropā. 2013.gadā grupa palielināja pārdoto mašīnu apjomu uz 9,731 miljoniem (no 9,276 miljoniem 2012.gadā), attiecīgi ieņēmot 12,8% pasaules pasažieru auto tirgus daļu.
- [43] VW grupa apvieno 12 zīmolus no septiņām Eiropas valstīm: Volkswagen Passenger Cars, Audi, SEAT, ŠKODA, Bentley, Bugatti, Lamborghini, Porsche, Ducati, Volkswagen Commercial Vehicles, Scania un MAN. Katrs VW pārstāvētais zīmols ir atsevišķa raksturvērtība un darbojas kā neatkarīga vienība tirgū.
- [44] VW grupa attīsta arī citus biznesa virzienus (dīzeļmotoru ražošana kuģošanas un stacionārajām ierīcēm, turbo ierīču, kompresoru u.c. ierīču ražošana), kā arī piedāvā finansēšanas pakalpojumus izplatītājiem un klientiem, līzings, apdrošināšanas pakalpojumus, kā arī auto parka (*Fleet*) darījumus.¹⁴
- [45] Saskaņā ar MBI sniegto informāciju¹⁵ jaunu VW izplatīšana notiek VW ražotājam sadarbības līguma ietvaros piegādājot precī regionālajam importētājam MBI, kas tālāk, balstoties uz standarta izplatīšanas līgumiem, automašīnas pārdod izplatītājiem un aģentiem, kas savukārt mašīnas pārdod gala lietotājiem. Saskaņā ar MBI sniegto informāciju dīlera līgumi ir standarta

¹³ Pieejams: http://csdd.lv/lat/noderiga_informacija/statistika/transportlidzekli/?doc=528

¹⁴ http://www.volkswagenag.com/content/vwcorp/content/en/the_group.html

¹⁵ MBI 05.07.2013. vēstule, 6.sējums, 48.lp.

VW dīlera līgumi Baltijas valstīm (*Händlervertrag Baltische Staaten*) un tiek piemēroti attiecībās starp importētāju (MBI) un dīleriem neatkarīgi no tā, kas ir dīlera īpašnieks.¹⁶

- [46] MBI norāda, ka pati nepārdod auto mašīnas gala lietotājiem. Tāpat MBI norāda, ka ir neatkarīgs izplatītājs, bet tā pienākums ir ievērot VW ražotāja mārketinga stratēģiju.¹⁷
- [47] Saskaņā ar MBI sniegto informāciju, MBI ir vienīgais jaunu VW automašīnu (vieglo pasažieru un vieglo komerciālo automašīnu) importētājs Baltijas valstīs. MBI norāda, ka saskaņā ar Moller grupas politiku vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība ir nošķirtas – to veic dažādas juridiskās personas, ir nošķirtas vadības struktūras un atrašanās vietas.¹⁸
- [48] VW izplatīšana ir balstīta uz selektīvās izplatīšanas modeli (aptverot kvantitatīvo un kvalitātes kritēriju). Minētais izplatīšanas modelis paredz ražotāja tiesības piešķirt preces izplatīšanas tiesības skaitliski ierobežotam personu lokam (kvantitatīvais kritērijs), ja tās spēj nodrošināt pārdošanas atbilstību ražotāja noteiktiem kvalitatīviem kritērijiem.¹⁹

4. Lietas apraksts

4.1. KP izmeklēšana

- [49] Pamatojoties uz KL 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 22.panta 1.punktu, KP 21.12.2012. ierosināja lietu Nr.2637/13/03.04.-01/2 „*Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizliegumu pārkāpumu SIA „SD AUTOCENTRS”, SIA „RIPO AUTOCENTRS”, [Iesniedzējs], SE „MOLLER BALTIC IMPORT”, SIA „MOLLER AUTO KRASTA”, SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS”, SIA „MOLLER AUTO LATVIA” darbībās*”. (KP 21.12.2012. sēdes protokols Nr.60., 5.§).
- [50] 11.01.2013. KP amatpersonas, pamatojoties uz KP Izpilddirektora 10.01.2013. izsniegtām pilnvarām un 10.01.2013. Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu, veica KL 9.panta piektās daļas 1., 4., 5.punktā un septītajā daļā noteiktās procesuālās darbības (turpmāk – apmeklējums) pie SD Autocentrs, Ripo Autocentrs, [Iesniedzējs], MBI, Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils un Moller Auto Latvia.
- [51] KP 27.06.2013., pamatojoties uz KL 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 8.panta otro daļu, 22.panta 2.punktu, 24.pantu, 28.pantu, nolēma ierosināt lietu (Prot.Nr.35, 3.§) „*Par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu pārkāpumu SIA „SD AUTOCENTRS”, SIA „RIPO AUTOCENTRS”, [Iesniedzējs], SE „MOLLER BALTIC IMPORT”, SIA „MOLLER AUTO KRASTA”, SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS”, SIA „MOLLER AUTO LATVIA” darbībās*”.
- [52] Pamatojoties uz KL 26.panta piekto daļu, abas lietas tika apvienotas vienā lietvedībā Nr.2637/13/03.04.-01/2 ar nosaukumu „*Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta pirmajā daļā noteiktā aizliegumu pārkāpumu SIA „SD AUTOCENTRS”, SIA „RIPO AUTOCENTRS”, [Iesniedzējs], SE „MOLLER BALTIC IMPORT”, SIA „MOLLER AUTO KRASTA”, SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS”, SIA „MOLLER AUTO LATVIA” darbībās*” (Prot.Nr.35, 3.§).

¹⁶ MBI 05.07.2013. vēstule, 6.sējums, 51.lp.

¹⁷ MBI 05.07.2013. vēstule, 6.sējums, 48.lp.

¹⁸ MBI 05.07.2013. vēstule, 6.sējums, 47.lp.

¹⁹ EK Pamatnostādnes vertikālo ierobežojumu jomā, 175.punkts

- [53] KP 13.12.13., pamatojoties uz KL 8.panta pirmās daļas 2.punktu, 8.panta otro daļu un 27.panta trešo daļu, pieņēma lēmumu Nr.62 (Prot.Nr.59, 3.§) pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā uz laiku līdz 21.12.2014.
- [54] KP 14.08.2014., pamatojoties uz KL 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 8.panta otro daļu, 22.panta 2.punktu un 24.pantu, nolēma ierosināt lietu (Prot. Nr.41, 9.§) „*Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Lauri Motors” darbībās*”. Vienlaicīgi tika pieņemts lēmums apvienot vienā lietvedībā ierosināto lietu „*Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Lauri Motors” darbībās*” ar lietu „*Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu pārkāpumu SIA „SD AUTOCENTRS”, SIA „RIPO AUTOCENTRS”, [Iesniedzējs], SE „MOLLER BALTIC IMPORT”, SIA „MOLLER AUTO KRASTA”, SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS”, SIA „MOLLER AUTO LATVIA” darbībās*” un piešķirt apvienotajai lietai numuru 2637/13/03.04.-01/2 ar nosaukumu „*Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu pārkāpumu SIA „SD AUTOCENTRS”, SIA „RIPO AUTOCENTRS”, [Iesniedzējs], SE „MOLLER BALTIC IMPORT”, SIA „MOLLER AUTO KRASTA”, SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS”, SIA „MOLLER AUTO LATVIA”, SIA „Lauri Motors” darbībās*” (turpmāk – lieta).
- [55] Lietas ietvaros tika konstatēts, ka atsevišķās epizodēs piedalījies arī VW Jēkabpils dīleris – SIA „Ro Aktīvs” (reģ.Nr.45403008261), taču, ņemot vērā, ka SIA „Ro Aktīvs” bija pasludināts maksātnespējas process un 15.07.2013. tas tika likvidēts, par SIA „Ro Aktīvs” darbībām lieta netika ierosināta.
- [56] KP ir konstatējusi KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes MBI un Latvijas VW dīleru rīcībā attiecībā uz tirgus sadali un apmaiņšanos ar informāciju par dalības noteikumiem iepirkumos, kas detalizēti izklāstīts šajā lēmumā.

4.2. Lietā iegūtie pierādījumi:

- [57] Pierādījumi, kurus iesniedzis [Iesniedzējs]:
- Pieteikumā sniegtā informācija;
  - Dokumentāri pierādījumi (e-pasti, protokoli u.c.);
  - Papildu skaidrojumi un informācija, kas iegūta izpētes gaitā.
- [58] Apmeklējumu laikā gūtie pierādījumi, tajā skaitā:
- No apmeklējumu laikā izveidotajiem datoru spoguļattēliem no lietas dalībnieku e-pastos esošās informācijas, kas attiecas uz konkrēto lietu;
  - Lietas dalībnieku sniegtie paskaidrojumi, kas ietverti protokolos „*Par Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4.un 5.punktā paredzēto darbību veikšanu*” (turpmāk – Darbību protokols) un sarunu protokolos.
- [59] Lietas ietvaros saņemtā informācija:
- lietas dalībnieku paskaidrojumi (t.sk. ekonomista atzinumi);
  - lietas dalībnieku viedokļi;
  - KNAB sniegtā informācija – liecinieku nopratināšanas protokolu kopijas;
  - SD Autocentrs izlīguma piedāvājums.

4.3. Lietas dalībnieku vienošanās par tirgu sadali un dalības nosacījumiem iepirkumos

- [60] Lietas izpētes gaitā KP identificēja KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes lietas dalībnieku starpā par dalības noteikumu apspriešanu/ saskaņošanu un

tirgus sadali attiecībā uz iepirkumiem. Atsevišķos gadījumos dīleri (aģents) informāciju saņēma no MBI par to, kurš dīleris piedalās konkrētā iepirkumā.

- [61] Ņemot vērā izpētes laikā iegūtās informācijas lielo apjomu, KP tabulas formā apkopoja atlasītu informāciju, kas iegūta no lietas dalībnieku datoru spoguļattēliem (elektroniskā pasta sarakste starp lietas dalībniekiem), un atspoguļo sistemātisko komunikāciju starp lietas dalībniekiem attiecībā uz tirgus sadali, piedalīšanās nosacījumiem dažādos iepirkumos un MBI iesaisti. Tabula (sk. Pielikumu) sniedz ieskatu par apmainītās informācijas saturu, sistēmu, apmaiņas prakses ilgumu un iesaistītajām personām.
- [62] Pielikumā ietvertie e-pasti hronoloģiskā secībā pa gadiem pievienoti lietas materiāliem (9.sēj.)
- 4.3.1. Apmeklējumu laikā no lietas dalībniekiem iegūtā informācija
- 4.3.1.1. Apmeklējums pie Moller Auto Ventpils
- [63] Apmeklējuma laikā 11.01.2013. tika sastādīts Darbību protokols (3.sēj.2.-8.lpp.) un tā pielikumā pievienoti sarunu protokoli.
- [64] Sarunu protokolā ar Moller Auto Ventpils pārdošanas vadītāju C.L. (3.sēj.41.-46.lpp.) sniegtā informācija:
- Nav informēts par sadarbību starp VW dīleriem Latvijā, ārpus Latvijas.
  - Nav informēts, vai, piemēram, lielākajos iepirkumos notiek sadarbība ar citiem VW dīleriem. C.L. nav organizējis šādu sadarbību.
  - Pieteikumu gatavošanai konkursos netiek piesaistītas ārpus uzņēmuma esošas personas.
  - Pirms dalības konkursā ārpus uzņēmuma esošas personas par to netiek informētas.
  - Neatceras tādu gadījumu, kad pirms dalības konkursā ir bijusi informācija, vai citi tirgus dalībnieki piedalās vai plāno piedalīties konkrētā konkursā. C.L. rīcībā nav bijusi konkrēta informācija.
  - Attiecībā uz apmeklējuma laikā KP amatpersonu uzrādītajiem e-pastiem par konkrētiem iepirkumiem konkursiem (Salaspils novada dome, Dundagas dome, Kuldīgas dome) C.L. norāda, ka viņš bijis iesaistīts piedāvājuma sagatavošanas procesā, taču neatceras, vai par dalību šajos konkursos informēja kādas ārpus uzņēmuma esošas personas vai kādas ārpus uzņēmuma esošas personas informēja par dalību šajos konkursos C.L.
- [65] Sarunu protokolā ar Moller Auto Ventpils izpilddirektoru U.P. (3.sēj.47.-55.lpp.) sniegtā informācija:
- Par konkurentiem uzskata uzņēmumus Ventpilī - arī pārējos VW dīlerus.
  - Klienti ir visā Latvijā, bet vairākums no Kurzemes. Ir klienti (neliels skaits) no citiem Latvijas reģioniem.
  - Ārpus Latvijas konkursos nepiedalās un Latvijā piedalās visā tās teritorijā. Latvijā attālums nav šķērslis, lai piedalītos konkursā.
  - Nav bijusi sadarbība ar citiem VW dīleriem. 2010.gadā bija liels konkurss, kurā bija prasība – servisa iespējamība visā Latvijā. Tā bija vienīgā sadarbība, kuru U.P. atceras.
  - Neatceras, ka būtu notikusi informācijas apmaiņa par piedalīšanos konkursos piedāvājuma sagatavošanas laikā.
  - Iepirkumu pieteikumus gatavo tikai uzņēmuma darbinieki.
  - Pirms dalības konkursā ārpus uzņēmuma esošām personām informācija netiek sniegta. Uzņēmumam nav jāinformē MBI par piedalīšanos konkursos. Neatceras tādu gadījumu, kad ir bijusi informācija par citu konkurentu, arī citu dīleru piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos.
  - Attiecībā par KP amatpersonu uzrādītajiem e-pastiem par konkrētiem iepirkumiem konkursiem (Ventpils novada dome (2011., 2010.gads), Adamovas internātskola) U.P. norāda, ka pieteikumu gatavojis viņš pats, taču neatceras, vai par dalību šajos konkursos informēja

kādas ārpus uzņēmuma esošas personas, un neatceras tādu gadījumu, ka būtu saņēmis no ārpus uzņēmuma esošas personas informāciju par dalību konkrētā iepirkumā.

4.3.1.2. Apmeklējums pie Ripo Autocentrs

[66] Apmeklējuma laikā 11.01.2013. tika sastādīts Darbību protokols (3.sēj.59.-63.lpp.) Dārza ielā 4, Valmierā, un tā pielikumā pievienots Sarunu protokols. Sarunu protokolā ar Ripo Autocentrs valdes priekšsēdētāju A.R., kurš ir arī SIA „Mūsa auto Valmiera” valdes loceklis (3.sēj.64.-67.lpp.), sniegtā informācija:

- Ir pārtraukta VW automašīnu tirdzniecība ar 01.02.2012.
- Attiecībā uz Latvijas klientiem Ripo Autocentrs bija gatavs apkalpot klientus no visas Latvijas.
- Sadarbība ar VW dīleriem notika, jo īpaši, dīleru konferencēs, kas notika reizi ceturksnī.
- Attiecībā uz valsts iepirkumiem Ripo Autocentrs varēja piedalīties tikai Vidzemes reģionā, jo SIA „Auto Group Baltic” saviem dīleriem piešķīra tiesības piedalīties tikai iepirkumos, kas notika to reģionos.
- Par automašīnu tirdzniecību un dalību iepirkumos bija atbildīgs E.G. (sāka strādāt no 2010.gada). Pirms tam ar to nodarbojās bijušais darbinieks J.P.
- Iepirkumos sadarbība nenotika, jo iepirkumi nav bijuši lieli un Vidzemē neviens cits dīleris nenodarbojās, jo [Iesniedzējs] apkalpoja Rīgas klientus.
- Pieteikumu gatavošanā dalībai iepirkumos netika iesaistītas trešās personas. Pirms dalības iepirkumos tika informēts tikai importētājs, lai iegūtu cenu.
- Attiecībā uz A.R. datorā atrasto e-pastu (11.07.2011. no N.H.²⁰), kas saturēja informāciju par SD Autocentrs dalību SIA „Liepājas Enerģija” izsludinātajā iepirkumā un lūgumu to „ņemt vērā”, A.R. norādīja, ka iepriekš minētais e-pasts tika sūtīts ar mērķi, lai citi dīleri, tostarp Ripo Autocentrs, konkrētajā iepirkumā nepiedalītos.

[67] Apmeklējuma laikā 11.01.2013. tika sastādīts Darbību protokols (3.sēj.72.-76.lpp.) Rīgas ielā 86A, Valmierā un tā pielikumā pievienots Sarunu protokols. Sarunu protokolā ar Ripo Autocentrs automašīnu pārdevēju E.G. (3.sēj.77.-79.lpp.) sniegtā informācija:

- Konkurenti bija [Iesniedzējs].
- Tirgus, kurā Ripo Autocentrs darbojās, ir Vidzemes reģions, jo konkurence ārpus šīs teritorijas apdraudētu attiecības ar citiem dīleriem.
- Sadarbība ar citiem dīleriem notika ar mērķi uzlabot tehniskās zināšanas un pārdošanas mākslu. Sadarbība ar citiem VW dīleriem par tirdzniecību korporatīvajiem (Auto parka) klientiem notiek gadījumos, kad Ripo Autocentrs pietrūkst automašīnu, bet tās ir pieejamas citu dīleru noliktavās.
- Divas reizes Ripo Autocentrs ir informējis [Iesniedzējs] pārstāvi, lai respektē citu cilvēku darbu konkrētajos konkursos. Savukārt E.G. pats ir saņēmis līdzīga rakstura e-pastus no [Iesniedzējs], bet Ripo Autocentrs neievēro šos lūgumus līdzīgi kā to dara pats [Iesniedzējs].
- Attiecībā uz KP amatpersonu uzrādīto e-pastu par konkursu (26.03.2012. e-pasta vēstule no N.H., 3.sēj.105.lpp.) ar lūgumu nepiedalīties tajā E.G. norāda, ka šis e-pasts nav aktuāls, jo Ripo Autocentrs dīlera tiesības oficiāli tika pārtrauktas 03.03.2012., bet auditu neizturēja 2011.gada novembrī.

4.3.1.3. Apmeklējums pie MBI

[68] Apmeklējuma laikā 11.01.2013. tika sastādīts Darbību protokols (3.sēj.135.-141.lpp.) un tā pielikumā pievienoti sarunu protokoli. Sarunu protokolā ar MBI komercauto zīmola vadītāju M.S. (3.sēj.142.-147.lpp.) sniegtā informācija:

²⁰ Skat., 2011.gada e-pastu Nr.23

- Importieris konkursos nepiedalās, ja vien nav nonācis kādā strupceļā. Dīleris ir tas, kurš izvēlas piedalīties vai nepiedalīties konkursā.
- Attiecībā uz visiem dīleriem piemēro vienādu cenu, lai dīleriem būtu vienlīdzīga iespēja konkurēt.
- Par publiskajiem iepirkumiem – tā ir dīleru darīšana, kam pārdot.
- Konkursa nolikumi ietelmē piedāvājuma sagatavošanu, ko veic dīleri, kas, izejot no tā, gatavo cenu piedāvājumu.
- M.S. domā, ka dīleri slēpj viens no otra informāciju par dalību tajā vai citā konkursā, jo tā ir iespēja pārdot.
- Dīleru sapulcēs nerunā par konkrētiem iepirkumiem.
- Nevar atbildēt uz jautājumu, vai dīleri ir savā starpā komunicējuši attiecībā uz konkursu, ko Latveņero izsludināja 16.07.2008. par automašīnu iegādi.

- [69] Sarunu protokolā ar MBI pārdošanas reģionālo vadītāju Z.L. (3.sēj.152.-156.lpp.) sniegtā informācija:
- Importieri strādā no 2012.gada oktobra. Līdz tam strādāja Moller Auto Krasta (no 2008.gada jūnija) par auto pārdošanas nodaļas vadītāju.
  - Moller Auto Krasta ir noslēgts līgums ar Importieri par automašīnu pārdošanu Latvijā, bet tas var piedalīties konkursos arī citās Baltijas valstīs.
  - Lielajos konkursos parasti visi dīleri piedalās. Protams, Valmiera nēstartē Rīgas reģionā, Ventspils nēstartē Rīgas reģionā. Varbūt arī startē, bet nepievērš daudz uzmanības, jo tad ir lielākas izmaksas.
  - Importieris piedāvājumu sagatavošanā konkursiem nepiedalās.
  - Dīleri konkursu sakarā savā starpā nesadarbojās. Moller Auto Krasta darbinieki gatavoja piedāvājumus un ārpakalpojumu sniedzēji netika piesaistīti.
  - Dīleri piesaista piedāvājumu sagatavošanā citas personas (uzņēmumus), ja automašīnai nepieciešams specifisks aprīkojums, ko nepiedāvā rūpnīca.
  - Tā nav bijis, ka dīleris pārdomā piedalīties konkursā pēc tam, kad ir saņēmis Importiera cenas piedāvājumu.
  - Dīleri nezina viens par otru, vai tie piedalās konkursā. Tas nebūtu godīgi.
  - Importieris nekādu informāciju dīleriem vienam par otru nesniedz.
  - Sadarbībā ar neatkarīgiem dīleriem un Moller grupas dīleriem nav nekādas starpības un nosacījumi no Importiera visiem tiek doti vienādi.
- [70] Apmeklējuma laikā Moller Auto Krasta telpās esošajā datorā atrasts Z.L. 09.02.2012. sūtīts e-pasts ar tēmu „Konkursi”, kurā ietverta šāda informācija: „Lūdzu izdzēsiet no savām pastkastēm, kā arī foldera „deleted items” visus e-pastus, kurus jūs esat saņēmuši saistībā ar lūgumu nepiedalīties šādā vai tādā konkursā. Šis rīkojums ir saistīts ar Konkurences likumu. Lūdzu turpmāk šādu informāciju rakstiski nesūtīt.” (skatīt, 3.sēj., 138.lpp.). Ņemot vērā to, ka Z.L. apmeklējuma laikā jau bija MBI darbinieks un atradās MBI telpās apmeklējuma laikā, KP amatpersonas viņam lūdza sniegt skaidrojumu par iepriekš minētā e-pasta saturu.
- [71] Z.L. paskaidroja, ka „E-pasts bija saistīts ar to, ka nodaļu vadītājiem bija rīkojums no finanšu direktora A.L. [SIA „Motors Latvija” valdes locekļa] izdzēst e-pastus, kas saistīti ar konkursiem. Doma tāda, ka ir mazs konkurss kādā mazākā pašvaldībā un tā kā informācija par konkursiem ir publiska, tad tā ideja ir, ka tas dīleris, kurš ir veicis attiecīgā reģionā jau attiecīgas iestrādes konkrēta konkursa sakarā, lūdz citus partnerus to respektēt, nepiedaloties attiecīgajā konkursā. Šāda prakse ir ļoti, ļoti reta un tikai attiecībā uz maziem konkursiem. (..) Ja lieli darījumi – loģiski, ka katrs ir ieinteresēts peļņu gūt. Ja liels dīleris gadā pārdod 700-1000 mašīnas, tad mazais – reģionālais apmēram 30 un no 30 kādas divas mašīnas var būt saistītas ar konkursiem.”

- [72] Sarunu protokolā ar MBI komerctransporta disponentu R.K. un pasažieru automašīnu disponentu K.D. (3.sēj.157.-163.lpp.) sniegtā informācija:
- Importieris nepiedalās konkursos.
  - Nevar atbildēt, vai iepirkumos notiek savstarpēja dīleru sadarbība, un nav informācijas, kā dīleri sadarbojas.
  - MBI par dīleru dalību pirms konkursa uzzina caur cenas pieprasījumu. Ir gadījumi, kad uzzina telefoniski par konkursu pirms cenu pieprasījuma.
  - Skaitliski zina par dīleru dalību konkursā, matemātiski saskaitot pieprasījumus pēc cenas.
  - Lielajos konkursos visi dīleri mēģina startēt.
  - Ja konkursā piedalās vairāki dīleri un tie vērsas pie MBI pēc cenas, tad MBI visiem „dod” vienādu cenu.
  - Nav nekādas informācijas, vai dīleri savā starpā vienojas par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkrētos iepirkumos.

4.3.1.4. Apmeklējums pie SD Autocentrs

- [73] Apmeklējuma laikā 11.01.2013. tika sastādīts Darbību protokols (4.sēj.2.-9.lpp.) un tā pielikumā pievienoti sarunu protokoli.
- [74] Sarunu protokolā ar SD Autocentrs auto tirdzniecības vadītāju N.H. (4.sēj.11.- 21.lpp.) ietvertā informācija:
- Darbojas Liepājas reģionā, un citu VW dīleru šajā reģionā nav. Citu Latvijā darbojošos dīleru (VW) spiedienu nejūt.
  - Varētu startēt Ventspils izsludinātajos konkursos, bet tas nav darīts.
  - SD Autocentrs ir startējusi konkursā Saldū, Brocēnos. Automašīnas tiek pārdotas arī uz Rēzekni, Rīgu, bet pamata darbība notiek Liepājas reģionā.
  - Sācis piedāvājumus konkursiem gatavot 2008.-2009.gadā.
  - Iemeslus, kāpēc nav ņemta aktīva dalība konkursos ārpus Liepājas reģiona, nevar paskaidrot, izņemot to, ka viens no nepiedalīšanās iemesliem ir finansiāli apsvērumi – iepirkuma lielais apjoms.
  - SD Autocentrs konkursos startē patstāvīgi, nesadarbojoties ar citiem dīleriem. Ja vienpersoniski SD Autocentrs konkursu „nevar paņemt”, tad nepiedalās.
  - Konkrētu iepirkumu ietvaros netiek apspriesta sadarbība dīleru starpā. Par SD Autocentrs dalību konkursā citiem dīleriem informācija netiek sniegta. E-pastu formā ir informējis citus dīlerus nevis par dalību konkursā, bet par piedāvājumu un specifikāciju sagatavošanu ar vēlmi un lūgumu respektēt šo paveikto darbu.
  - Kategoriski nevar apgalvot, ka nav saņemta arī informācija no citiem dīleriem par to dalību konkrētos konkursos, jo tad jācaurskata visi e-pasti.
- [75] Attiecībā uz KP amatpersonu uzrādītajiem e-pastiem par konkursiem:
- Par Pāvilostas novada domes iepirkumu 2010.g. N.H. norāda, ka pieteikumu konkursam sagatavoja viņš pats.
  - Par skolēnu autobusa iepirkumu 19+1 vieta, tonnāža 5t, paskaidro, ka par dalību šajā konkursā citas personas neinformēja. Informācija par pašu konkursa faktu iespējams cirkulēja. E-pastu formā ir informējis citus dīlerus nevis par dalību konkursā, bet par piedāvājumu un specifikāciju sagatavošanu ar vēlmi un lūgumu respektēt šo paveikto darbu.
  - Aizputes novada domes iepirkumu par skolēnu autobusu (Kalvenes pagasta padome) piedāvājumu sagatavoja kopā ar D.N. Konkurss bija 2011.gada beigās. Saistībā ar šo konkursu N.H. nav bijuši kontakti ar citu dīleru pārstāvjiem. E-pastu formā ir informējis citus dīlerus nevis par dalību konkursā, bet par piedāvājumu un specifikāciju sagatavošanu ar vēlmi un lūgumu respektēt šo paveikto darbu.

- Par Liepājas pašvaldības policijas iepirkumu par trīs automašīnu operatīvam dienestam iegādi (slēgta tipa) N.H. paskaidro, ka iepirkuma dokumentāciju sagatavoja pats. Iespējams, piedalījās D.N. Par dalību šajā konkursā N.H. nevienu ārpus uzņēmuma neinformēja. N.H. neatceras, vai ir saņēmis informāciju no citiem par dalību šajā konkursā. E-pastu formā ir informējis citus dīlerus nevis par dalību konkursā, bet par piedāvājumu un specifikāciju sagatavošanu ar vēlmi un lūgumu respektēt šo paveikto darbu.

[76] Par KP amatpersonu uzrādītajiem e-pastiem ar iepriekš minētajiem konkursiem N.H. Sarunu protokola labojumos un papildinājumos (skatīt, 4.sēj.20.lpp.) norādīja, ka par šādiem gadījumiem atcerējās tikai pēc e-pastu caurskates un šī iemesla dēļ iepriekš norādīja, ka nekādā veidā nav sazinājies ar citiem dīleriem kādu konkrētu iepirkumu ietvaros.

- Par Aizputes novada domes iepirkumu 24.03.2011. („Aizputes novada mazais iepirkums”, 4.sēj.87.lpp.) paskaidro, ka dīleri vēl bija neatkarīgi, nevis kā tagad ietilpst MBI grupā. Dīleri savstarpēji bija pazīstami. Rakstot piedāvājumu, N.H. cer, ka citi respektēs viņa izstrādāto piedāvājumu, ka nepiedāvās auto par lētāku cenu.

- Par skolēnu autobusa iegādi Kalvenes pagasta pārvaldei 26.03.2012. („Konkurss par Aizpute novada domes Kalvenes pagasta pārvaldes skolēnu autobusa iegādi” (4.sēj.89.lpp.)) paskaidro, ka piedāvājumu šim konkursam sagatavojis pats un e-pastā paziņoja citiem dīleriem lūgumu nesniegt piedāvājumu konkrētajam konkursam, jo SD Autocentrs ir izstrādājusi piedāvājumu šim konkursam, lūdzot atbalstīt. E-pasts sūtīts pirms pieteikuma iesniegšanas beigu termiņa. „Mērķis” bija informēt e-pasta adresātus par minēto konkursu, lai tie neiesniegtu piedāvājumus šim konkursam. Iepriekš minētais lūgums, nosūtot e-pastu, izteikts arī R.T. 26.03.2012. („Konkurss par Aizpute novada domes Kalvenes pagasta pārvaldes skolēnu autobusa iegādi” (4.sēj.88.lpp.)).

- Par AS „UPB” iepirkumu 2011.gada jūnijā („Konkurss AS UPB” 07.06.2011., 4.sēj.90.lpp.) paskaidro, ka „mērķis” ir SD Autocentrs ieguldītais darbs darbā ar klientu. E-pasta „mērķis” – AS „UPB” iespējams var vērsties pie citiem dīleriem, lai pārbaudītu SD Autocentrs piedāvātās cenas, proti, pārliecināties, ka dīleru cenas neatšķiras Rīgā un Liepājā. Tādēļ ar e-pastu ir informēts arī importētājs.

- Par SIA „Liepājas RAS” („Konkurss” 16.05.2011., 4.sēj., 85.lpp.) paskaidro, ka piedāvājumu šim konkursam sagatavojis pats un e-pasta „mērķis” bija informēt citus dīlerus par konkursu, ka SD Autocentrs plāno piedalīties. Neviens uz to neatbildēja.

[77] Sarunu protokolā ar SD Autocentrs valdes locekli A.G. (4.sēj.22.-31.lpp.) ietvertā informācija:

- SD Autocentrs Liepājā ir vienīgie, kas pārdod jaunas VW automašīnas. Liepājā konkurentu nav.

- Automašīnas piegādā no MBI vairumtirdzniecības bāzes. Automašīna tiek piegādāta Liepājā ar īpašuma tiesības apliecinājošiem dokumentiem, kas ļauj minēto auto reģistrēt uz SD Autocentrs vai klienta vārda. SD Autocentrs veic norēķinu par automašīnu MBI saskaņā ar pavaddokumentiem. SD Autocentrs uzņemas risku par automašīnu un debitoru parādi arī ir SD Autocentrs atbildība. SD Autocentrs ir privāts uzņēmums, bez investīciju piesaistes no MBI.

- SD Autocentrs pamatdarbība ir Liepāja, Liepājas rajons. Esam pārdevuši jaunas mašīnas arī Latvijas mērogā. Nav nekādu ierobežojumu pārdot arī plašākā teritorijā kā Liepāja, Liepājas rajons.

- Lēmumus, vai piedalīties konkursā, pieņem atkarībā no finansiāliem apsvērumiem. Citu apsvērumu, lai piedalītos konkursā, nav.

- Iepirkumu procedūras jautājumus (informācijas iegūšana par iepirkumiem un piedāvājumu gatavošana) kārtoti N.H. (no 2005.gada augusta) un D.N. (no 2012.gada).

- SD Autocentrs nav gadījumu, kad kādos iepirkumos startētu kopā un sadarbotos ar citiem dīleriem. Pieteikumu gatavošanā konkursiem netiek iesaistītas personas ārpus SD Autocentrs.

- Lēmumu piedalīties pieņem valdes loceklis A.G.

- A.G. ar citiem VW tirgotājiem nekonsultējās par dalību konkursos. A.G. rīcībā nav informācijas, vai D.N. vai N.H. konsultējās ar citiem VW dīleriem. Par dalību konkursos citus dīlerus vai MBI neinformē.

- A.G. nesaņem informāciju par citu tirgus dalībnieku (dīleru) plānoto piedalīšanos vai dalību konkursos.

4.3.1.5. Apmeklējums pie [Iesniedzējs]

[78] Apmeklējuma laikā 11.01.2013. tika sastādīts Darbību protokols (4.sēj., 99.-103.lpp.) un tā pielikumā pievienots Sarunu protokols. Sarunu protokolā ar [Iesniedzējs] pilnvaroto pārstāvi F.B. (4.sēj.104.-108.lpp.) sniegtā informācija:

[79] (*)

4.3.1.6. Apmeklējums pie Moller Auto Krasta

[80] Apmeklējuma laikā 11.01.2013. tika sastādīts Darbību protokols (5.sēj., 3.-12.lpp.) un tā pielikumā pievienoti sarunu protokoli.

[81] Uzsākot apmeklējumu, Moller Auto Krasta pauda iniciatīvu sadarboties ar KP Noteikumu Nr.796 III. nodaļā „*Horizontālās karteļa vienošanās dalībnieka atbrīvošana no naudas soda vai naudas soda samazināšana*” paredzētā regulējuma ietvaros, norādot, ka uzņēmuma rīcībā ir e-pasti, kas satur informācijas apmaiņu par publiskajiem iepirkumiem.²¹ Pamatojoties uz minēto iniciatīvu, Moller Auto Krasta pārstāvji sniedza paskaidrojumus pēc pašu iniciatīvas, kas papildināti ar viņu sniegtajām atbildēm uz KP amatpersonu uzdotajiem jautājumiem.

[82] Sarunu protokolā ar Moller Auto Krasta automašīnu tirdzniecības speciālisti I.E. (5.sēj.56.-66.lpp.) uz pašiniciatīvu (brīvā formā) sniegtā informācija par to, kādā veidā notika informācijas apmaiņa par publiskajiem iepirkumiem:

- Nevar minēt precīzus konkursus, par kuriem notikusi e-pasta sarakste, kā arī laika periodus, kuros notikusi informācijas apmaiņa.

- Nevar minēt konkrētu personu, no kuras saņemti e-pasti, bet atceras dīleri – [Iesniedzējs]. I.E. pati šobrīd nevar uzrādīt nevienu konkrētu e-pastu, kurā notikusi informācijas apmaiņa.

- No [Iesniedzējs] ir saņemti aptuveni līdz pieciem e-pastiem. Šiem e-pastiem nav bijusi vienota forma, bet tā ir saturējusi informāciju par piedalīšanos iepirkumā (konkursos). Aptuvenais saturs I.E. vārdiem „*Vēlamies informēt Jūs, ka iesniegsim savu piedāvājumu izsludinātajā konkursā (parasti minēts precīzs konkurss)*”. Šāda e-pasta sarakste varētu būt laika periodā no 2004.gada līdz 2008.gadam.

- E.T. ir persona, kura seko līdzīgi visiem konkursiem centralizēti kopš 2012.gada otrā pusgada.

- Konkursi, par kuriem bija saņemti e-pasti ne tikai no [Iesniedzējs], kas saturēja informāciju par piedalīšanos noteiktā konkursā, nelikās saistoši I.E.

- No darba devēja nav bijuši norādījumi par to, ka iepriekš minētie e-pasti būtu jāuztver kā saistoši. Līdz ar to piedalīšanos konkursā noteica katra pārdevēja atsevišķa izvēle un rīcība potenciālo klientu piesaistei. Ja I.E. personīgi konkurss šķita saistošs, tad viņa personīgi arī izdarīja izvēli piedalīties konkursā, neatkarīgi no iepriekš pieminētā e-pasta saņemšanas.

- I.E. nezina, kā e-pastu saņemšana par konkursiem ir iesākusies.

- Kā saņēmēji e-pastiem ir bijis plašāks personu loks, tajā skaitā, I.E.

- I.E. neatceras, ka pati būtu sūtījusi kādam e-pastu, kas saturētu informāciju par piedalīšanos kādā iepirkumā, konkursā.

²¹ Darbību protokols (5.sēj.,6.lpp.)

- Saistībā ar 01.04.2010. e-pastu (AS „Latvijas Gāze”), I.E. norāda, ka neatceras, ka būtu sūtījusi e-pastu ar lūgumu nepiedalīties šajā konkursā.
- Saistībā ar 21.05.2010. e-pastu (VSIA „Autotransporta direkcija”) I.E. norāda, ka ir šo e-pastu rakstījusi. E-pasta teksts saturējis norādi ar lūgumu respektēt ieguldīto darbu konkursa piedāvājuma sagatavošanā. I.E. vērsās ar e-pastu, kas saturēja iepriekš minēto lūgumu, pie pārējiem VW dīļeriem. Apsvērumi – ilggadēja sadarbība iepirkumu jomā ar VSIA „Autotransporta direkcija”, iepirkuma apjoms (automašīnu skaits), vai spēj klasificēties, lai piedalītos konkursā. Konkurss tika atcelts, pēc tam izsludināts jauns, bet Moller Auto Krasta tajā neuzvarēja.

[83] I.E. atbildes uz KP amatpersonu jautājumiem:

- Ārpus uzņēmuma esošas personas pirms dalības iepirkumā tiek informētas, ja konkursā piedalās kā pretendentu apvienība, kas katram konkursam tiek izveidota atsevišķi. Importieris par piedalīšanos konkursā uzzina, izmantojot sistēmu „Intranet”. Sadarbība ar citiem dīļeriem iespējama, piesaistot šo dīleri konkursā gan kā apakšuzņēmēju, gan kā personu apvienību.
- Ārpus uzņēmuma esošas personas piedāvājuma gatavošanā tiek piesaistītas tikai gadījumos, kad ir nepieciešams specifisks aprīkojums (piemēram, speciāls invalīdiem paredzēts transports). Šādas personas tiek piesaistītas kā apakšuzņēmēji vai personu apvienības.
- Pilna servisa līzings kompānija var informēt par vēl citiem pretendentiem, kas var būt arī vienas automašīnas zīmola dīļeru ietvaros šādā veidā - pirms dalības konkursā, kad konkurss ir izsludināts, un iesniedzējs ir pilna servisa līzings kompānija, kas meklē apakšuzņēmēju, ar kuru kopā piedalīties konkursā.
- Starp dīļeriem, gan Moller grupā ietilpstošiem, gan neatkarīgiem dīļeriem, iespējama sekojoša informācijas apmaiņa – „Intranet” sistēmas ietvaros caur sadaļu, kas ir publiski pieejama, apmācībās par pārdošanas procesu, bet ne par klientiem, ne tiem iesniegtajiem piedāvājumiem, piedaloties konkursos kā piegādātāju apvienībai vai kā apakšuzņēmējiem.
- Attiecībā uz 09.02.2012.e-pastu no Z.L. („Konkursi” 5.sēj., 25.lpp.) par to, ka ir jāizdzēs e-pasti, kuri ir saņemti vai ir nosūtīti ar lūgumu respektēt un nepiedalīties kādā konkursā un iepriekš minētajā e-pastā tika norādīts lūgums šādu informāciju rakstiski neizsūtīt, un šāds rīkojums ir saistīts ar Konkurences likumu, I.E. paskaidro, ka ir iepazinies ar minēto e-pastu un nekādas tālākas darbības neveica. I.E. rīcībā nav informācijas par šādu rīkojumu, kas minēts 09.02.2012. e-pastā.

[84] Sarunu protokolā ar Moller Auto Krasta direktori I.K. (5.sēj.51.-55.lpp.) sniegtā informācija:

- Jebkuras automašīnas zīmola dīļeris ir uzskatāms par konkurentu.
- Moller Auto Krasta darbojas Latvijas Republikas robežās.
- Sadarbība starp VW dīļeriem notiek Moller grupas dīļeru ietvaros. Sadarbība izpaužas kā kopīga piedāvājuma veidošana uz publiskajiem konkursiem, ja vairāki dīļeri iesniedz piedāvājumu kā personu apvienība vai virsuzņēmējs un apakšuzņēmējs.
- Ar dīļeriem ārpus Latvijas sadarbība nenotiek.
- Savā praksē nevar nosaukt gadījumu, kad sadarbība būtu bijusi ārpus Moller dīļeru grupas.
- Attiecībā uz to, vai I.K. rīcībā ir informācija par e-pastiem, kas atklāj, ka ir notikusi informācijas apmaiņa starp dīļeriem par piedalīšanos konkursos un vai šādi e-pasti ir bijuši saskaņoti ar I.K., norāda, ka šāda informācija viņas rīcībā nav bijusi un šādi e-pasti ar viņu nav saskaņoti, kā arī nav bijusi informācija, ka šādi e-pasti ir sūtīti vai saņemti.
- Katrs dīļeris ir tiesīgs pieņemt lēmumu un izlemt individuāli.
- Informācijas apmaiņa notiek ar Importētāju, jo ir tā klients Latvijas Republikas robežās.

4.3.1.7. Apmeklējums pie Moller Auto Latvia

[85] Apmeklējuma laikā 11.01.2013. tika sastādīts Darbību protokols (5.sēj. 98.-109.lpp.) un tā pielikumā pievienoti sarunu protokoli.

- [86] Apmeklējuma laikā Moller Auto Latvia juridiskās pārstāves izteica priekšlikumu, ka atbilstoši Noteikumiem Nr.796 uzņēmums pilnībā sadarbosies un sniegs visu pieprasīto nepieciešamo informāciju saistībā ar no citiem dīļeriem saņemto informāciju par piedalīšanos vai nepiedalīšanos iepirkumu procedūrās.
- [87] Ņemot vērā pausto iniciatīvu par sadarbību Noteikumu Nr.796 ietvaros, Moller Auto Latvia direktors E.L. patstāvīgi savā darba datorā uzsāka e-pastu meklēšanu attiecībā uz informācijas apmaiņu par piedalīšanos vai nepiedalīšanos iepirkumos un atrastās sarakstes izdrukāšanu. E.L., pārbaudot savu e-pastu, atrada un iesniedza KP amatpersonām vienu 07.02.2012., plkst.16:33 sūtītu e-pastu, „*FW: Liepājas pašvaldības policijas iepirkums*” (5.sēj.152.-153.lpp.), kam pievienota iepriekšējā sarakste.
- [88] Sarunu protokolā ar Moller Auto Latvia klientu konsultantu R.F. (5.sēj. 155.-159.lpp.) sniegtā informācija:
- Par konkurentiem uzskata visus dīlerus, piemēram, Skandi auto.
  - Ģeogrāfiskais tirgus ir Latvija.
  - Piedalās iepirkumos Latvijā neatkarīgi no konkrēta ģeogrāfiskā novietojuma. Tehniskie parametri un to atbilstība ir visbūtiskākais kritērijs, kas nosaka, vai piedalīsies iepirkumā.
  - Tieši viņš mazliet vairāk par gadu strādā ar iepirkumiem (uzņēmumā strādā no 06.10.2011.).
  - Pirms R.F. uzsāka darba tiesiskās attiecības ar Moller Auto Latvia, komercsabiedrība nedarbojās kā dīleris.
  - Ir sadarbība ar citiem dīļeriem, piemēram, startējot konkursā kā apvienība un desmit mašīnu iepirkumā tās sadalot pēc skaita. Daudz tādu gadījumu nav, tādas apvienības parasti izveido un saskaņo kāds no vadības, A.Z. vai E.L. R.F. neizlemj, vai piedalīsies. Dīleru prakse ir apvienoties, lai uzvarētu kādā konkursā.
  - Mēdz piesaistīt ārpakalpojuma sniedzējus, piemēram, citu uzņēmumu, kas pārveido automašīnu, bet pašu dokumentāciju ārpakalpojuma sniedzējs nesagatavo. Konkrētāka saziņa starp dīļeriem nav.
  - Pirms dalības iepirkumā dažreiz nejauši zināms, kas piedalīsies, piemēram, parakstoties par nolikuma saņemšanu. Grūti iedomāties, ka zinātu iepriekš, kas piedalīsies, jo neviens nav ieinteresēts to darīt.
  - Attiecībā uz KP amatpersonu uzrādīto e-pastu no N.H.@sautocentrs.lv (06.02.12. plkst.11.20 „*RE: Liepājas pašvaldības policijas iepirkums*” (5.sēj., 151.lpp.)), R.F. norāda, ka tas ir bijis sen un neatceras, vai piedalījās iepirkumā, lēmumu nepieņem R.F. E-pastā viss ir rakstīts, komentāru nav. Tirdzniecības vadītājs nav iekļauts adresātu sarakstā, iespējams, tāpēc, ka vēl nestrādāja Moller Auto Latvia. E-pastā ir lūgts neiesniegt piedāvājumu, R.F. neatceras konkrēto iepirkumu. Idejiski līdzīgi e-pasti varētu būt saņemti. Par konkrētu klientu ir bijuši e-pasti ar lūgumu nepiedalīties konkursā atbalstīt citu dīleri konkursā. Tad R.F. ir gājis pie vadības skaidrot, iegūt informāciju. E-pastos minētais atbalsts būtu svarīgs dēļ vēlmes noturēt klientu un cenas visiem vienādas. E-pasti ar saturu – lūgums nepiedalīties iepirkumā, konkursā, atbalstīt citu dīleri - var būt saņemti, bet konkrētu situāciju neatceras.
- [89] Sarunu protokolā ar Moller Auto Latvia direktoru E.L. (5.sēj., 169.-172.lpp.) sniegtā informācija:
- 2011.gada jūnijā sācis strādāt kā pirmais, kas nodarbojās ar VW mašīnu izplatīšanu Latvijā no Moller grupas, noslēdzot līgumus ar Importētāju (2011.gada septembris).
  - Ģeogrāfiski pārdod mašīnas tikai Latvijā. Jāņem vērā, ka visi dīleri Latvijā nevar sanākt vienā vietā, tāpēc Moller Auto Latvia koncentrējās uz Pārdaugavu, bet nav ierobežojumu un norādījumu, ka nevarētu tirgot kādā Latvijas teritorijā.
  - Konkurence ir ļoti aktīva starp Moller dīļeriem abās Daugavas pusēs.
  - Iepirkumos piedalās no 2011.gada.
  - Privātie konkursi nenonāk līdz vadībai, tie nonāk līdz klientu konsultantiem.

- No uzņēmuma nekad nav nākusi informācija, vai tas piedalīsies konkursā, un šāda informācija nav zināma.
- Apstiprina, ka ir saņemta informācija no SD Autocentrs par piedalīšanos iepirkuma konkursā (07.02.12., plkst.16:33, „*FW: Liepājas pašvaldības policijas iepirkums*”, 5.sēj.,152.-153.lpp.). Attieksme pret šādu e-pastu ir tā ignorēšana, arī darbinieki tika informēti par e-pastu ar saturu atbalstīt citu dīleri konkursā un darbiniekiem tiek norādīts, ka šādās darbībās dīleris neiesaistās.
- Sapulcēs pie ceturkšņu jautājumu apskatīšanas konkrēts jautājums par piedalīšanos iepirkumos netika skatīts.

[90] Sarunu protokolā ar Moller Auto Latvia tirdzniecības konsultantu P.D. (5.sēj., 175.-178.lpp.) sniegtā informācija:

- Par konkurentiem dīleru starpā uzskata Moller Auto Ventspils, [Iesniedzējs], Moller Auto Krasta, Ripo Autocentrs.
- Jebkurš klients, kurš izrāda interesi iegādāties automašīnu, to var darīt.
- Ar iepirkumiem pašlaik tieši nestrādā. Pastarpināti piedalās iepirkumu konkursos, sastādot specifikāciju, neatkarīgi, vai tas ir iepirkums vai tiešā pārdošana.
- Pieļauj iespēju, ka ir saņemis e-pastus ar saturu, ka ir izsludināts konkurss. Iespējams, ka ir saņemtas e-pasta vēstules, ka kāds no dīleriem piedalās kādā konkursā un lai citi dīleri atsakās vai nepiedalās kādā no izsludinātajiem konkursiem.
- Nepievērš uzmanību tam, vai kāds cits dīleris piedalīsies konkursā, jo nenodarbojas ar iepirkumu procedūru. Ja tāda informācija tiktu atsūtīta, tad, droši vien, pārsūtītu, painformētu kolēģi.
- Attiecībā uz KP amatpersonu uzrādītajiem e-pastiem no N.H.@sautocentrs.lv 06.02.12. plkst.11.20 „*RE: Liepājas pašvaldības policijas iepirkums*” (5.sēj.,174.lpp.) un 26.10.11. plkst.17:34 „*Rūjienas domes iepirkums*” (5.sēj., 173.lpp.), P.D. paskaidro, ka e-pastu, kas saņemts no N.H.@sautocentrs.lv (06.02.12. plkst.11.20 „*RE: Liepājas pašvaldības policijas iepirkums*” (5.sēj., 152.-153.lpp.)) atceras un pieļauj, ka e-pastu tālāk nav pārsūtījis, bet savas darbības neatceras. P.D. skaidrojums par e-pastu: „*SD Autocentrs norādījis, ka ir ieguldījis darbu konkursā, tā sagatavošanā, lūdz nepiedalīties šajā konkursā, nosūtīts visiem tirgotājiem*”. Attiecībā uz e-pastu, kas saņemts no E.G.@ripoautocentrs.lv (26.10.11., plkst.17:34 „*Rūjienas domes iepirkums*” (5.sēj., 173.lpp.)), P.D. īsti neatceras e-pasta saņemšanu, e-pasta satura izklāsts ir „*konkurējošs uzņēmums lūdz nepiedalīties konkursā*”, tomēr P.D. norāda, ka šāds lūgums, ko lūdzis konkurējošs uzņēmums, viņu neinteresē. P.D. norāda, ka nav piedalījies „*konkursa sagatavošanā*”, specifikāciju sagatavošanā e-pastos minētajos konkursos un nezina, vai Moller Auto Latvia piedalījies.

[91] Sarunu protokolā ar Moller Auto Latvia tirdzniecības nodaļas vadītāju A.Z. (5.sēj., 181.-183.lpp.) sniegtā informācija:

- Dīleri grupas ietvaros sazinās ar Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils un Moller Auto Latvia. Ir bijuši gadījumi, kad sazinās ar Moller Auto Krasta gadījumā, ja pircējs aiziet pie cita grupas uzņēmuma, lai nenotiktu konkurence grupas ietvaros, lai netiek uzlikta nepamatoti liela atlaide. Ar pārējiem dīleriem saziņa nenotiek.

[92] Vērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar apmeklējumu laikā iegūto informāciju, secināms, ka lietā iegūtie un pievienotie elektroniskie pierādījumi (e-pasti) ir pretrunā apmeklējuma laikā iegūtajai informācijai.

4.3.2. MBI 05.07.2013. paskaidrojumi (6.sēj., 42.-72.lpp.)

[93] MBI paudis apgalvojumu, ka „*ne MBI, ne Moller grupas dīleri Latvijā nav iesaistījušies saskaņotās darbībās, lai sadalītu iepirkumus vai vienotos par dalību iepirkumos. MBI pats nevar tikt saistīts ar jebkādu varbūtēju pret konkurenci vērstu vienošanos starp VW dīleriem Latvijā.*”

- [94] *MBI norāda, ka KP rīcībā nevar būt nekādu tiešu pierādījumu par MBI piekrišanu saskaņot darbības ar dīleriem par iepirkumu sadali. Vēl jo vairāk, lietā nav pierādījumu, ka MBI būtu pieprasījis no dīleriem kādu noteiktu rīcību vai stratēģiju vai sodījis, vai draudējis sodīt dīlerus par rīkošanos citādi. MBI ir izvērtējis informāciju, kuru KP saņēma reidu laikā, un apgalvo, ka nav arī nekādu netiešu pierādījumu par MBI aktīvu atbalstu vai par iepirkumu sadales prakses pieņemšanu (akceptēšanu). Gluži pretēji, vairāki darbinieki ir liecinājuši, ka MBI nezināja par pret konkurenci vērstu dīleru sadarbību (Sarunu protokolos ar R.K. un K.D., I.K., A.Z., R.F.).*
- [95] *MBI vienmēr ir uzskatījis, ka e-pasti, kurus laiku pa laikam izsūta dažu VW dīleru darbinieki ar paziņojumiem, ka attiecīgais dīleris uzskatāms par „vispiemērotāko” dalībai konkrētā iepirkuma procedūrā, ir tikai nepilnīgs veids kā praksē tiek īstenota VW dīleru līguma tiešo klientu klauzula. VW dīlera līguma 15.punkts nosaka: „Lai īstenotu tirgus sniegtās iespējas, Piegādātājs un Volkswagen AG patur tiesības noslēgt arī tiešos darījumus ar klientiem, kas minēti 9.pielikumā, un/vai tieši tos apgādāt, vai arī noteikt to apgādi ar līgumražojumiem.” Līguma 9.pielikums uzskaita kā `tiešos klientus` valsts un pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības (pasūtītāji Publisko iepirkumu likumu [turpmāk-PIL] izpratnē). Tiešo klientu klauzula atbilst Latvijas vertikālo vienošanos grupālā atbrīvojuma noteikumu nosacījumiem. Tiešo klientu klauzula nav uzskatāma par kādu no `melnā saraksta` (hard-core) vertikālajiem ierobežojumiem. Jo īpaši, tiešo klientu klauzula nevar tikt uzskatīta par aizliegumu selektīvās izplatīšanas tīkla darbiniekiem, kuri savu saimniecisko darbību veic mazumtirdzniecības līmenī, veikt aktīvo vai pasīvo pārdošanu gala patērētājiem vai aizliegtu klientu loka vai teritorijas, kurā izplatītājs pārdod vienošanās preces, ierobežojumu.*
- [96] *Latvijas vertikālo vienošanos grupālā atbrīvojuma noteikumu 8.3.apakšpunkts interpretējams kā aizliegums vairumtirgotājam piemērot aktīvās vai pasīvās pārdošanas ierobežojumus attiecībās starp mazumtirgotājiem. Tik tiešām 8.3.apakšpunkts (interpretēts sistēmiski kopā ar 8.2.apakšpunktu) aizliedz piegādātājam (šeit-importētājam) piešķirt mazumtirgotājam (šeit dīlerim) ekskluzivitāti konkrētās teritorijās vai uz konkrētām klientu grupām. Šāda selektīvās izplatīšanas sistēmas un dīlera ekskluzivitātes kombinācija var iznīcināt zīmola iekšējo konkurenci (intra-brand competition), jo tirgus tiktu sadalīts dīleru starpā. MBI nav selektīvās izplatīšanas tīkla mazumtirgotājs, bet ir vienīgais jaunu VW automašīnu importētājs Latvijā (un pārējās Baltijas valstīs). Aizliegums vairumtirgotājam rezervēt sev konkrētas klientu grupas mudinātu vairumtirgotāju veidot pilnīgi vertikālu integrētu vienību, kas darbotos kā vairumtirdzniecības, tā mazumtirdzniecības līmenī grupas ietvaros, tādējādi vispār iznīcinot zīmola iekšējo konkurenci. MBI ir tiesīgs ierobežot VW dīlerus - selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekus – veikt aktīvo pārdošanu klientiem, uz kuriem attiecas tiešo klientu klauzula. Dalība iepirkumos uzskatāma par aktīvo pārdošanu.*
- [97] *Praksē tiešo klientu klauzula netiek izmantota tiešiem darījumiem starp importētāju un klientu. Pirmkārt MBI sevi nepozicionē kā mazumtirgotāju un darbojas tikai vairumtirdzniecības līmenī. Otrkārt, tiešie darījumi starp importētāju un klientu faktiski nav iespējami (..), jo vairums pasūtītāju izsludina iepirkumus automašīnu operatīvajam līzingam. Attiecīgi, piegādātājam jāpiedāvā automašīnu atpakaļpirkums (..), taču MBI nedarbojas lietoto mašīnu tirgū.*
- [98] *Tiešo klientu klauzula arī skaidri paredz, ka MBI var instruēt kādu piegādāt preces klientam savā vietā. MBI izpratnē tiešo klientu klauzula ir bijis iemesls e-pastiem, kuros tas vai cits dīleris apgalvo, ka ir „vispiemērotākais” piegādāt preces konkrētam klientam konkrētā iepirkuma procedūrā. Šādus paziņojumus dīleri izmantojuši, lai kā pirmie saņemtu instrukcijas no MBI saskaņā ar tiešo klientu klauzulu.*

- [99] *MBI arī var saprast, vismaz dažos gadījumos, kāds ir pamatojums dīlera uzskatam, ka tieši viņš ir „vispiemērotākais”. Piemēram, ja iepirkuma apjoma dēļ vai tāpēc, ka pasūtītājs neatbilst „pasūtītāja” definīcijai PIL izpratnē, iepirkums nav jāizsludina caur Iepirkumu uzraudzības biroja sistēmu vai ES Oficiālajā vēstnesī, pasūtītāji var sazināties ar konkrētiem tirgus dalībniekiem (dīleriem) un lūgt cenu piedāvājumus, vai uzsākt sarunas par labāko kvalitātes un cenu attiecību, kādu tie vēlas redzēt piedāvājumos. Ja iepirkumiem nav piemērojami stingrie PIL noteikumi, pasūtītājs var bez konkursa izvēlēties dīlerus, ar kuriem vest sarunas, piemēram, veiksmīgas iepriekšējās sadarbības dēļ vai principa, ka dīlera apkopes (servisa) centrs atrodas tuvu. Tāpat, ņemot vērā, ka pasūtītāji parasti nav auto industrijas eksperti, tie mēdz sazināties ar dīleriem, lai lūgtu palīdzību tehniskās specifikācijas sagatavošanā. Pat saskaņā ar stingriem PIL noteikumiem ir iespējama situācija, kad piegādātājs, kas konsultējās ar pasūtītāju iepriekšējos iepirkuma posmos (piemēram, par tehnisko specifikāciju) iesniedz piedāvājumu šajā iepirkumā. Tāda situācija ir iespējama, ja nerada acīmredzamas pret konkurenci vērstas priekšrocības (PIL 11.panta ceturrtā daļa).*
- [100] *Visos minētajos gadījumos ir saprotams, ka uzrunātais dīleris var justies, iespējami subjektīvi, kā „vispiemērotākais” dīleris, lai uzvarētu iepirkumā, un var vēlēties nodrošināties pret to, ka citi VW dīleri izmanto ieguldītās pūles, piemēram, uzturot labas biznesa attiecības ar konkrētu līzings kompāniju. Ir pat bijuši gadījumi, kad pats pasūtītājs pieprasa, lai no attiecīgā zīmola iepirkumā piedalītos tikai viens dīleris.*
- [101] *Starp e-pastiem, ko KP izdrukāja reidu laikā, tie, kas nevarētu tikt uzskatīti par tirgus dalībnieka iekšējo komunikāciju, attiecas tikai uz diviem publiskajiem iepirkumiem. Tomēr nevienu no šiem e-pastiem nav sūtījis Moller grupas darbinieks, un nekonkurēšanas lūgumi uzskatāmi par to dīleru vienpusēju rīcību, kuru darbinieki šos e-pastus izsūtīja. Tāda komunikācija vērtējama kā atsevišķi gadījumi, nevis ilgstoša un turpināta pārkāpuma pierādījums (saņemts no N.H.@sdautocentrs.lv, 06.02.12. plkst.11.20 „RE: Liepājas pašvaldības policijas iepirkums” (5.sēj., 174.lpp.) un saņemts no E.G.@ripoautocentrs.lv, 26.10.11. plkst.17:34 „Rūjienas domes iepirkums” (5.sēj., 173.lpp.)).*
- [102] *Vispirms jāņem vērā fakts, ka varbūtējā vienošanās, ja tāda tiktu pierādīta, ir ierobežota ar VW zīmolu, proti, ja arī būtu kādas konkurenci negatīvas sekas, tad tikai attiecībā uz zīmola iekšējo konkurenci (intra-brand competition), bet starp-zīmolu konkurence (inter-brand competition) tiek vienīgi veicināta. Ja arī dīleri rīkojās saskaņoti, tad vienīgais mērķis varētu būt bijis nodrošināt, lai iepirkumā uzvar VW zīmols; tātad starp-zīmolu konkurence tiek stiprināta. ES Tiesa ir noteikusi, ka pat „melnā saraksta” (hard-core) konkurences ierobežojumi var tikt attaisnoti LESD 101.panta trešās daļas un tātad arī Konkurences likuma 11.panta otrās daļas kārtībā.*
- [103] *Atzinumā (ekonomista O.V. atzinums iesniegts KP kopā ar lietas dalībnieka paskaidrojumiem) ir izklāstīts ekonomisks pamatojums tam, ka varbūtēja vienošanās starp dažiem VW dīleriem konkrētos publiskajos iepirkumos patiesībā rada pozitīvus, konkurenci veicinošos labumus, kas tiek nodoti tālāk patērētājam. „Vienošānās” ir nepieciešama, lai veicinātu šādus labumus, un šie labumi visdrīzāk pārsniedz pret konkurenci vērsto ietekmi, ko rada „vienošānās”, un tā visdrīzāk ir neliela. Koncentrējot pūles „vispiemērotākā” VW dīlera rokās, pieaug stimuls investēt piedāvājuma kvalitātē patērētāja (iepirkuma veicēja) labā. „Vienošānās” veicina starp-zīmolu konkurenci (inter-brand competition) par labu pircējam, minimāli samazinot konkurenci starp VW dīleriem iepirkuma procedūras pēdējos posmos.”*

4.3.3. MBI, Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils un Moller Auto Latvia paskaidrojumi (7.sēj., 1.-228.lpp.)

- [104] „Koncentrējot pūles „vispiemērotākā” VW dīlera rokās, dīlerim pieaug stimuls papildus investēt piedāvājuma kvalitātē patērētāja (publiskā iepirkuma veicēja) labā. Līdz ar to, „vienošanās” uzlabo zīmola savstarpējo konkurenci pircēja labā un vienlaikus minimāli samazina konkurenci starp VW dīleriem iepirkuma procedūras pēdējos posmos. Ir pierādīts, ka: konkurence kopumā netiek novērsta un saglabājās intensīva, netiek ierobežota cenu konkurence, netiek ierobežota citu potenciālu tirgus dalībnieku ienākšana.
- [105] Turklāt ir pierādīts, ka „vienošanās” veicina VW piedāvājuma kvalitāti, „vienošanās” nodrošina šos efektivitātes ieguvumus tiešā veidā un tādejādi var uzskatīt, ka bez „vienošanās” šo ieguvumu nebūtu, šie labumi pārsniedz pret konkurenci vērsto ietekmi, ko rada „vienošanās”, un ietekme ir neliela, un konkurence netiek novērsta. Argumenti arī parāda, ka „vienošanās” ir pēc definīcijas nepieciešama, jo tieši vienošanās piemērošana rada lielāku stimulu dīlerim uzlabot piedāvājuma kvalitāti. Ja dīlerim ir pietiekams stimuls, tad gandrīz vienmēr ir iespējams uzlabot piedāvājumu. Palielinot pieņemto varbūtību uzvarēt iepirkumā, tieši rodas dīlera stimuls sagatavot kvalitatīvāko piedāvājumu.
- [106] Lai uzlabotu starp-zīmolu konkurenci, lielākā daļa efektivitātes uzlabojuma tiks nodota natūrā, piemēram, ar īsākiem tehnisko apkopju intervāliem vai garāku garantijas termiņu, vai kādu citu kvalitātes faktoru kombināciju, nekompensējot to ar augstāku piedāvājuma cenu (dīleris var paturēt daļu efektivitātes uzlabojuma, lai segtu kvalitatīvāka piedāvājuma tiešās izmaksas). Patērētāja ieguvums ir kvalitātes efektivitāte un ieguvumu nodrošina (efektivitāte), visticamāk, vismaz kompensēs patērētājiem konkurences ierobežojumu iespējamo negatīvo ietekmi, kuru netieši rada vājāka zīmola iekšējā konkurence.
- [107] Dīleru peļņa iepirkumos parasti ir ievērojami zemāka nekā darījumos ar privātpersonām. Ir maz ticams, ka dīleris, kas uzskata, ka viņam ir labas iespējas uzvarēt, izstāsies, lai palīdzētu dīlerim, kuram ir mazākas iespējas uzvarēt. Tādejādi, ja vispār notiek atturēšanās no piedāvājumu iesniegšanas, tā palīdz dīleriem ar pievilcīgāko piedāvājuma komplektu. Reģionālo iepirkumu gadījumā „vienošanās” faktiski nav vajadzīga, jo parasti tikai viens VW dīleris spēj efektīvi piedalīties iepirkumā.”
- [108] Lietas dalībnieku paskaidrojumos ietvertā informācija fundamentāli neatšķiras no to pašu lietas dalībnieku vēlāk sniegtajiem viedokļiem (skat., lēmuma 6.punktu).

4.3.4. KNAB sniegtā informācija (liecinieku nopratināšanas protokoli)

- [109] Ņemot vērā, ka KNAB bija ierosināts kriminālprocess Nr.16870001813, kas atsevišķā epizodē bija saistīts ar KP izmeklēto lietu, KP lūdza KNAB to iepazīstināt ar ierosinātā procesa materiāliem, lai noskaidrotu SD Autocentrs, [Iesniedzējs] un Moller Auto Ventspils skaidroto par dalību Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes rīkotajos iepirkumos.

4.3.4.1. SD Autocentra tirdzniecības vadītāja N.H. liecinieka nopratināšanas protokolā norādītais (8.sēj., 60.-68.lpp., skatīt arī vēstules 2011.gada e-pastu saraksti Nr.14):

- [110] „Visu iepirkumu dokumentāciju parakstīju es uz pilnvaras pamata. SIA „SD Autocentrs” ir piedalījies divās iepirkumu procedūrās, ko bija izsludinājuši Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde (turpmāk - LSEZ). Pirmā iepirkumu procedūra notika 2008.gadā, par sešu automašīnu iepirkšanu, kurā uzvarēja mūsu uzņēmums. Otra iepirkumu procedūra notika 2011.gadā par automašīnu piegādi, kurā uzvarēja mūsu uzņēmums SIA „SD Autocentrs” ar automašīnu piegādi LSEZ, piegādātās automašīnas bija divas – VW Tuareg un Phaeton. 2011.gada izsludinātajā iepirkumā uzaicināja mūs, t.i., SIA „SD Autocentrs” LSEZ darbinieks

E.R., E.R., uzaicinot uzņēmumu SIA „SD Autocentrs” piedalīties izsludinātajā iepirkumā, atsūtīja man elektroniski uz manu e-pastu N.H.@sdautocentrs.lv no e-pasta E.@lsez.lv nolikumu par atklātā konkursa „Par tiesībām veikt automašīnu piegādi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldei” (Iepirkumu identifikācijas numurs 9-LSEZ 2011/K). Nolikumam E.R. pievienoja Tehniskās specifikācijas automašīnām, ko plānoja iepirkt LSEZ. Iepazīstoties ar tehniskajām specifikācijām, tās atbilda sekojošām automašīnām VW Touareg un VW Phaeton un pieļāu, ka tehniskās specifikācijas atbilda arī citu brendu modeļiem. Šīs tehniskās specifikācijas es arī esmu palīdzējis sagatavot E.R., kas notika pēc viņas lūguma, sagatavot tehniskās specifikācijas uz automašīnām VW Touareg Hybrid un VW Phaeton. Šinī iepirkuma procedūrā vēl bez mūsu uzņēmuma piedalījās [Iesniedzējs], SIA „Venta Motors”. Minētajiem uzņēmumiem par iepirkuma Nr.9-LSEZ 2011/K procedūru paziņoju es pēc LSEZ lūguma (E.R.), jo bija nepieciešams un lūgums no LSEZ puses iesniegt vēl divus pretendentu piedāvājumus. Ar iepriekš minētajiem pretendentiem vienojāties (elektroniski un telefoniski) par piedalīšanās nosacījumiem iepirkuma procedūrā Nr.9-LSEZ 2011/K, t.i., par cenu. Piedāvājumu no [Iesniedzējs]” iesniegšanai LSEZ es saņēmu ar kurjeru, kuru sagatavojis bija [Iesniedzējs] darbinieks A.C., piedāvājumu no SIA „Venta Motors”, ja nemaldos, saņēmu pa pastu, un šī piedāvājuma sagatavotājs ir C.L. Pēc pretendentu piedāvājumu saņemšanas, es tos nogādāju, ieskaitot SIA „SD Autocentrs” uz LSEZ, kurus iesniedzu E.R. (kopā 3 pretendentu piedāvājumi). [Iesniedzējs] tirdzniecības vadītājs A.C. tika lūgts sagatavot piedāvājumu no sava uzņēmuma, kurš faktiski formāli bija nepieciešams šai iepirkuma komisijas procedūrai. Ņemot vērā to, ka A.C. tobrīd (e-pasta nosūtīšanas brīdī) neatradās uz vietas, bet piedāvājumu LSEZ bija nepieciešams sagatavot ātri, tad A.C. deva rīkojumu T.M. šo piedāvājumu sagatavot, tāpēc šis nolikums ar piedāvājumiem tika pārsūtīts sagatavošanai T.M. Ir redzama sarakste ar C.L., kurš bija tajā brīdī SIA „Venta Motors” tirdzniecības daļas vadītājs, kuram tika nosūtīta identiska, ar tādu pašu informāciju kā A.C., kurā tāpat kā A.C. tiek lūgts sagatavot iepirkumu piedāvājumu iepirkuma procedūrai Nr.9-LSEZ 2011K no sava uzņēmuma.”

4.3.4.2. [Iesniedzējs] pārdošanas daļas vadītāja A.C. liecinieka nopratināšanas protokolā norādītais (8.sēj., 69.-72.lpp.):

[111] „Zinu, ka bija kāda iepirkuma procedūra, kurā M. piedalījās, bet konkrēti man uz šo brīdi nav palicis atmiņā, kas tā par iepirkuma procedūru. Es iepirkuma dokumentus neesmu gatavojis. Pieļāu, ka esmu parakstījis cenu piedāvājumu ar augstāku cenu nekā tā bija sagatavota „SD Autocentrs”. Pēc N.H. lūguma, es parakstīju oficiālu cenu piedāvājumu iepirkumu konkursam. Pieļāu iespēju, ka tālāk esmu devis dokumentāciju sagatavot [Iesniedzējs] darbiniekam T.M.”

4.3.4.3. [Iesniedzējs] automašīnu pārdevēja T.M. (uz 29.04.2013. strādāja Moller Auto Latvia) liecinieka nopratināšanas protokolā norādītais (8.sēj., 73.-76.lpp.):

[112] „Uz doto brīdi es neatceros, ka N.H. man būtu lūdzis vai uzaicinājis piedalīties iepirkumu procedūrās. Iepriekšējā darbā ļoti daudz sagatavoju dokumentus iepirkumiem, tādēļ (..) nevaru atbildēt, jo es to neatceros, iespējams, varbūt arī esmu kaut ko sagatavojis. Varbūt varētu atcerēties, ja man uzrādītu kaut kādus dokumentus. Pēc uzrādītā e-pasta es redzu, ka šādu ziņu esmu saņēmis, bet tā kā es ik dienas saņemu aptuveni 50 e-pasta vēstules, es šo konkrēto e-pastu neatceros. Par e-pasta saturu varu paskaidrot, ka N.H. vēlēties, lai es aizpildu elektroniski pielikumā pievienotos dokumentus, ko visticamāk es arī pēc vadītāja lūguma esmu aizpildījis, bet sīkāk es neatceros. Pēc dokumentu aizpildīšanas, visticamāk, es tos esmu vai nu izdrukājis vai pārsūtījis elektroniski A.C.”

4.3.4.4. Moller Auto Ventspils (iepriekšējais nosaukums SIA „Venta Motors”) pārdošanas nodaļas vadītāja C.L. liecinieka nopratināšanas protokola norādītais (8.sēj., 77.-78.lpp.):

[113] „*Es konkrēti neatceros, vai N.H. ir man lūdzis piedalīties kādā iepirkumu procedūrā, taču es atceros, ka viņš man ir sniedzis informāciju par iepirkumiem. N.H. ir mani informējis par izsludinātajiem iepirkumiem. Es precīzi nevaru pateikt, cik bieži N.H. ir mani informējis par izsludinātajiem iepirkumiem, pēdējā laikā es šādu faktu, ka N.H. būtu mani informējis, es neatceros. Es konkrēti neatceros vai esmu sagatavojis pieteikumu iepirkuma procedūrai no savas darba vietas iesniegšanai Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldei. Vidēji gadā es sagatavoju vairāk nekā desmit pieteikumus iesniegšanai saistībā ar dalību iepirkumu procedūrās, tādēļ pieteikumu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldei es neatceros. Par uzrādītajiem materiāliem, kas satur elektroniskā pasta saraksti, liecina, ka viņš pieļauj, ka šādu elektronisko pastu viņš ir saņēmis un šī elektroniskā pasta saņēmējs ir viņš, savukārt šī elektroniskā pasta sūtītājs ir N.H. N.H. šajā e-pastā man raksta saistībā ar iepirkumu, ko organizē Liepājas speciālā ekonomiskā zona, un N.H. lūdz man iesniegt nepieciešamos dokumentus. Es pieļauju, ka es pats esmu sagatavojis dokumentus, kas ir saistīti ar iepirkumu, ko rīkoja Liepājas speciālā ekonomiskā zona. Es atceros, ka šie dokumenti bija saistīti ar automašīnu specifikācijām, taču konkrēti niansēs es to neatceros. Es pieļauju, ka esmu iesniedzis šos dokumentus, kas bija saistīti ar šo iepirkumu. Es neatceros, kurai personai es esmu iesniedzis šos dokumentus, kurus N.H. man lūdz sagatavot.*”

[114] Secināms, ka iesaistītās personas, kas pārstāv konkrētos dīlerus attiecīgajā laika periodā, šajā epizodē ir atzinušas darbības, kas satur KL 11.panta pirmās daļas aizlieguma pārkāpuma pazīmes.

5. Piemērojamās normas un judikatūra

5.1. Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas piemērošana

[115] KL 11.panta pirmajā daļā noteikts, ka: „*Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par: (..) 3) tirgu sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus, (..) 5) piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.*”

[116] KL 1.panta 11.punkts nosaka, ka “*vienošanās ir divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās*”.

[117] Saskaņā ar KL 1.panta 6.punktu „*konkurence – pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū*”.

[118] Atbilstoši KL 11.pantam ne visas vienošanās ir uzskatāmas par aizliegtām. Saskaņā ar KL 11.panta otro daļu vienošanās var tikt atzīta par spēkā esošu, ja vienošanās veicina preču ražošanas vai realizācijas uzlabošanu vai ekonomisko attīstību, radot labumu patērētājiem, turklāt vienošanās: 1) neuzliek attiecīgajiem tirgus dalībniekiem ierobežojumus, kuri nav nepieciešami minēto mērķu sasniegšanai; 2) nedod iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā konkrētā tirgus daļā.

[119] Lai vienošanos atzītu par spēkā esošu saskaņā ar KL 11.panta otro daļu, visiem iepriekš minētajiem kritērijiem ir jāizpildās vienlaicīgi. Ja kaut viens no kritērijiem neizpildās, vienošanās neatbilst KL 11.panta otrās daļas nosacījumiem, un ir atzīstama par aizliegtu.

[120] Saskaņā ar Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.798 *"Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam"* 2.9.apakšpunktu, horizontālā karteļa vienošanās ir „vienošanās starp konkurentiem, kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci starp tiem, tai skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem, vienošanās par ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošanu vai kontroli, vienošanās par tirgus sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus, un vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem”.

[121] Atbilstoši Noteikumiem Nr.796 karteļa vienošanās atzīstama par sevišķi smagu KL pārkāpumu.

5.2. Aizliegtas vienošanās pārkāpuma skaidrojums pastāvīgajā judikatūrā

[122] Atbilstoši KL mērķim (kas definēts likuma 2.pantā) katram tirgus dalībniekam, konkurējot ar citiem, sava saimnieciskā darbība ir jāveido, izmantojot brīvas, vienlīdzīgas un godīgas konkurences līdzekļus. Tādējādi tirgus dalībniekam reālās konkurences apstākļos ir jābūt ieinteresētam nodrošināt un jānodrošina informācijas neizpaušanu konkurentiem.

[123] KL 11.panta pirmajā daļā lietotā termina „vienošanās” piemērošana netiek ierobežota tikai ar divpusēji vai daudzpusēji noslēgtu līgumu. KL ir piemērojams arī tirgus dalībnieku sadarbībai, kura tiek sasniegta ar daudz neformālākas sapratnes palīdzību, un to sauc par saskaņotu darbību. Tādējādi vienošanās ir arī jebkurā citādā formā panākta un īstenota sadarbība starp konkurentiem, jo šāda darbība pēc sava mērķa ir vērsta uz konkurences mazināšanu starp tiem, t.i., kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu starp konkurentiem.

[124] Sāncensība nenotiek un konkurence ir izslēgta, ja konkurenti saskaņo savus plānus vai dara tos zināmus viens otram. Viens no konkurences pastāvēšanas pamatnosacījumiem – katram tirgus dalībniekam sava komerciālā politika jānosaka neatkarīgi. Šis princips izriet ne tikai no Eiropas Savienības tiesas (līdz 01.10.2009. Eiropas Kopienas tiesas, turpmāk - EST) judikatūras²², bet arī no KL 11.panta pirmās daļas.

[125] Lai konkrēto tirgus dalībnieku darbībās konstatētu saskaņotu darbību, ir jāizpildās sekojošiem nosacījumiem:

- a) starp tirgus dalībniekiem ir jābūt vienprātībai, ar ko apzināti ir aizstāta konkurence;
- b) saskaņai starp tirgus dalībniekiem nav jābūt sasniegtai verbāli, un to var būt izraisījuši tieši vai netieši kontakti starp karteļa vienošanās dalībniekiem.

[126] Saskaņošanas un sadarbības kritēriji, kas ir iedibināti tiesu judikatūrā attiecībā uz saskaņotas darbības jēdzienu un kas nekādā gadījumā nenožīmē, ka ir jābūt izstrādātam reālam plānam, ir jāsaprot tādējādi, ka katram tirgus dalībniekam ir neatkarīgi jānosaka politika, kuru tas plāno realizēt tirgū²³.

²² Skat. EST 16.12.1975. sprieduma apvienotajā lietā Nr.C-114/73 *Suiker Unie u.c. pret Eiropas Kopienų Komisiju* 173.punktu un LR Augstākās tiesas Senāta 29.06.2009. sprieduma lietā Nr.SKA 234/2009 18.punkts

²³ Apvienotās lietas C-40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111,113 un 114/73 *Cooperative Vereniging „Suiker Unie” UA and others pret Eiropas Kopienų Komisiju*, 173.punkts.

- [127] Lai pierādītu saskaņotu darbību eksistenci, nav nepieciešams, ka konkurents ir formāli apņēmis attiecībā uz vienu vai dažiem citiem [konkurentiem] rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū. Saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, savukārt otrs nav reagējis noraidoši attiecībā uz šādas informācijas saņemšanu.²⁴
- [128] Gan no EST judikatūras, gan no KL 11.panta pirmās daļas 5.punktā lietotā jēdziena „darbības (bezdarbības) noteikumi” izriet, ka netiek prasīta obligāta vienošanās, piemēram, tieši par piedalīšanās vai nepiedalīšanās konkursos noteikumiem. Aizliegta ir jebkura informācijas apmaiņa par tādiem konkurenta darbības (bezdarbības) noteikumiem, kas tā vai citādi var ietekmēt konkurējošā tirgus dalībnieka rīcību. Tā kā saimnieciskās darbības mērķis ir gūt ekonomisku labumu, jebkura tirgus dalībnieka rīcība ir pamatā vērsta uz tā sasniegšanu, tādēļ vienošanās par darbības noteikumu saskaņošanu arī ir vērsta tieši vai netieši uz ekonomiska labuma gūšanu.²⁵
- [129] Tirgus dalībnieks, neapšaubāmi, ir tiesīgs piemēroties tirgus apstākļiem, nolemt piedalīties vai nepiedalīties konkursos, kā arī izlemt, kurā valsts reģionā tas piedalīsies vai nepiedalīsies konkursos vai arī kuri potenciālie klienti, pasūtītāji tam šķiet „pievilcīgāki”, taču tas ir jā dara neatkarīgi no citiem tirgus dalībniekiem un konkurentiem. Turklāt ir aizliegti jebkuri kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurenta rīcību tirgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību, lai piemērotos tirgus apstākļiem.²⁶
- [130] Izšķirošais apstāklis ir pušu gribu sakritība (vienotība), un ne vienošanās formai, ne līgumisku sodu (sankciju) vai piemērošanas pasākumu pastāvēšanai nav nozīmes.²⁷
- [131] Normālas konkurences apstākļos katra konkurējoša uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju tirgū, darbojoties neatkarīgi un darot visu iespējamo, lai nepieļautu sensitīvas informācijas apmaiņu starp konkurentiem, t.sk. par komercsabiedrības plāniem piedalīties vai nepiedalīties iepirkumos, kas atklāj konkurentam darbības, kuras tas ir nolēmis vai plāno veikt.
- [132] Nav nepieciešams izvērtēt vienošanās faktiskos ietekmi uz konkrēto tirgu, ja acīmredzami vienošanās mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Lietas izpētē ir pietiekami izvērtēt vienošanās mērķi bez īpašas tās seku izvērtēšanas.²⁸
- [133] Var atzīt, ka vienošanās mērķis ir konkurences kavēšana, pat ja tas nav bijis vienīgais mērķis, bet plānots sasniegt arī citus, leģitīmus mērķus.²⁹

5.3. Vienošanās izvērtējums un secinājumi

5.3.1. Vienošanās izpausmes

²⁴ T-25/95 u.c. *Cimenteries CBR SA pret Komisiju*, 1852. un 1849.punkts.

²⁵ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009.sprieduma lietā Nr.SKA-234/2009, 18.punkts

²⁶ KP 24.02.2012. lēmums Nr.E02 – 13 lietā *MN Īpašumi un Info Būve*

²⁷ EK lēmums 2006/895 *Souris/TOPPS*, 79.punkts.

²⁸ Skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedumu lietā Nr.SKA-234/2009, 20.punkts

²⁹ Lietas C-209/07 *Beef Industry Development Society Ltd un Barry Brothers (Carrigmore) Meats Ltd v Competition Authority*, 21.punkts

- [134] Izvērtējot lietā iegūto informāciju un uz tās pamata konstatētos faktus, KP secina, ka augstāk minētie no normatīvajiem aktiem izrietošie un pastāvīgajā judikatūrā iedibinātie ierobežojumi no lietas dalībnieku puses nav ievēroti. Līdz ar to lietas dalībnieki ir veikuši darbības, kuras satur KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes, t.i., vienojušies par piedalīšanās vai nepiedalīšanās noteikumiem iepirkumos, kas vērtējama kā karteļa vienošanās.
- [135] KL 11.panta pirmās daļas paredzētās vienošanās attiecas, tajā skaitā, uz tirgus dalībnieku rīcību, kas vērsta uz dalības nosacījumu saskaņošanu iepirkumos. No lietā vērtētā pierādījumu kopuma var secināt, ka lietas dalībnieku starpā patiesa un brīva konkurence iepirkumos sistemātiski pārkāpta, kā rezultātā maksimāli tika samazināta konkurence starp WV zīmola dīļeriem.
- [136] Rīcības saskaņošana lietas dalībnieku starpā notikusi visdažādākajos veidos (kas uzskatāmi redzams no Pielikumā ietvertajām e-pasta vēstuļu sarakstēm vairāku gadu garumā), tajā skaitā, ļaujot uzvarēt izvēlētam pretendētā, pārējiem pretendentiem iesniedzot neizdevīgākus, saskaņotus piedāvājumus vai arī vispār neiesniedzot savus piedāvājumus. Turpmākajos punktos ilustratīvi norādītas biežāk sastopamās saskaņotās rīcības izpausmes (kas plašāk atspoguļota Pielikumā).
- a) Dīleri ir sūtījuši viens otram e-pastus ar uzaicinājumu nepiedalīties konkrētā iepirkumā; ņemt vērā, ka e-pastu sūtījušais dīleris ir konkrētam iepirkumam sagatavojis tehnisko specifikāciju; respektēt e-pasta sūtījušā dīlera iestrādes, darbu, kontaktus, iepriekšējo sadarbību ar klientu, pasūtītāju, u.tml, piemēram:**
- [137] C.L. C.L.@vw-ventspils.lv 23.04.2009. e-pasts par tēmu *Ēdoles pagasta padome „Vēlos informēt, ka tuvākajās dienās Ēdoles pagasta padome izsludinās konkursu/cenu aptauju par pasažieru autobusa piegādi. Ar pasūtītāju un AGB mēs esam jau veikuši pārrunas un iestrādes, tāpēc lūgums Jums to respektēt un konkursā nepiedalīties”* (sk. Pielikumā: 2009.gads, sarakste pie Nr.4);
- [138] Aģenta dīlerim sūtītais e-pasts no N.H. N.H.@sdautocentrs.lv 27.08.2010. attiecībā uz Skolēnu autobusu konkursu: *„Sveiks U.P., Ņemot vērā to, ka 12.08.2010. izsūtīju konkrētas teh. Specifikācijas, automašīnu rasējumus un pārbūves tāmes Kuldīgas novada domes priekšsēdētājam, Saldus novada priekšsēdētājam arī SD Autocentrs plāno piedalīties šajās aptaujās. Kas attiecas uz Vaiņodi, tad pie šo te divu autobusu iegādes esam strādājuši jau no šī gada sākuma. Vaiņodes domes deputāts ir manas ģimenes loceklis, tāpēc šīs un arī vieglo automašīnu iegādi vienmēr esam sagatavojuši mēs. Arī Z.N. (priekšsēdētāja vietnieks) ir mans klients privātas mašīnas iegādē. Varbūt, lai mums nerastos domstarpības piedāvāju šos klientus sadalīt? Vai Tu būtu ar mieru? Vienmēr taču esam atraduši kompromisu?! Vai tomēr Tu esi stingri nolēmis dempingot?”* (sk. Pielikumā: 2010.gads, sarakste pie Nr.13).
- [139] J.P. J.P.@ripoautocentrs.lv 27.08.2010. e-pasts par Skolēnu autobusu konkursu: *“Es tā skatos, ka sākās Latvijas teritorijas pārdalīšana. Mēs esam veikuši iestrādes sekojošās pašvaldībās: Alojās novads, Gulbenes novads, Limbažu novads, Priekuļu novads, Rūjienas novads, Smiltenes novads, Strenču novads, Rēzeknes novads, Apes novads, Jēkabpils novads, Madonas novads. Un vispār ko mēs te dalām, ka konkursi vēl nemaz nav izsludināti? Es saprotu ka visiem gribas ēst, bet varbūt tomēr strādājam pa savu perimetru! Savādāk nenopelnīsim neviens savā starpā konkurējot, jo kā sapratu starta cenu mums visiem būs vienāda. Veiksmīgas medības.”* (sk. Pielikumā: 2010.gads, sarakste pie Nr.14).
- [140] U.P. 27.08.2010. e-pasts par Skolēnu autobusu konkursu: *„Šī konkursa sakarā gribu Jūs noinformēt, ka esam veikuši iestrādes šādās pašvaldībās: Kuldīgas novada pāšvaldība -*

Iepirkums tiks izsludināts vai nu šodien vai nākamnedēļ Saldus novada pašvaldība - nupat tikai ir sākuši nolikuma sagatavošanu Talsu novada pašvaldība - Vakar bija komisijas sēde, kurā apstiprinājuši nolikumu un specifikāciju Ventspils novada pašvaldība - bez komentāriem Rojas novada pašvaldība - Izsludinās nākamnedēļ Vēl ir veiktas sarunas ar Tukuma novada pašvaldību un Vaiņodes novada pašvaldību Viennozīmīgi startēsim visās pašvaldībās kas ir Kurzemes reģionā Tukumu ieskaitot, jo uzskatu, ka tas ir mūsu interešu reģions.” (sk. Pielikumā: 2010.gads, sarakste pie Nr.14).

b) Dileri ir sūtījuši viens otram e-pastus ar uzaicinājumu neiesniegt piedāvājumu ar atlaidēm vai dempinga cenām utt., piemēram:

[141] N.H. N.H.@sautocentrs.lv 10.12.2011. e-pasts par tēmu *Specializēta transporta iegāde Baltijas zivsaimnieku apvienība "Gribu Jūs painformēt, ka drīzumā tiks izsludināts konkurss par specializēta transporta piegādi Biedrībai "Baltijas zivsaimnieku apvienība".(..) It kā konkurss nebūtu jārīko, bet tā kā projektam ir Eiropas līdzfinansējums, man nācās sagatavot specifisku tehnisko specifikāciju un klients izsludināja to IUB. (..) Vadoties pēc tehniskās specifikācijas tur citu ražotāju dabūt ir grūti, tāpēc lūdzu Jums nedempingot ar saviem piedāvājumiem"* (sk. Pielikumā: 2010.gads, Nr.43).

[142] N.H. N.H.@sautocentrs.lv 11.08.2010. e-pasts par tēmu *Par iepirkumiem Liepājā: „vēlos Jūs informēt par vairākiem konkursiem un cenu aptaujām, ko izsludinās mūsu ilggadēji gan auto tirdzniecības, gan servisa klienti, kurās ņemam līdzdalību un pie kuriem esam strādājuši jau no 2010.gada sākuma. SIA "SD Autocentrs" strādāju jau piecus gadus un varu apgalvot, ka šajā laikā SD Autocentrs ir bijis vienmēr lojāls pret Jūsu iesūtītiem informatīvajiem paziņojumiem, kuros ir minēts par Jūsu līdzdalību kādā no cenu aptaujām vai iepirkumiem, tāpēc arī šoreiz lūdzam Jums būt lojāliem pret mums un neņemt dalību zemāk minētajās cenu aptaujās vai iepirkumos ar cenu dempingiem. Nav izslēgts ka kāds no klientiem vai es pats varu griezties pie Jums pēc piedāvājuma cenu salīdzināšanai, kas Jums neliedz sniegt piedāvājumu tikai bez atlaidēm. Iepirkumi/cenu aptaujas: Grobiņas novada dome Skolēnu mikroautobuss 19+1+1+2 stāvvietas (tiks izsludināts nākam nedēļ), Aizputes novada dome Skolēnu mikroautobuss 19+1 (tiks izsludināts nākam nedēļ), Liepājas autobusu parks Pilsētas maršrutu autobusi ar invalīdu iekāpšanu (tiks izsludināts šī gada septembrī/oktobrī), A/s "UPB" Vieglo automašīnu iepirkums (tiks izsludināts šī gada 4 ceturksnī), Liepājas enerģija Pasažieru mikroautobus 8+1 (tiks izsludināts septembrī), Viegļā pasažieru automašīna (tiks izsludināts septembrī), Lūdzu informējiet savus pārdošanas cilvēkus. Ļoti ceru uz Jūsu sapratni un godprātību”* (sk. Pielikumā: 2010.gads, Nr.8).

c) Atsevišķos gadījumos neatkarīgi tirgus dalībnieki sagatavojuši priekš citiem neatkarīgiem tirgus dalībniekiem piedāvājuma dokumentāciju, piemēram:

[143] N.H. N.H.@sautocentrs.lv 28.06.2011. e-pasts ar nosaukumu "Specifikācija" pasūtītājam: *„Sveiks A., Pielikumā nosūtu Tev sagatavotu specifikāciju Jūsu formā. Kad esat izsludinājuši lūdzu padod ziņu un es sagatavošu savu un pārējo pretendentu piedāvājumus. Pārējie pretendenti varētu būt kā iepriekš [Iesniedzējs], kā arī SIA Venta motors. Paldies Tev jau iepriekš un gaidīšu ziņu!”* (sk. Pielikumā: 2011.gads, Nr.22).

[144] N.H. N.H.@sautocentrs.lv 12.05.2011. e-pasts ar nosaukumu "Specifikācija" pasūtītājam: *„Sveiki E., Kā jau vienojāties pielikumā nosūtu Tev specifikācijas pa abām automašīnām un zemāk ir redzami trīs pretendenti uzaicinājumam uz sarunu procedūru / iepirkumu. Jebkuru jautājumu gadījumā, lūdzu dod ziņu vai zvani! (..) Pretendenti: 1. [Iesniedzējs] Adrese: [Adrese], Reģ. nr.[Numurs], Kontaktpersona: A.C. (auto tirdzniecības vadītājs) (..) E-pasts: A.C.@[nosaukums].lv, 2. SIA "Venta Motors", Adrese: Zvaigžņu iela 11, Ventspils, LV-3601, Latvija, Reģ. nr. 42103010445, Kontaktpersona: C.L. (Pārdošanas daļas vadītājs) (..) E-pasts:*

C.L.@vw-ventspils.lv, 3. SIA "SD Autocentrs", Adrese: Zemnieku iela 68, Liepāja, LV-3401, Latvija, Reģ. nr. 42103012097, Kontaktpersona: N.H. (Auto tirdzniecības vadītājs) (..) E-pasts: N.H.@sdautocentrs.lv" (sk. Pielikumā: 2011.gads, Nr.14).

[145] N.H. N.H.@sdautocentrs.lv 16.06.2011. e-pasts „Par tiesībām veikt automašīnu piegādi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldei”: „Vienīgais jautājums ir par „Apliecināts izraksts no iepriekšējo trīs gadu pārskatiem par Pretendenta komercdarbības daļu”, domāju, ka citiem pretendentiem tas varētu aizņemt kādu laiku, lai šādu sagatavotu, jo jāgriežas pie grāmatvedības un otrs (pats galvenais) ir tas, ka viņi negribēs man rādīt savus finanšu datus, jo lai kā arī nebūtu mēs esam mazliet konkurenti un zinu, ka viņiem šī informācija ir konfidenciāla(..), bet jebkurā gadījumā mēs nevaram šo punktu izņemt?” (sk. Pielikumā: 2011.gads, Nr.15).

[146] N.H. N.H.@sdautocentrs.lv 16.06.2011. e-pasts „Par tiesībām veikt automašīnu piegādi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldei”: „Pielikumā Tev nosūtu dokumentus par konkursu Liepājas Speciālajai Ekonomiskajai Zonai. (..) Konkurss it kā tika izsludināts ar šī gada 23.maiju un iesniegšanas termiņš ir 27.maijs. Mans iesniegšanas un piedāvājuma sagatavošanas datums ir 24.maijs Venta motors ir 26.maijs. Tavs ir 25.maijs, tātad visur kur būs vajadzīgs lūdzu ieliec 25.maiju 2011.gadu. Nākamais, esmu jau aizpildījis visus ko varēju no iesniedzamajiem dokumentiem: Tātad, aizpildītie dokumenti kurus Tev vienkārši ir jāizprintē un jāparaksta, ka arī jāapzīmogo: 1.Pielikums (Vieglā automašīna), 2.pielikums (Apvidus automašīna), 5.pielikums (Finanšu piedāvājums), 6. pielikums (1. pielikums Finanšu piedāvājumam). Tālāk, Nolikumu Tev nosūtu lai Tu zinātu, kā noformēt šo te konkursu (kur, kā jābūt adresēm uz aplokšnes u.t.t.). Vēl par pielikumiem: 4.pielikums (Uzņēmēja piedāvājums), šeit jau datumu Tev esmu ielicis tikai jāizprintē un jāizpilda tukšie laukumi. (..) 7.pielikums (2.pielikums finanšu piedāvājumam) vienkārši iekopē tehniskos datus no Touareg Hybrid un Phaeton GP3 special. Pats svarīgākais "Nolikuma saņemšanas reģistrācija"- šito Tu aizpildi ar 2011.05.25. paraksti un apzīmogo un protams atsevišķi no piedāvājuma (Neliec aploksnē) nosūti man kopā ar piedāvājumu aploksnē. Starp citu par savākšanu, es noteikti pie Tevis iesūtīšu pie Tevis cilvēku kurš savāks gan piedāvājumu, gan šo te nolikuma saņemšanas reģistrācijas dok. (..) Tā kā Tu redzi konkurss tiek rīkots ar atpakaļejošu datumu tāpēc vēlos Tev lūgt uztaisīt pēc iespējas ātrāk uztaisīt šo, kad viņš varētu būt gatavs? (..) Konjaks no manis!” (sk. Pielikumā: 2011.gads, Nr.16).

[147] Pielikumā esošais 2011.gada e-pasts Nr.17 satur faktiski to pašu iepriekš minētā e-pasta saturu (lēmuma [146] rindkopa), tikai N.H. to ir nosūtījis C.L.@vw-ventspils.lv

d) Atsevišķā epizodē dīleri apsprieduši informāciju, kas saistīta ar iepirkumā piedāvājamo cenu:

[148] Sarakste starp N.H. (SD Autocentrs) un Z.P. (Volkswagen centrs Rīga, SIA „Moller Auto Krasta”) par tēmu AS „LPB” (sk. Pielikumā: 2011.gada e-pasta sarakste Nr.38):

N.H.: „Zinu, ka AS LPB gaida vēl tikai no Tevis piedāvājumu par Caravelle CL (..) Vai Tu lūdzu nevarētu nosūtīt savu piedāvājumu ar nedempinga cenu, lai varētu ar klientu noslēgt līgumu?”

Z.P.: „Nu nav problēmu, tik ja Tu jau esi uztaisījis piedāvājumu, pārsūti man - es pielikšu cenas starpību un aizsūtīšu LPB. (..) Es tieši taisījos ķerties klāt "būvēšanai".”

N.H.: „Pielikumā piedāvājums ar ieskaitot MBI atbalstu! Gaidīšu no Tevis ziņu, kad esi pārsūtījusi un ja ir iespējams, tad kādu cenu piedāvājat! ;)”

Z.P.: „Paldies! Atlaide 3200 vietā 3000 būs ok?”

N.H.: „Uztaisi lūdzu 2600 EUR, labi?”

Z.P.: „sarunāC!”

[149] Epizode (viena tirgus dalībnieka dīleru ietvaros), kur ir norāde, ka Importētājs (tobrīd SE „Auto Group Baltic”) arī potenciāli varētu kādā iepirkumā pats piedalīties: A.V. A.V.@vw-riga.lv 30.09.2011. e-pasts: „*Ir izsludināts un mēs piedalīsimies, Latvenego konkurss par a/m iegādi un to apkalpošanu. Apkalpošanai ir pieprasīts norādīt servisa vietas Ventspilī, Liepājā, Valmierā un Daugavpilī. Visticamāk, ka pie Tevis vērsīsies arī [Iesniedzējs], lai Tu apstiprinātu šo nodrošinājumu. Tavs uzdevums ir atrast argumentus, lai atteiktu(jau esi apstiprinājis vairākiem, aizliegums no īpašnieku puses, utt.....) šo apstiprinājumu. Saprotu, ka tas nav īpaši korekti, bet šoreiz tas ir ļoti svarīgi. P.S. Nav izslēgts, ka vērsīsies pats AGB (varbūt, ka viņi startēs šai konkursā), tad gan Tev ir jādod šis apstiprinājums.*” (sk. Pielikumā: 2011.gads, Nr.35).

e) Informācija par dīleru (aģenta) piedalīšanos/nepiedalīšanos iepirkumos kā arī tirgus sadali tika realizēta arī caur MBI (kā starpnieku), jo MBI mēdz norādīt, ka konkrētajā iepirkumā cenu pieprasījis jau kāds cits dīleris u.tml. Turklāt MBI bija informēts (zināja) par dīleru plānotu vai faktiski rīcību attiecībā uz tirgus sadali un vienošanos attiecībā uz piedalīšanos/nepiedalīšanos iepirkumos un zināmā mērā šādas darbības pat atbalstīja un veicināja. Daži e-pasti izlases kārtībā:

[150] P.B. P.B.@moller.lv 13.03.2006. e-pasts ar tēmu „Dīleru sanāksme”: „*Sanāksmes jautājumi: 1. (..) 5.Informācija no dīleriem par tuvākajiem fleet klientiem un konkursiem (Dīleriem sagatavoties)*” (sk. Pielikumā: 2006.gads, Nr.1).

[151] E-pasta sarakste starp [Iesniedzējs] darbinieku un P.B. (sk. Pielikumā: 2007.gads, Nr.1, 2): O@[nosaukums].lv 24.01.2007. e-pasts ar tēmu „VAS Latvijas Autoceļu uzturētājs”: „*VAS Latvijas Autoceļu uzturētājs kopā ar [Iesniedzējs] gatavo programmu par a/m iegādi tuvāko 2 nedēļu laikā. (..) Lūgums importierim informēt pārējos kolēģus, lai neveic papildus aktivitātes šajā iestrādē, jo atklāts konkurss netiks veikts.*”

[152] P.B. 25.01.2007. atbildes e-pasts ar tēmu „VAS Latvijas Autoceļu uzturētājs” „*Mēs no savas puses nevaram dot sekojošus norādījumus! Tāpēc lūdzu komunicē ar pārējiem VW partneriem no savas puses līdzīgi kā to darīja Ventspils pagājušo gadu*”.

[153] P.B. P.B.@volkswagen.lv 21.01.2008. e-pasts ar tēmu „CSDD tenderis”: „*Sarunas par CSDD konkursu risinās jau kopš 2007 gada vidus. (..) Ņemot vērā pēdējā laika kaislības ap šī konkursa norisi un intensīvu divu Partneru ([Iesniedzējs]) dalību konkursā, vēlamies vērst uzmanību abiem Partneriem izvērtēt savas iespējas uzvarēt un lieki necīnīties savā starpā, bet gan domāt par pozitīvu iznākumu konkursā. Informācija Partneriem, ka AGB ir nosūtījis 100% vienādu cenu piedāvājumus abām pusēm (..). AGB priekšlikums ir Partneriem savstarpēji pārrunāt un vienoties par dalības stratēģiju, kā arī harmonizēt pušu piedāvājumus, lai maksimizētu konkursa pozitīvu iznākumu par labu Volkswagen. Šinī sakarā AGB organizē (vēlams šodien vai rīt) kopīgu tikšanos (AGB ofisā) ar Partneriem un AGB līdzdalību, lai rastu risinājumu dalībai konkursā. Lūgums saņemt informāciju no Partneriem par vispiemērotāko laiku? Uzskatām, ka konkursā jāpiedalās tam, kam ir vislielākās izredzes uzvarēt un pārstāvēt Volkswagen! Šinī gadījumā kā viena no iespējām arī varētu būt kopīga Partneru dalība konkursā sadalot konkursa rezultātā vinnētās automašīnas vai iegūto peļņu. Kā AGB priekšlikums risināt šo jautājumu varētu būt Partneru kopīgai dalībai konkursā izvēlēties dažādus finansētāja partnerus. Viss atkarīgs no Partneru vēlmes, savstarpējās vienošanās iespējām*” (sk. Pielikumā: 2008.gads, Nr.2).

[154] Viena tirgus dalībnieka ietvaros P.B. ir tikusi sniegta sekojoša informācija (skatīt kopā Pielikuma 2008.gada e-pastu Nr.4 un Nr.5): Z.L. Z.L.@vw-riga.lv 27.02.2008. e-pasts ar tēmu „Latvijas Gazes konkurss”: „*Pielikuma nosutu fleet pieteikumu Latvijas Gazes konkursam,*

ludzu sagatvojiet cenas lai laicīgi varam startēt, P.B. kungu esam informējusi, ka Latvijas Gaze ir Motora klients :)”.

- [155] M.J. 28.08.2008. e-pasts ar tēmu „RE: Latvenergo”: „*Velreiz atgadinu visiem ka 25.09.07. dileru sapulce visi kopa nolemam ka ja kāds gatavo konkursu, tad ieprieks informē visus parejos par orient. auto daudz. Un modeļiem. Latven.gadījuma Tas jau ir atverts no 15.julija un pirms ta neviens nav pieteicies ka ir veidojis kadas iestrades. Latven.konkurs nemaz tik salds prieks VW nemaz neizskatas, tapec velu veiksmi visiem VW dileriem, kas taja piedalas. Soreiz vel gribu atgadinat, par ka Sigulda ir informējusi par Lauks. min.iet atsevišķi no valsts kanc. un LTV kopa ar ALD. Saja gadījuma mes darām ka esam vienojusies. Negribetos lai iznak ka ar CSSD un jau ar LTV. Ludzu parprasiet parejiem VW tirgotajiem”* (sk. Pielikumā: 2008.gads, Nr.9).
- [156] N.I. N.I.@volkswagen.lv 28.08.2008. e-pasts ar tēmu „Latvenergo auto iepirkuma konkurss”: „*Jūtot, kad situācija ar AS Latvenergo automašīnu iepirkumu tiek nedaudz pārkarsēta, konsultējoties ar savu vadību kā pareizi reaģēt šajā situācijā, Auto Group Baltic SIA sniedz sekojošu skaidrojumu situācijai: Iepriekš visi partneri vienojušies dīleru sapulcē, kad paziņojums partneriem par iestrādēm kādā no konkursiem par koleģialitāti tiek izsūtīts pirms oficiālā konkursa izsludināšanas datuma. Tā kā AS Latvenergo konkurss tika izsludināts jau šā gada 16.jūlijā un kāds no partneriem par iestrādēm konkursā ir paziņojis partneriem tikai trīs dienas pirms konkursa, šoreiz uzskatām kad šis konkurss ir atklāts visiem dīleriem un Auto Group Baltic izsūtīs cenas visiem dīleriem kas pieprasījuši cenas šim konkursam pēc pieprasītajām specifikācijām un apjomiem ar strikti vienādiem peļņas nosacījumiem. (..) Novēlu veiksi un labus rezultātus šajā iespējamajā darījumā un ceru uz izpratni un koleģiālu sadarbību nākošajos auto iepirkuma konkursos”* (sk. Pielikumā: 2008.gads, sarakste Nr.10).
- [157] K.D. K.D.@moller.lv 29.09.2008. e-pasts ar tēmu „FW: Aizsardzības ministrijas NBS konkurss”: „*Atsaucoties uz mūsu partneru savstarpējo iekšējo vienošanos par kolīģeālu piedalīšanos (nepiedalīšanos) konkursos, kuru izstrādē ar savām iestrādēm dalību ņēmis kāds no partneriem, par ko savlaicīgi, vēl pirms konkursa oficiālas izsludināšanas, informējis pārējos partnerus – potenciālos pretendētus, vēlos informēt, ka šā gada 16.jūnijā (..) tika saņemta pieminētā rakstura ziņa no partnera [Iesniedzējs] saistībā ar jūs interesējošo Zemkopības Ministrijas konkursu. (..) Vēlamies informēt, ka loģiski sekojošo pieprasījumu par speciālu cenu piešķiršanu minētajam Zemkopības Ministrijas izsludinātajam konkursam, protams, esam saņēmuši arī no partnera [Iesniedzējs].* (sk. Pielikumā: 2008.gads, sarakste Nr.15).

5.3.2. KP viedoklis par lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem un par LSEZ epizodi (no KNAB saņemtā informācija)

- [158] No lēmuma 5.3.1. punktā minētajiem e-pastiem, kas plašāk atspoguļoti lēmuma pielikumā, kopsakarā ar lietā esošo informāciju ir pamatoti secināt, ka lietas dalībnieki ilgstošā laika periodā apzināti, mērķtiecīgi, saskaņoti un sistemātiski ir vienojušies par dalības noteikumiem iepirkumos, kā rezultātā patiesa un brīva konkurence iepirkumos WV zīmola dīleru starpā nav pastāvējusi. Turklāt lietas dalībnieki apzinājušies, ka šāda rīcība ir pretrunā konkurences tiesībām (Z.L. 09.02.2012 sūtītais e-pasts Moller Auto Krasta ietvaros un CC: nosūtīts V.R. un vēl viena e-pasta sarakste 27.08.2010. no C.L. e-pasts par tēmu „Re: Skolēnu autobusu konkurss” ar tekstu „*Informācijai - vēl jau ir spēkā konkurences likums, tā kā ar dalīšanu jābūt uzmanīgiem.... :) Konkurencei ierobežojošas darbības 11.pants. Aizliegtas vienošanās un par spēkā esošām atzītas vienošanās”* tālāk e-pastā sekojot KL 11.panta redakcijai (sk. Pielikumā: 2010.gads,saraksti Nr.14).

- [159] Iepriekš minēto darbību veikšana ir tieši vērsta uz konkurences ierobežošanu pēc mērķa un kvalificējama kā horizontāla karteļa vienošanās tiktāl, cik tā notikusi neatkarīgu tirgus dalībnieku starpā. Konkrētajā lietā karteļa vienošanās īpatnība ir, ka lietas dalībnieki pārstāv vienu un to pašu zīmolu. Respektīvi – karteļa ietvaros tikusi ierobežota konkurence viena zīmola ietvaros (*intra brand competition*).
- [160] Vērtējot visu lietā iegūto informāciju – MBI sūtītos e-pastus, dīleru sūtītos e-pastus un no dīleriem saņemtos e-pastus ar norādēm par vēlamu rīcību – kopsakarā ar lietā esošo informāciju un iesniegtajiem paskaidrojumiem, KP secina, ka SD Autocentrs, Ripo Autocentrs, [Iesniedzējs], Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils, Moller Auto Latvia un Lauri Motors piedāvājumi iepirkumiem nav gatavoti neatkarīgi (ir saskaņoti), kā tam nebūtu jābūt normālas konkurences apstākļos. Ievērojot minēto, KP uzskata, ka lietas dalībnieku darbībās ir konstatējamas KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes.
- [161] Lietā nav pierādījumu, ka kāds no lietas dalībniekiem būtu izrādījis iniciatīvu atkāpties no šīs vēsturiski izveidojušās prakses ar konkrētām darbībām, ar tiešiem, nepārprotamiem atteikumiem.
- [162] Lietā nav iegūti pierādījumi par to, ka lietā esošie pierādījumi būtu attiecināmi uz, kā MBI norāda: „tiešo klientu klauzulu”.
- [163] Informācija par to, ka MBI zināja par dīleru plānotu vai faktisku rīcību, turklāt pat zināmā mērā to atbalstīja un veicināja, izriet no elektroniskā veidā izņemtajiem/iegūtajiem pierādījumiem (e-pastiem), nevis no lietas dalībnieku paskaidrojumiem. Attiecībā uz MBI norādīto, ka KP rīcībā nevar būt pierādījumu par MBI piekrišanu saskaņot darbības ar dīleriem, KP norāda, ka MBI nav obligāti piekrist un saskaņot darbības ar dīleriem par iepirkumu sadali, jo MBI zināja par dīleru plānotu vai faktisku rīcību attiecībā uz tirgus sadali un vienošanos par piedalīšanos/nepiedalīšanos iepirkumos un zināmā mērā šādas darbības pat atbalstīja un veicināja. Turklāt MBI mēdza norādīt, ka konkrētajā iepirkumā cenu pieprasījis jau kāds cits dīleris (skatīt e-pastus no O@[nosaukums].lv, 24.01.07.plkst.19:54 P.B. un Cc: U.L., R.K., K.D. „VAS Latvijas Autoceļu uzturētājs” un e-pasts no P.B. 25.01.07.plkst.17:00 O., CC nosūtīts: U.L., R.K. un K.D. „RE: VAS Latvijas Autoceļu uzturētājs” (skatīt 2007.gada e-pasta saraksti Nr.1 un Nr.2) un otru e-pasta saraksti no A.V.@vw-riga.lv, 29.09.2008, plkst.12:36 PM K.D. un CC: nosūtīts I.E. „RE: Scirocco cenu lapas” un no K.D.@moller.lv, 29.09.2008.,plkst.1:53 PM A.V. „RE: Scirocco cenu lapas”, bet faktiski runa bija par Zemkopības ministrijas konkursu (skatīt 2008.gada e-pasta saraksti Nr.16 kopsakarā ar Nr.15).
- [164] KP norāda, ka lietā nav strīda par aizliegumu MBI rezervēt sev konkrētas klientu grupas vai pašam piedalīties tirdzniecības procesā ar gala patērētāju. KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes saskatāmas lietas dalībnieku rīcībā, saskaņojot dalības nosacījumus iepirkumos.
- [165] Lietai ir pievienoti e-pasti, kas apstiprina, ka MBI izteiktais apgalvojums par to, ka KP rīcībā ir tikai pierādījumi, kurus sūtījuši dīleri, kas nav Moller grupas sastāvā, un līdz ar to šāda rīcība uzskatāma par to dīleru vienpusēju rīcību, nav patiess (skatīt lēmuma Pielikumu). Turklāt jāņem vērā e-pasti, kas norāda uz MBI iesaisti aizliegtas vienošanās pastāvēšanā un atbalstīšanā (skatīt, piemēram, 2007.gada e-pasta saraksti Nr.1 un Nr.2, un 2008.gada e-pasta saraksti Nr.15 un Nr.16) un arī Moller grupas dīlera – Moller Auto Krasta darbinieces I.E. e-pastā ir atrasta e-pasta vēstule, kas sūtīta no Z.L. 09.02.12 plkst.16:01 Automašīnu pārdošanas nodaļai un CC: nosūtīts V.R. „Konkursi” ar tekstu „*Lūdzu, izdzēsiet no savām pastkastītēm, kā arī foldera Deleted items visus e-pastus, kurus jūs esat saņēmuši vai sūtījuši saistībā ar lūgumu respektēt un nepiedalīties šādā vai tādā konkursā. Šis rīkojums ir saistīts ar Konkurences likumu, lūdzu*”

turpmāk rakstiski šādu informāciju rakstiski neizsūtīt.” (5.sēj., 25.lpp.). Pārējos e-pastus, kas pievienoti lietai skatīt Pielikumā.

[166] KP nesaskata pamatu MBI sniegtajiem skaidrojumiem attiecībā uz VW dīlera līguma 15.punktā ietverto „tiešo klientu klauzulu” (lēmuma [95] rindkopa), sasaistot to ar lietā konstatētajām darbībām dīleru starpā attiecībā uz dalības noteikumu saskaņošanu iepirkumos. No dīlera līguma teksta ir skaidri saprotams „tiešo klientu klauzulas” piemērošanas ietvars, proti, tā ir ražotāja un importētāja atruna par tiesībām atsevišķos gadījumos slēgt tiešus darījumus ar klientiem (pretstatā ierastajai kārtībai, kā to dara dīleri). Vērtējot kopsakarā lietā esošos pierādījumus (pamatā komunikāciju lietas dalībnieku starpā elektronisko vēstuļu veidā), nav nekādu šaubu, ka dīleru rīcība ir tieši vērsta uz iepirkumu „sadali”, neatkarīgi no formas, kā tā izpaudusies katrā konkrētajā situācijā, turklāt šīm darbībām nav ne mazākās saistības ar dīlera līgumā ietverto ražotāja un importētāja atrunu tiešo klientu klauzulas veidā.

[167] Iepirkumi ir tā vide, kas īpaši veicina pretendentu interesi „manevrēt” attiecībā uz preces gala cenu pircējam, lai savu preci/pakalpojumu padarītu pievilcīgāku starp konkurējošiem piedāvājumiem. Lietas materiālos ir arī pierādījumi, kas apliecina, ka lietas dalībnieki mēdz viens otram lūgt nepiedalīties iepirkumos ar dempinga cenām. Tādējādi, pat ja iepirkumam piedāvājumus iesniedza vairāki dīleri, dīleru piedāvājumi nebija patiesi konkurējoši, un preces cena iepirkumos varēja būt zemāka, nepastāvot attiecīgajai karteļa vienošanai. Lietas dalībnieki iepirkumu „sadales” rezultātā ieguva pastāvīgus/garantētus klientus (t.sk. lielās komercsabiedrības un valsts, pašvaldību iestādes) un attiecīgi arī garantētu apgrozījumu vairāku gadu periodā. Mākslīgi ierobežotas/samazinātas konkurences situācijā (viena zīmola ietvaros) VW dīleriem bija ievērojami vieglāk prognozēt savu, kā arī citu dīleru saimniecisko darbību.

[168] KNAB liecinieku nopratināšanas protokolos ir aprakstīta situācija, kuras ietvaros ir raksturota dīleru un konkrēta pasūtītāja prettiesiska rīcība:

- a) dīleru un pasūtītāja ciešā sadarbība (gan iepriekš tam sagatavojot tehniskās specifikācijas, gan pēc tam sagatavojot savu piedāvājumu, gan vienojoties ar konkurējošiem dīleriem par cenu);
- b) pasūtītāja vēlme, organizējot publisko iepirkumu, iegādāties konkrētu preci no konkrēta dīlera;
- c) pasūtītāja vēlme publisko iepirkumu dokumentācijā nodrošināt „it kā” sīvu dīleru konkurenci, t.i., lai iepirkumā fiktīvi piedalītos vairāk kā viens dīleris ar „it kā” konkurējošiem piedāvājumiem.

[169] KNAB pētītā lieta attiecas uz citu normatīvo aktu pārkāpumu iepirkumu rīkotāja rīcībā, taču KP pētītās lietas kontekstā iezīmē problēmu iepirkumu norises praksē, ka viena iepirkuma ietvaros tiek pārkāptas gan KL normas (no pretendentu puses), gan kriminālo atbildību un iepirkumus regulējošās normas (no iepirkumu rīkotāju/amatpersonu puses). Turklāt dīlera zināšana vai nezināšana par to, ka patiesībā pasūtītāja organizētais iepirkums ir fiktīvs, neatbrīvo dīleri no KL 11.panta pirmajā daļā minētā aizlieguma pārkāpuma.

[170] Konstatējams, ka lietā sniegtie paskaidrojumi ir pretrunā lietā konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem (e-pasta pierādījumi un KNAB liecinieku nopratināšanas protokolos ietvertais).

6. Lietas dalībnieku viedokļi un KP vērtējums

6.1. Lauri Motors viedoklis

[171] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja *Paziņojumu par Konkurences padomes lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanu un par uzaicinājumu iepazīties ar lietā*

Nr.2637/13/03.04.-01/2 esošajiem pierādījumiem un viedokļa izteikšanu (turpmāk – Paziņojums) Nr.1662 Lauri Motors un Paziņojumu Nr.1663 Lauri Motors maksātnespējas procesa administratoram. Paziņojumos KP informēja administratīvā procesa dalībnieku par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

[172] Lauri Motors nav izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem un izteikt savu viedokli, taču maksātnespējas procesa administrators ir sniedzis papildu informāciju. KP 17.10.2014. saņēma Lauri Motors maksātnespējas procesa administratora vēstuli „Par informācijas sniegšanu” (skat. lietas materiālu 11.sēj., 191.lpp.). Vēstulē Lauri Motors norāda, ka ar Jēkabpils rajona tiesas 02.10.2014. lēmumu civillietā Nr.C16092110 ir izbeigta Lauri Motors maksātnespējas procesa lieta un 08.10.2014. LR UR iesniegts pieteikums par Lauri Motors izslēgšanu no komercreģistra. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Lauri Motors ir likvidēts 17.10.2014.

6.2. [Iesniedzējs] viedoklis

[173] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1664 [Iesniedzējs]. Paziņojumā KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

[174] KP 20.10.2014. saņēma [Iesniedzējs] pilnvarotā pārstāvja atbildes vēstuli Nr.OKT 14/127 (skat. lietas materiālu 11.sēj., 192.lpp.), kurā norāda, ka neizmantos tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju, vienlaikus uzturot lūgumu par atbrīvojumu no naudas soda un pirmā kārtas numura piešķiršanu atbrīvojumam no naudas soda.

6.3. SD Autocentrs viedoklis un izlīguma piedāvājums

[175] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1670 SD Autocentrs. Paziņojumā KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

[176] SD Autocentrs ir izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem (14.10.2014.), izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

[177] KP 28.10.2014. un 03.11.2014. saņēma SD Autocentrs vēstules „Par papildus informācijas sniegšanu un iepazīšanos ar lietu Nr.2637/13/03.04.-01/2”, kuras saturiski ir tikpat kā identiskas (skat. lietas materiālu 11.sēj., 196.-197.lpp.) un SD Autocentrs norāda, ka:

[178] *„Iepazīstoties ar saņemtajiem materiāliem, mēs apliecinām, ka esam ņēmuši dalību un atzīstam KL pārkāpumu;*

[179] *Informācijas apmaiņai starp partneriem, pa reģioniem, ir vēsturiska izcelsme. Katrs mazais partneris, arī iepriekšējos periodos, bija tendēts strādāt savā pilsētā ar saviem klientiem, saskaņā ar grupas korporatīvo klientu atlaižu politiku. Šīs darbības no mūsu puses tika veiktas sadarbības līmenī. Darbība bija posmveidīga un mūsu loma uz grupas darbību maznozīmīga. Nebija doma pārkāpt KL pamatprincipus, tas nebija mūsu mērķis;*

[180] *Vadoties no e-pastiem Paziņojuma pielikumā, par skolēnu autobusu iepirkumu, N.H. var paskaidrot, ka skolēnu autobusu iepirkuma jautājums bija lielās sapulces sastāvdaļa.*

Galvenais konkurents iepirkumā bija Mercedes, firma Domenikss. Saprotot darba lielo apjomu, bija nepieciešams iesaistīties visiem partneriem (lieliem un maziem). Jānoskaidro tehniskās nianses, pārbūves apjomi, termiņi un izmaksas. Pirms sapulces bijām apzinājuši vairākas mazās pašvaldības, aptuveni jau orientējamies kādi varētu būt tehniskie risinājumi no klienta viedokļa. Sarakste par tenderi ir uzvirtojusi grupas lielo uzņēmumu vadības spiediena rezultātā pārdevējiem, kam, uz kuriem jābrauc ar produkta piedāvājumu. Praktiski no Rīgas Daugavpils virzienā zīmola pārstāvju nebija;

- [181] *Par LSEZ iepirkumu paskaidrojam, ka esam snieguši klientiem dažāda veida konsultācijas, produkta tehnisko informāciju, finansējuma rekomendācijas, dokumentu noformēšanas palīdzību un citu klientiem nepieciešamo atbalstu transporta līdzekļu iegādei. Vadoties pēc klienta vēlmēm, konkrētajā situācijā mums bija iespēja piedāvāt īpaši konkurētspējīgus transporta līdzekļus, gan pēc cenas, gan aprīkojuma un garantijas nosacījumiem. Saprotot, ka realitātē konkurējošie zīmoli (Audi, Mercedes, BMW) iepirkumā nepiedalīsies cenas un garantijas nosacījumu dēļ, tika pārsūtīts palīdzības lūgums partneriem piedalīties iepirkumā.”*
- [182] Pēc SD Autocentra izteiktā viedokļa, KP 01.12.2014. saņēma SD Autocentrs izlīguma piedāvājumu tiesiskā strīda izbeigšanai Lietā. KP izvērtēja piedāvājumu noslēgt starp KP un SD Autocentrs izlīgumu, ņemot vērā to, ka SD Autocentrs ir norādījis, ka SD Autocentrs piekrīt 01.10.2014. Paziņojumā par Konkurences padomes lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanu un par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr.2637/13/03.04.-01/2 esošajiem pierādījumiem un viedokļa izteikšanu Nr.1670 norādītajiem faktiem, esošajiem pierādījumiem un sniegtajam juridiskajam novērtējumam, un SD Autocentrs apstiprina savu dalību KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpumā.
- [183] SD Autocentrs lūdz samazināt kopējo piemērojamo naudas sodu par 10% un turklāt apņemas nepārsūdzēt KP pieņemto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz 01.10.2014. Paziņojumā Nr.1670 konstatētajiem faktiem, esošajiem pierādījumiem un sniegto juridisko novērtējumu lietā Nr.2637/13/03.04.-01/2.

6.4. Heinz Wilke Autohandel GmbH viedoklis

- [184] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1665 Heinz Wilke Autohandel GmbH. Paziņojumā KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.
- [185] Heinz Wilke Autohandel GmbH pilnvarotais pārstāvis ir izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem (23.10.2014.), izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.
- [186] KP 04.11.2014. saņēma Heinz Wilke Autohandel GmbH vēstuli Nr.LV-12-1179/14 „Papildu informācija un viedoklis lietā Nr.2637/13/03.04.-01/2” ar pielikumiem un 12.11.2014. KP saņēma Heinz Wilke Autohandel GmbH papildinājumus vēstulē Nr.LV-12-1179/14.
- [187] Heinz Wilke Autohandel GmbH pilnvarotais pārstāvis pēc Paziņojumā norādītā 20 darba dienu termiņa iztecējuma izmantoja savas tiesības iesniegt lietā papildu informāciju. KP 05.12.2014. saņēma Heinz Wilke Autohandel GmbH vēstuli Nr.LV-12-1179/193 „Papildinājums 04.11.2014. vēstulei Nr.LV-12-1179/14 un 31.10.2014.” ar pielikumiem.
- [188] Iepriekš minētajās vēstulēs Heinz Wilke Autohandel GmbH norāda, ka:

- [189] *„Kopš Sanācijas līguma apstiprināšanas, Heinz Wilke Autohandel GmbH mērķis un vienīgais uzdevums bija Sanācijas līguma īstenošana attiecībā uz visām piecām tai Latvijā piederošām sabiedrībām, nevis automašīnu pārdošana.*
- [190] *Vēršam uzmanību uz faktu, ka abu iespējamās konkurences tiesību pārkāpumos iesaistīto Heinz Wilke Autohandel GmbH bijušo meitassabiedrību – Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils – komercdarbības organizatoriskā forma ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību. Šīs komercdarbības formas būtiskas iezīmes ir:*
a) sabiedrības un tās dalībnieka atbildības norobežošana, proti, sabiedrības dalībnieks nav atbildīgs par sabiedrības saistībām (Komerclikuma 137.panta trešā daļa);
b) sabiedrību vada un pārstāv tās valde (Komerclikuma 221.panta pirmā daļa), un tās dalībnieku kompetencē ir likumā vai sabiedrības statūtos norādīti jautājumi.”
- [191] *Heinz Wilke Autohandel GmbH vēlas uzsvērt faktu, ka saskaņā ar tai paziņoto informāciju, pārkāpumu īstenošanā ir iesaistīti tās meitas sabiedrību darbinieki, bet ne valdes locekļi. Heinz Wilke Autohandel GmbH pieņem, ka tās meitas sabiedrību valdes locekļi iespējams nezināja vai arī nolaidīgi pieļāva uzraugāmo darbinieku rīcību, taču paši tajā nebija iesaistīti.*
- [192] *Heinz Wilke Autohandel GmbH norāda, ka, nosakot solidāro atbildību, jāņem vērā, ka Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils summētie apgrozījuma rādītāji 2013.gadā ir augtāki par tiem, kādus abas sabiedrības uzrādīja laikā, kad to dalībnieks bija Heinz Wilke Autohandel GmbH. Gan EK, gan EST, lemjot par Regulas Nr.1/2003 23.panta 2.daļā paredzētā kritērija par „apgrozījumu iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā” piemērošanu soda naudas apmēra noteikšanā, ir lēmušas, ka, definējot jēdzienu „iepriekšējais finanšu gads”, ir jāņem vērā gan katra konkrētā gadījuma konteksts, gan arī izveidotās sodu sistēmas mērķi un iecerētā soda ietekmi uz konkrēto uzņēmumu, jo īpaši ņemot vērā tos apgrozījuma rādītājus, kas atspoguļo šī uzņēmuma patieso ekonomisko stāvokli laikā, kad tika izdarīts pārkāpums.*
- [193] *Laika posmā, kurā notika Paziņojumā Nr.1665 minētās konkurenci ierobežojušās darbības, Heinz Wilke Autohandel GmbH kā sabiedrību Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils vienīgais (100%) dalībnieks veica pilnīgi citu, ar šo abu sabiedrību pamatdarbības veidu – transportlīdzekļa tirdzniecību – nesaistītu saimniecisko darbību. Heinz Wilke Autohandel GmbH darbība bija vērsta tikai un vienīgi uz sanācijas pasākumu veikšanu.*
- [194] *KP norāda, ka neatkarīgi no procesiem komercsabiedrībā nevar tikt atļautas darbības, kas ir aizliegtas ar KL 11.panta pirmo daļu, un līdz ar to arī šajā gadījumā, kad noritēja sanācijas process, komercsabiedrībai, ņemot vērā meitas komercsabiedrību piederību, bija pienākums kontrolēt to darbību.*
- [195] *Attiecībā uz faktu par abu meitas sabiedrību organizatorisko formu KP paskaidro, ka KP lietas ietvaros izvērtē tirgus dalībnieka atbildību KL 1.panta 9.punkta izpratnē nevis saskaņā ar Komerclikumā definētajām komercsabiedrību juridiskajām formām.*
- [196] *KP norāda, ka komercsabiedrība ir atbildīga par to, ka tās komercnoslēpums, piedaloties iepirkumos, netiek atklāts citām komercsabiedrībām, kuras ir to konkurenti, tādēļ uzņēmums ir atbildīgs par to, kuram darbiniekam vai citai personai tiek uzticēts gatavot dokumentus iepirkumam, uzņēmuma interesēs.*
- [197] *KP sniegto viedokli un argumentus par Heinz Wilke Autohandel GmbH solidāro atbildību skatīt lēmuma 7.7.punktā.*
- [198] *KP sniegto viedokli attiecībā uz soda naudas apmēra noteikšanu skatīt lēmuma [293] rindkopā.*

6.5. Moller Auto Baltic AS viedoklis

- [199] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1671 Moller Auto Baltic AS. Paziņojumā KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.
- [200] Moller Auto Baltic AS nav izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem, taču ir izmantojis tiesības izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.
- [201] KP 05.11.2014. saņēma Moller Auto Baltic AS atbildes vēstuli.
- [202] KP sniegto viedokli un argumentus par Moller Auto Baltic AS solidāro atbildību skatīt lēmuma 7.7. punktā.

6.6. Harald A Moller AS viedoklis

- [203] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1666 Harald A Moller AS. Paziņojumā KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.
- [204] Harald A Moller AS nav izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem, taču ir izmantojis tiesības izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju. KP 05.11.2014. saņēma Harald A Moller AS atbildes vēstuli, kurā norādīts, ka:
- [205] „Tās tiesības uz aizstāvību ir būtiski pārkāptas un tas liedz tam piemērot atbildību par MBI KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, jo informāciju par tā iespējamo atbildību saņēma tikai administratīvā procesa iestādē noslēgumā, proti, līdz ar KP 01.10.2014., lai gan lieta ir ierosināta 21.12.2012.”
- [206] KP noraida šos iebildumus un neuzskata, ka Harald A.Moller AS tiesības uz aizstāvību būtu liegtas un būtu pieļauts būtisks procesuāls pārkāpums. KL 26.panta sestā daļa nosaka, ka KP ir pienākums paziņot procesa dalībniekiem, ja ir iegūta visa informācija, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai. KP atbilstoši tam 01.10.2014. nosūtīja Harald A.Moller AS šādu Paziņojumu. Attiecīgi pēc Paziņojuma saņemšanas saskaņā ar KL 26.panta septīto daļu ir iespēja iepazīties ar lietas materiāliem un izteikt savu viedokli par tiem. KL neparedz pienākumu KP informēt privātpersonas par to iespējamo atbildību, kas var izrietēt no iespējamā lēmuma, kamēr norit lietas izpēte.
- [207] Harald A.Moller AS atsauce uz EST lietām C-105/04 un C-113/04 nav attiecināma uz konkrētās lietas apstākļiem, jo tika vērtēta EK pārlieku ilgā procesa ietekme uz attaisnojošu pierādījumu ieguves iespējamību. Savukārt KL nosaka maksimālo termiņu lēmumu pieņemšanai, kas ir divi gadi (KL 27.panta trešā daļa), bet viedokļu izteikšanai par iegūtajiem pierādījumiem – desmit dienas (KL 26.panta septītā daļa). Ņemot vērā lietas materiālu apjomu un iespējamā pārkāpuma apmēru, KP noteica lielāku termiņā (20 darba dienas) nekā KL 26.panta septītajā daļā ir paredzēts.
- [208] Tādējādi KP šos iebildumus uzskata par nepamatotiem, jo Harald A.Moller AS ir nodrošinātas tiesības uz aizstāvību un KP ir ievērojusi KL noteikto procedūru un ņēmusi vērā arī konkrētās lietas apstākļus.

[209] KP sniegto viedokli un argumentus par Moller Auto Baltic AS solidāro atbildību skatīt lēmuma 7.7. punktā.

6.7. Moller Auto Latvia viedoklis

[210] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1673 Moller Auto Latvia. Paziņojumā KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

[211] Moller Auto Latvia pilnvarotais pārstāvis ir izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem (16.10.2014.), izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju. KP 13.11.2014. saņēma Moller Auto Latvia vēstuli „SIA „Moller Auto Latvia” viedoklis lietā Nr.2637/13/03.04.-01/2”, kurā norādīts, ka:

[212] *„Nav pamata konstatēt KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu Moller Auto Latvia darbībās, jo Moller Auto Latvia darbinieki nav bijuši autori nevienam no KP apkopotajiem e-pastiem un ne uz vienu no e-pastiem nav atbildējuši. Moller Auto Latvia darbinieki ir bijuši kā vieni no adresātiem vai e-pastu kopiju saņēmējiem tikai sešos gadījumos no Paziņojuma pielikumā apkopotajiem e-pastiem.*

[213] *Divi no sešiem e-pastiem saņemti no jau faktiski saistītas sabiedrības – Moller Auto Ventspils. Minētie e-pasti datēti ar attiecīgi 2011.gada 8.decembri un 14.decembri. Lai gan Moller Auto Baltic AS kļuva par vienīgo dalībnieku Moller Auto Ventspils 2012.gada 26.janvārī, nodomu protokols par Moller Auto Ventspils un Moller Auto Krasta iegādi tika noslēgts jau 2011.gada 10.augustā, kā arī ziņots KP attiecīgajā apvienošanās ziņojumā;*

[214] *Lietā nav pierādījumu par to, ka Moller Auto Latvia būtu ņēmis vērā vai izmantojis minētajos sešos e-pastos ietvertu informāciju. Tā vietā ir pierādījumi par pretējo, proti, ka šādi e-pasti ignorēti. KP apmeklējuma laikā 11.01.13. Moller Auto Latvia direktors E.L. sniedzis šādus būtiskus paskaidrojumus: „Iepirkumos piedalās no 2011.gada, sākotnēji daudz mazāk konkursos pieteicās (..) no uzņēmuma nekad nav nākusi informācija par to, vai tas piedalīsies vai nepiedalīsies konkursā (..) Apstiprina, ka ir tikusi saņemta informācija no dīlera – “SD Autocentrs” SIA par piedalīšanos iepirkuma konkursā. Attieksme pret šādu e-pastu ir tā ignorēšana, arī darbinieki ir informēti par e-pastu ar saturu atbalstīt citu dīleri konkursā, dempinga piedāvājumu sniegšanu, darbiniekiem tiek norādīts, ka dīleris šādās darbībās neiesaistās”.*

[215] *To, ka Moller Auto Latvia ignorēja e-pastus ar aicinājumiem nepiedalīties iepirkumos, apliecina Iepirkumu uzraudzības biroja datu bāzē pieejamā informācija par RPSIA „Rīgas satiksme” atklātā konkursa „Par tiesībām noslēgt vispārīgo vienošanos par automašīnu piegādi” (id.Nr.RS2012/1) rezultātiem. Proti, neskatoties uz [Iesniedzējs] e-pastu attiecībā uz šo konkursu ar aicinājumu „respektēt mūsu uzņēmuma-[Iesniedzējs] veiktās iestrādes un neņemt dalību šajā konkursā”, Moller Auto Latvia piedalījās konkursā un ieguva līguma slēgšanas tiesības.*

[216] *Attiecībā uz pārējos piecos e-pastos norādītajām iepirkuma procedūrām, tas, ka Moller Auto Latvia tajās nepiedalījās, ir izskaidrojams nevis ar aizliegtas vienošanās pildīšanu, bet gan ar E.L. norādīto apstākli, ka 2011.gadā Moller Auto Latvia vispār piedalījās daudz mazāk iepirkuma procedūrās, kā arī ar to, ka visas šīs iepirkuma procedūras ir par vienas automašīnas iepirkumu, turklāt, attālākos valsts reģionos. Kā jau norādīts MBI sākotnējos paskaidrojumos lietā, ja pasūtītājs iepērk tikai 1-2 automašīnas, dīlera marža var būt vien EUR (...), un, ja dīlerim jābrauc uz citu Latvijas reģionu nekā tirdzniecības telpu atrašanās vieta,*

jāizņem bankas garantija, jānoslēdz vienošanās ar līzings kompāniju u.tml., dīlera marža tiktu izsmelta pilnīgi. Tātad tas, ka Moller Auto Latvia nepiedalījās šajās iepirkuma procedūrās par 1 automašīnas piegādi attālākos reģionos, izskaidrojams ar ekonomisko neizdevīgumu, nevis ar aizliegtas vienošanās pildīšanu. Eiropas Savienības Tiesa ir noteikusi, ka sabiedrības rīkojas saskaņoti, ja tās ir „pauzušas vienotu nolūku rīkoties tirgū noteiktā veidā”. Atbilstoši judikatūrai, vienošanās jēdziens Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas izpratnē „saistāms ar vismaz divu pušu gribu sakritumu; gribas izpauduma formai nav nozīmes, ja vien tas ir pušu patiesā nodoma izpaudums”.

[217] Lietā nav tādu pierādījumu, kas liecinātu par Moller Auto Latvia gribu vienoties ar citiem dīleriem par dalības noteikumiem iepirkuma procedūrās, ka Moller Auto Latvia būtu bijis nolūks ar savu rīcību veicināt kopēju mērķu sasniegšanu vai ka Moller Auto Latvia būtu bijusi gatava uzņemties risku par citu dīleru rīcību. Tātad nevar konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu Moller Auto Latvia darbībā uz tā fakta pamata vien, ka Moller Auto Latvia saņēmis dažus e-pastus ar tādu saturu, kas var tikt iztulkoti kā aicinājums saskaņot dalības noteikumus iepirkuma procedūrās.

[218] Vēršam uzmanību uz faktu, ka V.R. 2012.gada 10.februārī pārsūtīja Moller grupas dīleriem zv.advokātes sastādīto vēstules projektu, ar kādu advokāte iesaka reaģēt uz jebkādiem e-pastiem vai cita veida saziņas mēģinājumiem, kas varētu būt pretrunā konkurences tiesībām. Tātad apstiprinās E.L. paskaidrojums, ka Moller Auto Latvia darbinieki bija instruēti neiesaistīties jebkādas darbības sakarā ar citu dīleru sūtītiem aicinājumiem nepiedalīties iepirkuma procedūrās. Moller Auto Latvia ieskatā, šī sarakste ir jāiztulko kā pierādījums par „varbūtējās vienošanās” pārtraukšanu.

[219] Pārējā daļā Moller Auto Latvia pievienojas MBI paustajam viedoklim un iebildumiem pret Paziņojuma secinājumiem pēc būtības.”

[220] KP norāda, ka saskaņā ar konkurences tiesību piemērošanas praksi karteļu pārkāpumu izmeklēšanā un tirgus dalībnieka iesaistes pārkāpumā pierādīšanā ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū.³⁰ Pastāv prezumpcija, ko tirgus dalībnieki var noraidīt, pierādot pretējo, ka tirgus dalībnieki, kas piedalījušies saskaņotās darbībās, vienlaikus turpinot aktīvi darboties tirgū, ir ņēmuši vērā no konkurentiem saņemto informāciju, plānojot savu rīcību tirgū, jo īpaši, ja saskaņotā darbība notikusi regulāri ilgākā laika periodā.³¹

[221] Ņemot vērā, ka Moller Auto Latvia ir norādījusi, ka tās darbinieki ir bijuši e-pastu saņēmēji, ir uzskatāms, ka tādējādi Moller Auto Latvia bija informēta par konkurentu plānoto rīcību tirgū, kas analizēta šī lēmuma ietvaros.

[222] Lai arī Moller Auto Latvia nav konkrēto e-pastu sūtītāja, tā ne reizi nav vērsusi pārējo Lietas dalībnieku uzmanību uz to, ka e-pastos aprakstītās situācijas nav pieļaujamas no konkurences tiesību viedokļa.

[223] Lai gan Moller Auto Latvia pārkāpuma periods pats par sevi ir salīdzinoši daudz mazāks nekā citiem lietās dalībniekiem un ka aizliegtas vienošanās dalībnieks ir tikai bijis e-pastu saņēmējs, tas nemaina faktu, ka Moller Auto Latvia ir bijis aizliegtas vienošanās dalībnieks. Lietā esošie pierādījumi kopsakarā norāda uz lietās dalībnieku aizliegtu sistemātisku rīcību.

³⁰ Vispārējās tiesas spriedums apvienotajās lietās 40/73 un citi, *Suiker Unie.*, 173.un turpmākie punkti.

³¹ Vispārējās tiesas spriedums lietā C-49/92 P.

- [224] KP norāda, ka, pat ja komercsabiedrības *de facto* būtu uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku jau no 10.08.2011., tas nemaina pārkāpuma kvalifikāciju, jo Moller Auto Ventspils nebija vienīgais lietas dalībnieks, kam bija korespondence ar Moller Auto Latvia (Moller Auto Latvia korespondence ar Moller grupā neietilpstošiem dīleriem - SD Autocentrs un [Iesniedzējs]).³²
- [225] KP norāda, ka karteļa pārkāpuma lietā, kas konkrētajā lietā izpaudās rīcības saskaņošanā attiecībā uz dalību iepirkumos, nav būtiski, vai konkrētā komercsabiedrība uzvarēja iepirkumā. Būtiski ir tas, ka šādā veidā - vienam konkurentam atklājot informāciju otram konkurentam par to, ka pats piedalīsies/nepiedalīsies iepirkumā – jau ir ietekmēta konkurence, jo viens konkurents citam ir atklājis savus nākotnes plānus attiecībā uz plānotajām darbībām tirgū.
- [226] Dīleriem atsevišķos gadījumos var pastāvēt ierobežotas dalības spējas iepirkumos, ņemot vērā, piemēram, pasūtītāja atrašanās vietu, taču tas neattiecināms lietas dalībnieka rīcību, kurš nosūta vai arī saņem informāciju par kāda dīlera piedalīšanos/nepiedalīšanos iepirkumos, no KL 11.panta pirmās daļas piemērošanas viedokļa.
- [227] KP norāda, ka karteļa vienošanās gadījumos nav būtiski konstatēt un pierādīt, vai ir notikusi detalizētāka darbības vai bezdarbības noteikumu apspriešana. Turklāt, pārkāpuma kvalifikāciju nevar ietekmēt fakts, ka lietas dalībnieks e-pastus ar konkrētu saturu ir tikai saņēmis, sūtījis vai arī pārsūtījis. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū. Aizliegti ir jebkādi tieši vai netieši kontakti starp komercsabiedrībām, kuru mērķis vai sekas ir konkurentu rīcības tirgū saskaņošana vai ietekmēšana. Nav pieļaujama informācijas apmaiņa starp konkurentiem ar komerciālās darbības plāniem un citu komerciāli būtisku informāciju.³³
- [228] KP ieskatā iesniegtā „Konfidenciala – Advokata klienta sarakste” sarakste ataino tikai to, ka advokāts ir sagatavojis vēstules projektu/sagatavi. Ja šāda satura e-pasts (e-pasti) būtu lietas izpētes gaitā identificēts, un būtu reāli izsūtīts konkrētiem dīleriem, iespējams, to varētu vērtēt kā rīcību, kas apliecina dīleru, šajā gadījumā Moller Auto Latvia, norobežošanos no piedalīšanās darbībās, kas vērtējamas kā aizliegtas KL 11.panta pirmās daļas kontekstā. Turklāt no iesniegtajiem e-pastiem redzams, ka V.R. advokātes sagatavoto sagatavi pārsūtījis Moller grupas dīleru atsevišķiem darbiniekiem – E.L., U.P. un Z.L. Taču visos trijos gadījumos, cita starpā, V.R. norāda, „*palūdz izsūtīt sekojošu ziņu*” un „*tas ir jāizdara visiem un jadelite*”, vai „*un delitē pec tam*”, vai „*palūdz saviem padotiem, kas saņēma izsūtīt sekojošu ziņu. Un lūdzu delite pēc tam visu ko līdzīgu ko saņēmu*”.
- [229] Vērtējot kopsakarā advokātes sagatavoto e-pasta sagatavi un e-pastu ar V.R. norādīto, nav acīmredzams, ka tās mērķis būtu pārtraukt dalību kartelī. Kā iepriekš norādīts, lietā nav konstatēti nekādi norobežošanās gadījumi no aizliegtās vienošanās, t.sk. advokātes vēstules projekta reāla izmantošana korespondencē ar citiem lietas dalībniekiem. KP papildus norāda, ka lietā iegūtais Z.L. paskaidrojums par paša 09.02.12. plkst.16:01 nosūtīto e-pastu Automašīnu pārdošanas nodaļai un CC: nosūtīts V.R. „Konkursi” ar tekstu „*Lūdzu, izdzēsiet no savām pastkastītēm, kā arī foldera Deleted items visus e-pastus, kurus jūs esat saņēmuši vai sūtījuši saistībā ar lūgumu respektēt un nepiedalīties šādā vai tādā konkursā. Šis rīkojums ir saistīts ar Konkurences likumu, lūdzu turpmāk rakstiski šādu informāciju rakstiski neizsūtīt.*”, nonāk pretrunā ar iesniegto advokātes sagatavoto vēstules projektu. Šajā Z.L. e-pastā nav nekas pateikts kā vien tas, ka acīmredzot iepriekšējā dīlera rīcība KL izpratnē nav atļauta un leģitīma, un tāpēc šāda vai līdzīga satura e-pasti ir jāizdzēš. Iepriekš minētajā e-pastā nav runa par to, ka

³² Skat. lēmuma pielikuma 2011.gada e-pastu Nr.36 un 2011.gada e-pastu Nr.43.

³³ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedums lietā SKA-234/2009 *Stats, Info Serviss un Alti A pret KP*, 20.punkts.

šāda prakse ir pārtraucama, nelikumīga un no tās ir jānorobežojas. Līdz ar to KP secina, ka faktiski Z.L. e-pasts ir vērtējams kā aicinājums iznīcināt pierādījumus un nerakstīt e-pastus, kas var liecināt par lietas dalībnieku starpā realizēto aizliegto vienošanos, nevis par aktīvu mēģinājumu novērst KL 11.panta pirmajā daļā norādītos pārkāpumus. Vienlaikus KP, nosakot pārkāpuma ilgumu, ņēma vērā lietā iegūtos pierādījumus, e-pasta vēstules, kas pierāda aizliegtas vienošanās esamību.

6.8. Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils viedoklis

[230] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1674 Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils Paziņojumu Nr.1672. Abos Paziņojumos KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

[231] Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils pilnvarotais pārstāvis ir izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem (16.10.2014.), izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju. KP 13.11.2014. saņēma Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils vēstuli „SIA „Moller Auto Krasta” un SIA „Moller Auto Ventspils” viedoklis lietā Nr.2637/13/03.04.-01/2”, kurā norādīts, ka:

[232] *Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils uzskata, ka nav pamata konstatēt KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils darbībās un lūdz izbeigt lietu pret tām.*

[233] *Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils pievienojas MBI paustajam viedoklim un iebildumiem pret Paziņojuma secinājumiem pēc būtības.*

[234] *Vērš uzmanību uz faktu, ka V.R. 10.02.2012. pārsūtīja Moller grupas dāļiem zv.advokātes sastādīto vēstules projektu, ar kādu advokāte iesaka reaģēt uz e-pastiem vai cita veida saziņas mēģinājumiem, kas varētu būt pretrunā konkurences tiesībām. Tātad apstiprinās E.L. paskaidrojums, ka Moller Auto Latvia darbinieki bija instruēti neiesaistīties darbībās sakarā ar citu dāļu sūtītiem aicinājumiem nepiedalīties iepirkuma procedūrās. Moller Auto Latvia ieskatā, šī sarakste ir jāiztulko kā pierādījums par „varbūtējās vienošanās” pārtraukšanu.*

[235] KP uz šiem argumentiem ir sniegusi atbildi lēmuma [228], [229] rindkopā un 6.9.punktā.

6.9. MBI viedoklis

[236] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1669 MBI. Paziņojumā KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

[237] MBI pilnvarotais pārstāvis ir izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem (16.10.2014.), izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju. KP 13.11.2014. saņēma MBI vēstuli „SE „Moller Baltic Import” viedoklis lietā Nr.2637/13/03.04.-01/2” ar pielikumiem, kurā norādīts, ka:

[238] *„MBI sākotnējo paskaidrojumu 4.3.punktā ietverta argumentācija par to, ka lietas materiālos nav tādu pierādījumu, ar kuriem atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas (“EST”) noteiktajam pierādīšanas standartam varētu pierādīt MBI saskaņotu rīcību vai vienošanos ar dāļiem. MBI atsaukusies uz EST judikatūru un analizējusi judikatūrā noteikto kritēriju saskaņotas rīcības*

vai aizliegtās vienošanās pierādīšanai izpildīšanos šajā lietā, secinot, ka KP izmeklēšanai līdzīgi kā Bayer lietā vajadzētu novest pie secinājuma, ka nevar tikt konstatēts MBI nolūks rīkoties tirgū saskaņotā veidā ar dīļeriem.

- [239] MBI sākotnējo paskaidrojumu 4.2.punktā ietverta argumentācija par to, ka MBI dīļeru e-pasta saraksti, ar kuru tas vai cits dīļeris laiku pa laikam paziņojis, ka ir „vispiemērotākais” dalībai konkrētā iepirkuma procedūrā, vienmēr uzskatījis vienīgi par nepilnīgu veidu, kā praksē īstenota VW dīļeru līguma 15.punktā ietvertā „tiešo klientu klauzula”. Paziņojumā minētais MBI arguments nav izvērtēts tāpat kā nav izvērtēti arī citi MBI argumenti, tai skaitā nav analizēti O.V. atzinumi (I un II fāze).
- [240] Tās tiesības uz aizstāvību lietā ir aizskartas, jo no Paziņojuma nevar secināt, par kura KL 11.panta pirmās daļas punkta pārkāpumu KP ir ieguvusi nepieciešamos pierādījumus. Ciktāl MBI var secināt, iespējamais pārkāpums ir attiecināms uz KL 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpumu (aizliegta vienošanās par dalību konkursos), nevis 3.punkta (vienošanās par tirgus sadali).
- [241] Tās rīcībā nevar konstatēt KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, kas izpaužas horizontālā karteļa vienošanās par tās izplatītāju savstarpējās konkurences ierobežošanu, jo MBI nekonkurē ar saviem izplatītājiem un darbojas citā izplatīšanas ķēdes līmenī.
- [242] Iesniedz V.R. 10.02.2012. e-pastu Moller grupas dīļeriem izdrukā, ar kuriem pārsūtīts advokāta sastādīts vēstules projekts, ar kādu advokāte iesaka reaģēt uz jebkādiem e-pastiem vai cita veida saziņas mēģinājumiem, kas varētu būt pretrunā konkurences tiesībām.
- [243] Paziņojumā kā pierādījumi izmantoti KNAB lietas Nr.16870001813 materiāli. KP nav vispusīgi un objektīvi izvērtējusi šos pierādījumus. Proti, KP nav izvērtējusi, vai KNAB lietas materiālu pierādījumi par pasūtītāja vēlmi, organizējot publisko iepirkumu, iegādāties konkrētu preci no konkrēta dīļera, neliecina par to, ka konkurence šādās iepirkuma procedūrās ir izslēgta ab initio, kā rezultātā saziņai starp viena zīmola dīļeriem par dalību šajā procedūrā ar mērķi nodrošināt pasūtītāja vēlmi demonstrēt „it kā” sīvu konkurenci, pēc definīcijas nevar būt ne konkurenci ierobežojošs mērķis, ne sekas.
- [244] Ir pieļauti būtiski procesuāli pārkāpumi KP 11.01.2013. izmeklēšanas darbību laikā, jo:
- a) KP amatpersonas nav izskaidrojušas iespējamā pārkāpuma būtību un tā apjomu;
  - b) ir izņemti pierādījumi, kas neattiecas uz lietu;
  - c) izmeklēšanas darbībās piedalījās personas – Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes darbinieki, kas nebija pilnvaroti veikt izmeklēšanas darbības.
- Nosakot naudas sodu, jānodala tirgus dalībnieka apgrozījums, kas iegūts konkrētajos tirgos, kuros noticis pārkāpums, vai kurus negatīvi ietekmē vai var ietekmēt pārkāpums. Jāizslēdz lēmuma adresātu savstarpējais apgrozījums.”
- [245] Attiecībā uz Bayer lietu KP norāda, ka tā nav attiecināma uz konkrēto lietu, jo nav salīdzināmi abu lietu faktiskie apstākļi. KP pētītā lieta attiecas uz ilgstošu karteļa vienošanos oficiālajā VW izplatīšanas tīklā Latvijas teritorijā attiecībā uz VW dīļeru dalības noteikumu dažādos iepirkumos saskaņošanu. Bayer lietā, savukārt, EST vērtēja EK pieņemtā lēmuma pamatotību, konstatējot Bayer grupas darbībās LESD 101.panta pirmās daļas pārkāpumu, ierobežojot tās vairumtirgotāju Spānijā un Francijā iespējas eksportēt medikamentus uz Lielbritāniju, kur attiecīgo medikamentu cena bija apmēram par 40% augstāka, nekā to pašu preču cena Francijā un Spānijā. Šāda paralēlā importa ietekmē Bayer filiālei Lielbritānijā radās zaudējumi 118 miljonu EUR apmērā, tāpēc Bayer grupa mainīja tās piegādes politiku, vairs neizpildot visus no Francijas un Spānijas vairumtirgotājiem saņemtos pasūtījumus pilnā apjomā. EK pieņēma lēmumu, atzīstot, ka Bayer grupa, ar savu rīcību, pārkāpusi LESD 101.panta pirmās daļas

noteikumus. EST šo EK lēmumu atcēla, norādot, ka EK nav pierādījusi, ka starp *Bayer* grupu un tās izplatītājiem Francijā un Spānijā būtu konstatējama „vienošanās” LESD 101.panta pirmās daļas kontekstā ar mērķi ierobežot paralēlo importu uz Lielbritāniju, tajā skaitā norādot, ka nav pierādīta Spānijas un Francijas vairumtirgotāju izteikta vai klusu ciešot pausta piekrišana ražotāja iniciētajai pārdošanas politikai.

- [246] KP pētītajā lietā MBI kā vienīgais jaunu VW zīmola automašīnu importētājs Baltijas valstīs akceptēja ilgstošā laika periodā VW oficiālajā izplatīšanas tīklā ieviesto praksi attiecībā uz rīcības saskaņošanu dīleru starpā dalībai iepirkumos, kas lietā vērtēta kā karteļa vienošanās, atšķirībā no *Bayer* lietā vērtētās vertikālās vienošanās. Kā iedibināts tiesu judikatūrā attiecībā uz karteļu vienošanās pierādīšanu – saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, savukārt otrs nav reaģējis noraidoši attiecībā uz šādas informācijas saņemšanu.³⁴
- [247] Attiecībā uz MBI izteikto viedokli par to, ka lietas materiālos nav pierādījumu par MBI saskaņotu rīcību vai vienošanos ar dīleriem, KP atkārtoti norāda, ka lietas materiālos ir informācija par to, ka MBI zināja par šādu dīleru rīcību. MBI nav obligāti piekrist un saskaņot darbības ar dīleriem par iepirkumu sadali. Pietiek ar to, ka MBI zināja par dīleru plānotu vai faktiski rīcību – akceptēja praksi, ar kuru tika „kartelizētas” tā pārstāvētā zīmola automašīnas dažādos iepirkumos, turklāt lietā nav konstatēts, ka MBI būtu aicinājusi dīlerus nekavējoties šādu praksi pārtraukt vai norobežojusies no aizliegtās vienošanās.
- [248] Pieņemot lēmumu, KP vērtē kopsakarā lietā esošos pierādījumus, paskaidrojumus, sniegto un iegūto informāciju, ņemot vērā KL noteikto un judikatūrā iedibinātos secinājumus. Lēmuma 5.punkts (5.1, 5.2., 5.3., 5.3.1., 5.3.2.apakšpunkti) jāvērtē kopsakarā ar lēmumā esošajiem pierādījumiem. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū. Aizliegti ir jebkādi tieši vai netieši kontakti starp komercsabiedrībām, kuru mērķis vai sekas ir konkurentu rīcības tirgū saskaņošana vai ietekmēšana. Nav pieļaujama informācijas apmaiņa starp konkurentiem ar komerciālās darbības plāniem un citu komerciāli būtisku informāciju.³⁵
- [249] KP atkārtoti norāda, ka tā, lai lietā pieņemtu lēmumu, vērtē kopsakarā lietā esošos pierādījumus, paskaidrojumus, sniegto un iegūto informāciju, normatīvo regulējumu, un arī šī MBI sniegtā viedokļa sakarā ir vērtējusi dīlera līgumā iekļauto informāciju (lēmuma [166] rindkopa). Ievērojot minēto, KP secina, ka tiešo klientu klauzulas izcelsme ir līgumiska, un, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus, KP nav konstatējusi lietā saikni starp tiešās klientu klauzulas no līguma izrietošo mērķi un lietas dalībnieku rīcību, vienojoties par dalības noteikumiem iepirkumos. Kā iepriekš norādīts, konstatētajai iepirkumu „sadalei”, neatkarīgi no tās veidiem un izpausmēm, nav konstatējama saistība ar dīlera līgumā ietvertu ražotāja un importētāja atrunu tiešo klientu klauzulas veidā. No dīlera līguma teksta ir skaidri saprotams „tiešo klientu klauzulas” piemērošanas ietvars, proti, tā ir ražotāja un importētāja atruna par tiesībām atsevišķos gadījumos slēgt tiešus darījumus ar klientiem (pretstatā ierastajai kārtībai, ka to dara dīleri). Turklāt, kā jau MBI ir norādījis, MBI nav selektīvās izplatīšanas tīkla mazumtirgotājs, bet ir vienīgais jaunu VW automašīnu importētājs Latvijā (un pārējās Baltijas valstīs), līdz ar to KP secina, ka nav loģiska izskaidrojuma situācijām, kāpēc dīleri viens otram izsūta e-pastus ar paziņojumiem par plānotajām darbībām konkrētos iepirkumos.

³⁴ T-25/95 u.c. *Cimenteries CBR SA pret Komisiju*, 1852. un 1849.punkts.

³⁵ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedums lietā SKA-234/2009 *Stats, Info Serviss un Alti A pret KP*, 20.punkts

- [250] Attiecībā uz citiem MBI ieskatā neapraustītiem, nepamatotiem un neizvērtētiem paskaidrojumiem, argumentiem vai iebildumiem KP norāda, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likums 67.panta otrās daļas 4.punktu rakstveidā izdotā administratīvā aktā ietver arī administratīvā procesa dalībnieku viedokļus un argumentus, ja tādi ir izteikti. Vienlaikus KP nav pienākuma ietvert un atspēkot visus procesa dalībnieku sniegtos viedokļus un argumentus pilnā apjomā. KP izdotajā lēmumā ir norādāmi tikai tie argumenti, kuriem ir nozīme lietā – kuri ir būtiski un kuri spēj ietekmēt attiecīgo tiesisko situāciju³⁶. Līdz ar to KP nesniedz savu vērtējumu par pārējiem procesa dalībnieku viedokļos sniegtajiem argumentiem, kuriem nav nozīme konkrētajā tiesiskajā situācijā un nespēj būtiski ietekmēt to.
- [251] Attiecībā uz publisko iepirkumu tirgus izdalīšanu no pārējās ikdienas auto pirkšanas un pārdošanas (ekonomista O.V. atzinumi (I un II fāze)), jānorāda, ka:
- [252] Tirdzniecībā, kas notiek iepirkumu ietvaros, ir iesaistīti pircēji un vairāki preču pārdevēji/pakalpojumu sniedzēji, šajā gadījumā vairāki automašīnu dīleri. Pircējs – šajā gadījumā iepirkuma rīkotājs, sastādot tehnisko specifikāciju konkrētam iepirkumam, definē īpašības vēlamajam transporta līdzekļiem, kurus tas plāno iegādāties. 22.10.2013. O.V. atzinumā (turpmāk – Atzinums II) norādīts, ka „*Galvenā analītiskā atšķirība starp darījumiem parastā preču vai pakalpojumu tirgū un publisko iepirkumu tirgū ir tā, ka parastā tirgū pircējs saskaras ar vairākiem piegādātājiem, kas piedāvā precī vai pakalpojumu saskaņā ar konkrētu specifikāciju un par konkrētu cenu, un pircējs izvēlas piegādātāju un iegādājamo daudzumu, pamatojoties uz pircēja vēlamo cenas un kvalitātes attiecību*”. Vienlaicīgi minētajā atzinumā norādīts, ka transportlīdzekļu publiskajos iepirkumos tirgus vara atrodas pircēja pusē.
- [253] KP norāda, ka automašīnu tirdzniecības sistēma publiskajos iepirkumos būtiski neatšķiras no tirdzniecības ārpus publiskajiem iepirkumiem, ņemot vērā, ka katram pircējam (gan publiskajā iepirkumā, gan regulārā tirdzniecībā) ir zināms konkrēts naudas summas diapazons, ko tas var atļauties tērēt šim nolūkam, kā arī visbiežāk ir nojausma par vēlamo automašīnas modeli un kvalitāti atbilstoši paredzētajai summai. Gan publisko iepirkumu tirgū, gan tirdzniecībai ārpus publiskiem iepirkumiem darījuma izvēli pamatā nosaka pircējs, kas definē, kādu automašīnu ar kādu komplektāciju tas vēlas, un tikai pēc tam, kad pircēja izteiktās vēlmes rod piepildījumu atbilstoša zīmola preces piedāvājumā, automašīnu ir iespējams iegādāties.
- [254] OECD³⁷ norādījusi, ka: „*Konkurences riski, kas izriet no publiskajiem iepirkumiem ir principā tie paši konkurences riski, kas rodas ikdienišķā konkrētajā tirgū: aizliegtas vienošanās starp iepirkuma dalībniekiem publiskā iepirkuma laikā vai ārpus tā*.” Publiskais iepirkums tiek rīkots ar mērķi – no visu godīgi konkurējošo pretendentu klāsta, neatkarīgi no iekšzīmola vai starpzīmola preču pārstāvniecības, iepirkuma rīkotājs varētu izvēlēties piemērotāko precī. Gan vienā, gan otrā gadījumā, saskaroties ar konkurences ierobežojumiem, pircējam vienlaikus jāsašķiras ar deformētu cenu un piedāvājuma mākslīgu samazinājumu. Turklāt neatkarīgi no tirgus varas lieluma pircēja pusē nav attaisnojamas savstarpējas aizliegtas vienošanās piegādātāju pusē.
- [255] Tādējādi, nepastāv būtiski šķēršļi no piedāvājuma puses jebkuram VW markas izplatītājam gan nodrošināt ikdienas tirdzniecību, gan piedalīties iepirkumos, neatkarīgi gatavojot un iesniedzot pieteikumus dalībai iepirkumos.

³⁶ Skat. arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 14.05.2009. sprieduma lietā Nr.SKA-59/2009, 10.punktu

³⁷ OECD, *Fighting cartels in public procurement*, Policy Brief, October, 2008

[256] 05.07.2013. O.V. atzinumā (turpmāk – Atzinums I) norādīts, ka „„vienošanās” veicina starp-zīmolu konkurenci par labu pircējam, tajā pašā laikā minimāli samazinot konkurenci starp VW dīļeriem (intra-brand) iepirkuma procedūras pēdējos posmos”.

[257] Attiecībā uz LESD 101.panta 1.punkta piemērošanu norādāms, ka tajā noteiktais aizliedz ierobežot gan zīmolu savstarpējo konkurenci, gan zīmola iekšējo konkurenci.³⁸ KP norāda, ka aizliegtas karteļa vienošanās rezultātā konkurence starp viena zīmola pārdevējiem vispār tiek izslēgta. Pircējs nesaņem pat objektīvu iespēju izvērtēt, vai pretendenta kā ‘labākais’ iesniegtais piedāvājums ir patiesi labākais iespējamais, un pircēja ieguvumi no konkurences labāka piedāvājuma veidā būtiski samazinās. Turklāt KP nesaskata iespēju, ka konkurence starp dažādu zīmolu automašīnu izplatītājiem var tikt jebkādā veidā uzlabota, ierobežojot konkurenci viena zīmola izplatītāju starpā. Ja konkurējošo uzņēmumu preces ir homogēnas, kā tas ir šajā gadījumā – VW markas automobiļi, un ja kāds no pretendentiem no publiskā iepirkuma izstājas, tad no tā cieš konkurence. Eiropas Kopienas Pamatnostādnes par Līguma 81.panta 3.punkta piemērošanu (2004/C 101/08) 17.punktā norādīts, ka: „*Līguma 81.panta 1.punkts aizliedz ierobežot gan zīmolu savstarpējo konkurenci, gan zīmola iekšējo konkurenci*”. KP norāda, ka konkrētā gadījuma vienošanās starp VW dīļeriem par dīļeru piedalīšanos/nepiedalīšanos iepirkumā, kur viens no VW dīļeriem gatavojas pieteikties/ir pieteicies, likvidē iekšējo (VW) zīmola konkurenci pilnībā. No konkurences likvidēšanas, kas attiecas gan uz iekšzīmola konkurenci, tā uz starpzīmolu konkurenci, pircēja ieguvumi no konkurences labāka piedāvājuma veidā tiek samazināta. Kā norāda M. Motta³⁹, tad konkurences efektivitāte pilnībā tiek izslēgta, ja viena zīmola tirgu pārstāv viens tirgus dalībnieks. Ja publiskajā iepirkumā, vienošanās rezultātā piedāvājuma saturs tiek balstīts tikai uz vienas VW dīlera ieinteresētību uzvarēt ar atvieglotiem noteikumiem, jo pārējie vienošanās dalībnieki šos spēles noteikumus ir akceptējuši, efektivitāte automātiski tiek izslēgta. Konkurences efektivitāte tiek palielināta ar katra jauna efektīva konkurenta (n) parādīšanos, kas skaitliski var tikt izteikta šādi: $2n(n-1)/(1+n)^2$ ⁴⁰, turpretī tirgū, kur pastāv monopols/viens tirgus dalībnieks (n=1), t.i., viens iekšējā zīmola – VW - dīleris publiskā iepirkumā, konkurences efektivitāte nepastāv.

[258] VW dīļeriem, savstarpēji atklājot savus nodomus attiecībā uz dalību publiskajos iepirkumos un tādējādi ierobežojot konkurenci, rodas iespēja piedāvājumu veidot mazāk konkurētspējīgu, t.sk., paaugstinot iepirkuma piedāvājuma cenu. To iespējams panākt, ja par dalību iepirkumos dīleri viens otram paziņo pirms iesniegts piedāvājums vai ja piedāvājums jau iesniegts, bet piedāvājumu iesniegšanas gala termiņš vēl nav beidzies un citi dīleri vēl var iesniegt savus piedāvājumus. To apliecina KP rīcībā esošie pierādījumi no savstarpējās elektroniskās sarakstes. Turklāt Moller pārstāvji Atzinuma I pielikuma 5.2.punktā⁴¹ norādījuši ka: „*Patērētājs gūst to piedāvājuma vērtības uzlabojuma apjomu, kuru nepatur personas konkursa piegādātāju pusē. Šeit vajadzētu norādīt, ka iekšējā zīmola konkurence mazinās, ja konkursā piedalās mazāks VW dīļeru skaits, kā rezultātā var rasties lielāka dīļeru peļņas norma. Potenciāli lielākā dīļeru peļņa atspoguļo vienošanās potenciālās efektivitātes izmaksas*” tai pašā laikā akcentējot, ka šī ietekme visdrīzāk ir maza un efektivitātes uzlabojumus saprotot kā kvalitātes uzlabojumus. KP secina, ka efektivitātes uzlabojumi šādā gadījumā ir maz iespējami. Samazinoties konkurencei un attiecīgi arī motivācijai uzlabot savu piedāvājumu, ir arī mazāka iespēja, ka ieguvumi varētu tikt jebkādā ticamā veidā nodoti tālāk pircējam.

³⁸ Eiropas Komisijas Pamatnostādnes par Līguma 81.panta 3.punkta piemērošanu (2004/C 101/08) 17.punkts.

³⁹ M.Motta „Competition Policy. Theory and Practice”, Cambridge University press, 2008, 61.lp.

⁴⁰ M.Motta „Competition Policy. Theory and Practice”, Cambridge University press, 2008, 61.lp.

⁴¹ 2013.gada 5.jūlija Efektivitātes pamatojums atbrīvojuma saņemšanai saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta otro daļu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101.panta trešo daļu O.V. atzinums (skatīt 6.sēj.84.lpp.)

- [259] Gala rezultātā zaudētājs no šādām aizliegtām darbībām ir pircējs, jo iespējamais piedāvājums iepirkuma rīkotājam, ja piedalītos vairāki VW dīleri, iespējams, būtu pievilcīgāks par jau esošo, jo pastāvētu iekšējā zīmola konkurence.
- [260] Atzinumā I norādīts, ka varbūtējā vienošanās rada kvalitatīvus efektivitātes uzlabojumus tos skaidrojot ar stimulu (pūlēm), kas izpaužas kvalitatīvākā komplektācijā klientam. Atzinumā II norādīts, ka „*Izmantojot reālistiskus publiskā iepirkuma procedūru parametru vērtības, efektivitātes uzlabojuma apmērs divos kvalitātes parametros (garantijas nosacījumi un remonta nosacījumi) ir robežās starp 0,69% līdz 4% no iepirkuma bruto vērtības. Dīlerim veicot uzlabojumus lielā skaitā kvalitatīvu parametru, kopējais pasūtītājam nodotais ieguvums pieaug.*” Atzinumā I un II norādīts, ka tiek izdalīti divi iepirkuma posmi: (1) posms pirms iepirkuma, (2) iepirkuma posms.
- [261] Vienošanās prakse, ko KP lietas ietvaros vērtēja starp VW dīleriem, ietver posmu, kas sākas pirms vai no publiskā iepirkuma izsludināšanas un iestrādņu sagatavošanas iepirkumam atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajai kārtībai, un tirgus dalībnieki – potenciālie iepirkuma dalībnieki par iepirkumu pirms tā izsludināšanas netiek informēti, jo pretējā gadījumā tiek kavēta un ierobežota konkurence. Savukārt par iepirkuma noslēgumu tiek uzskatīta līguma noslēgšana starp iepirkuma rīkotāju un uzvarētāja pārstāvi.
- [262] KP norāda, ka pūles ir neatņemama iepirkuma piedāvājuma sagatavošanas un izpildes sastāvdaļa, tomēr to apmērs ir atkarīgs no pretendentu vēlmes patiesi konkurēt un uzvarēt konkurences cīņā. Vienīgās VW dīleru pūles, kuras varētu tikt ņemtas vērā, sagatavojot pieteikumus publiskajam iepirkumam, ir dīleru resursi, proti, finanšu un darbaspēka resursi (darba stundas atalgojums atbildīgiem darbiniekiem, darba spēks). Atzinumā norādīti apsvērumi, ka dīlerim ir vieglāk prognozēt savu uzvaru, ka ieguldītās pūles atmaksāsies un attiecīgi tam ir lielāka motivācija veltīt savus resursus mārketingā, piedāvājumu izstrādē. KP ieskatā iepriekš minētais vērtējams kritiski, un neattaisno konkurences ierobežošanu viena zīmola ietvaros. Konkurences būtība ir, lai tirgus dalībnieki būtu motivēti efektīvāk izmantot savus resursus, attiecīgi ar mazākiem resursiem un izmaksām sasniegto efektīvāku rezultātu neatkarīgi no tā, vai resursi tiek ieguldīti piedāvājuma sagatavošanas vai izpildes stadijā.
- [263] Kopumā kā tendence var tikt pieņemts tas, ka, dīlerim pārdodot vairāk automašīnu automātiski ir lielāka iespējamība, ka tam būs vairāk darba un ienākumu apkalpojot automašīnas pēcpārdošanas periodā. Vienlaikus, sagatavojot individuālu piedāvājumu publiskajam iepirkumam un arī uzvarot iepirkumā, nav automātiski prezumējams, ka apkope garantijas laikā, garantijas un ārpus garantijas remonts tiks veikti pie konkrētā dīlera. Garantijas un remonta nosacījumi iestājas posmā pēc līguma noslēgšanas par produkta iegādāšanos, līdz ar to aprēķinos ietvert izmaksas, par kurām nav skaidrības, ka tādas pastāvēs, ir tikai un vienīgi pieņēmums, kurš var neizpildīties. Bez tam klients pats var brīvi izvēlēties, kur veikt remonta darbus iegādātajai automašīnai un tam nevar tikt uzspiesta šo pakalpojumu saņemšana no konkrētā dīlera.⁴²
- [264] Līdz ar ko aprēķini Atzinumā I un Atzinumā II, kas attiecas uz remonta nosacījumiem, nevar tikt sasaistīti ar pretendenta pūlēm posmā par pieteikuma sagatavošanu konkrētam iepirkumam. Jo vairāk tādēļ, ka praksē klientam, varot brīvi izvēlēties savu garantijas un servisa centru, šīs izmaksas un aprēķini nav saistoši. Turklāt, konkurējošie piedāvājumi attiecībā uz ārpus

⁴² KP 07.08.2014. lēmums Nr.E02-40 KIA Auto, 251.rindkopā norādīts, ka „*Konkurences kavēšana un likvidēšana pret neatkarīgiem remontētājiem nodara kaitējumu patērētājiem, jo tiek samazināta patērētāju iespēja izvēlēties starp vairākiem remonta un tehnisko apkopju veicējiem, kas samazina vai kavē spiedienu uz remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu cenām*”

garantijas remontiem un apkalpošanu garantijas periodā var būt arī no citiem tirgus dalībniekiem (ne tikai VW dīļeriem), kas darbojas automašīnu remonta tirgū un ir spējīgi nodrošināt kvalitatīvu remontu un apkopi konkrētās markas automašīnām.

- [265] Atzinumā I norādīts, ka „*tikai viena VW dīlera izvirzīšana vai vairāku VW dīleru vienošanās nepiedalīties iepirkumā rada stimulu efektivitātes uzlabošanai, piemēram, zemākas izmaksas, labāku komplektu pircējam*”. KP norāda, ka konkrētā gadījumā dīleri, kas piedāvā VW automašīnas iepirkumos, darbojas kā starpnieki, kas nodrošina produkta nokļūšanu no importētāja līdz patērētājam. Kā arī ņemot vērā faktu, uz ko norāda paši Moller pārstāvji, ka rūpnīca/importētājs piedāvā identisku atbalstu (atlaides) visiem VW dīļeriem, kas apsver dalību iepirkumā, un līdz ar to savstarpēji konkurējot ar peļņas normu, pārējās dīleru izmaksas ir pielīdzināms, piedāvājot iepirkumā savstarpēji pielīdzināmus preces.
- [266] Vienlaicīgi Moller pārstāvji norāda, ka tikai viena VW dīlera piedalīšanās iepirkumā palielina dīlera, kas piedalās iepirkumā, pūles, tādējādi samazinot izmaksas. KP nesaskata, ka tas apstākļi, ka konkurences ierobežošanas rezultātā konkrētā dīlera uzvara kļūst prognozējamāka un attiecīgi ieguldīto izmaksu atmaksāšanās ticamāka, tieši ietekmētu izmaksu samazinājumu vai uzlabotu kvalitāti. Neatkarīgi no tā, kādas pūles pieliek katras pretendents, kurš apsver iespēju piedalīties vai nepiedalīties konkrētā iepirkumā, izvērtējot savu resursu pieejamību (cilvēkresursi, finanšu resursi u.c.), tam ir pienākums minētos apsvērumus analizēt individuāli, nesaskaņojot savus plānus un darbības ar konkurentiem.
- [267] Konkrētās lietas ietvaros VW dīleri, lai gan ir neatkarīgas juridiskas vienības, ir saistīti ar importētāju, jo dīleri pircējam pārdod tikai importētāja izplatītās preces. Importētājs dīļeriem nosaka vienādu iepirkuma cenu. Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka VW dīleru piedāvātās automašīnas kā preces ir savstarpēji vistuvākās aizvietojamās, viena zīmola izplatītājiem ir daudz vienkāršāk īstenot savstarpēju darbību saskaņošanu ne tikai attiecībā uz plāniem piedalīties konkrētos iepirkumos, bet arī attiecībā uz informāciju par individuālo uzcenojumu, cenām.
- [268] Vienlaicīgi KP norāda, ka abos atzinumos sniegtais pamatojums neattaisno konkrētās darbības atbilstoši KL 11.panta otrajai daļai gan ņemot vērā augstāk sniegtos argumentus, gan ņemot vērā vienošanās veidu un izpausmi, kura pēc būtības izpaudusies kā slēptas saskaņotas darbības konkurentu starpā. Turklāt lietotās formulas (dīleru uzvedības modelis, efektivitātes uzlabojuma aprēķins) ir balstītas uz pieņēmumiem par subjektīvi vēlamu aizliegtas vienošanās faktu uztveri un nav ekonomikas zinātnē pamatotas un praksē pierādītas, lai ar to palīdzību iegūtos secinājumus lietotu kā pierādījumus tam, ka, pastāvot aizliegtām vienošanās ar konkurentiem par dalību publiskajos iepirkumos, tiek paaugstināta efektivitāte caur dīleru pūlēm. Līdz ar to ar šiem atzinumiem netiek izpildīts ekonomiskais pamatojums atbrīvojuma saņemšanai saskaņā ar KL 11.panta otro daļu, jo minētā vienošanās starp lietas dalībniekiem likvidē iekšzīmola konkurenci, kā arī vienošanās rezultātā patērētājiem netiek novirzīta pienācīga daļa no labumiem, ko guvuši paši vienošanās dalībnieki.
- [269] Attiecībā par MBI tiesībām uz aizstāvību KP neuzskata, ka administratīvā procesa iestādē ietvaros šīs tiesības tika pārkāptas. KL 11.panta pirmā daļa satur neizsmeļošu uzskaitījumu iespējamām aizliegtām vienošanās. Tādējādi pēc savas būtības tiesību normā atspoguļotais uzskaitījums nesatur patstāvīgas tiesiskā sastāva pazīmes, kas ir jākonstatē papildus vai alternatīvi KL 11.panta pirmās daļas ievaddaļā, proti, „*Ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā*”. Ne tikai KL 11.panta pirmajā daļā, bet arī LESD 101.pantā norādītie pārkāpumu veidi minēti piemēru veidā, t.i., neizsmeļoši, jo nav iespējams aptvert visu iespējamo konkurences tiesību pārkāpumu izpausmes veidus. Ne EK savos lēmumos, nedz arī EST savos spriedumos, konstatējot un kvalificējot pārkāpumu,

neatsaucas uz 101.panta pirmās daļas apakšpunktiem. Atsauce tiek dota tikai uz attiecīgā panta daļām, kas konkrētajā situācijā tiek vērtētas – 101.panta pirmā daļa vai 101.panta trešā daļa, bet netiek norādīts konkrēti kurš 101.panta pirmās daļas apakšpunkts pārkāpts. Šāda pieeja ir loģiska, jo abos normatīvajos aktos pantā ietvertais sastāvs nav izsmeļošs (tie ir tikai piemēri). Tādējādi KL 11.panta pirmās daļas pārkāpuma konstatācijai nav nepieciešams nošķirt, kuram tiesību normā ietvertajam piemēram visvairāk atbilst konstatētais pārkāpums, bet pietiek konstatēt konkrētas darbības atbilstību KL 11.panta pirmās daļas tiesiskā sastāva kvalificējošajām pazīmēm.

[270] Izmeklēšanas ietvars (t.i., lietas dalībnieku vienošanās par dalības noteikumiem iepirkumos) MBI tika atkārtoti skaidrots arī 08.04.2013. tikšanās laikā KP telpās, kā to norāda arī MBI pārstāvji 05.07.2013. Sākotnējos paskaidrojumos (1.-2.lapa) Paziņojumā tika detalizēti izskaidrota aizliegtas vienošanās dalībnieku rīcība, kas neatbilst KL 11.panta pirmās daļas aizliegumam – vienošanās lietas dalībnieku starpā par savstarpējās konkurences ierobežošanu pēc mērķa (sistemātiska vienošanās vairāku gadu garumā, kas bija vērsta uz konkurences ierobežošanu lietas dalībnieku starpā attiecībā uz dalības noteikumiem dažādos iepirkumos). Tādējādi, MBI kopš informācijas iegūšanas par lietas ierosināšanu ir bijis zināms kāda pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes KP vērtē MBI darbībās, un MBI iebildums par tā tiesību aizskārumu attiecībā uz šo jautājumu ir nepamatots.

[271] KP norāda, ka KL 11.panta pirmās daļas aizlieguma kvalifikācija pēc vienošanās ietekmes veida (horizontāla vai vertikāla) neizslēdz tās piemērošanu citiem tirgus dalībniekiem, kas atrodas vai neatrodas konkurējošās attiecībās ar pārējiem vienošanās dalībniekiem. Vienošanās aizliegums ir attiecināms uz visiem tirgus dalībniekiem un arī darbības, kas, piemēram, veicina aizliegtas vienošanās noslēgšanu vai uzraudzību, ir aizliegtas. Dalība aizliegtā vienošanās ir jāvērtē pēc tās rakstura, un no lietas materiāliem ir secināms, ka MBI ir bijis informēts par tās dīleru starpā esošo aizliegto vienošanos, t.i., par dīleru plānotu vai faktisku rīcību attiecībā uz tirgus sadali un vienošanos attiecībā uz piedalīšanos/nepiedalīšanos iepirkumos. MBI ir daudzu e-pastu, kas atspoguļo tās izplatītāju starpā esošo vienošanos par savstarpējās konkurences ierobežošanu, adresāts. Lai gan MBI atsevišķā gadījumā ir norādījis uz nevēlēšanos iesaistīties dīleru starpā esošajās diskusijās par konkurences ierobežošanu⁴³, šāda rīcība ir nepietiekama, lai atbrīvotu MBI no atbildības. Dažādās formās MBI ir iesaistījies aizliegtas vienošanās īstenošanā, t.sk., piemēram, norādot, ka konkrētā iepirkumā cenu ir pieprasījis jau kāds cits dīleris vai MBI ir iesaistījies strīdu risināšanā par aizliegtas vienošanās darbību. Vienlaikus MBI piegādā pārējiem vienošanās dalībniekiem preces, attiecībā uz kuru izplatīšanu ir realizēta aizliegtā vienošanās. MBI rīcība, nenorobežojoties no aizliegtas vienošanās un neinformējot KP, nav attaisnojama. MBI kā vienīgajam VW importētājam Baltijas valstīs būtu ar vislielāko bardzību jāvēršas pret dīleru rīcību, un līdz ar to MBI bezdarbība nav attaisnojama un uzskatāma par aizliegtas vienošanās darbību atbalstošu un veicinošu.

[272] Tirgus dalībnieki, kuri ir informēti par aizliegtu vienošanos un aktīvi iesaistās tajā, ir atbildīgi par KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu neatkarīgi, vai tie darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū, uz kuru ir attiecināma konkrētā vienošanās. Līdzīga pieeja tiek piemērota arī attiecībā uz LESD 101.panta pārkāpumiem, kur, piemēram, konsultāciju uzņēmums ir atzīts par dalībnieku un līdz ar to atbildīgu par karteļa vienošanos peroksīdu ražotāju starpā (Vispārējās tiesas 08.07.2008. spriedums lietā T-99/04 AC Treuhand, 130. un 131.punkts). Pat klients var tikt atzīts par atbildīgu tā piegādātāju aizliegtā karteļa vienošanās (Vispārējās tiesas 08.09.2010. spriedums lietā T-29/05 Deltafina, 48.-62.punkti). Ņemot vērā augstāk minēto, KP uzskata, ka MBI ir bijis aizliegtas vienošanās (karteļa) dalībnieks, un tam ir piemērojama atbildība par KL 11.panta

⁴³ Sk. Pielikuma 2007.gada e-pasta saraksti Nr.1 un Nr.2.

pirmās daļas pārkāpumu neatkarīgi no tā, vai attiecīgā vienošanās ietekmēja tā rīcību savas saimnieciskās darbības ietvaros.

- [273] Attiecībā par KNAB lietu (LSEZ iepirkumu), KP norāda, ka tās kompetencē neietilpst vērtēt pasūtītāja darbību, taču tās kompetencē pilnīgi noteikti ietilpst vērtēt tirgus dalībnieku rīcību iepirkumos no KL viedokļa. Konkrēti šajā gadījumā neizslēdzot varbūtību, ka konkurence no pasūtītāja puses iepirkumā ir ietekmēta, taču tirgus dalībniekam joprojām saglabājas pienākums, kas piedalās šādā iepirkumā, ievērot normatīvos aktus, tajā skaitā KL. Tas, vai konkurence, ņemot vērā pasūtītāja rīcību, ir izslēgta *ab initio*, nekādā mērā neietekmē dīleru faktiskās rīcības tiesiskuma izvērtējumu KL ietvaros. KP norāda, ka neviena persona vai tirgus dalībnieks nav spiests ievērot un rīkoties saskaņā ar citu personu no tiesiskā viedokļa apšaubāmiem „lūgumiem”. Tādējādi, KP vērtēja dīleru neatļautas sadarbības formas un sastāvu dažādos iepirkumos, t.sk., LSEZ rīkotajā iepirkumā.
- [274] KP norāda, ka MBI kopš lietas izpētes sākuma ir bijusi informēta par kādu iespējamo pārkāpumu KP veic izpēti. Lietas izpētes sākuma stadijā 11.01.2013. MBI pārstāvjiem tika izsniegts KP sēdes protokola izraksts par lietas ierosināšanu. Protokolā norādīts, ka lieta ir ierosināta 21.12.2012., minēti septiņi tirgus dalībnieki - iespējamie pārkāpēji - un tiesību norma, ko tie ir iespējami pārkāpuši – KL 11.panta pirmā daļa. Turklāt, saskaņā ar KL 9.³panta pirmo daļu, Izpilddirekcijas amatpersona, uzsākot šā likuma 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktā minētās izmeklēšanas darbības, informē tirgus dalībnieku vai citu personu, attiecībā uz kuru tiek veiktas šīs darbības, par tās tiesībām. 11.01.2013. Darbību protokolā fiksēts, ka izmeklēšanas darbību veikšanu pamatojošie dokumenti MBI pārstāvim izsniegti, izskaidrotas tiesības un izmeklēšanas darbības mērķis, ko ar parakstu apliecinājis Komercauto zīmola vadītājs M.S. Protokolā nav tirgus dalībnieka piezīmju par protokola saturu attiecībā uz nepietiekamu tā tiesību, t.sk. izmeklēšanas darbības mērķa un lietas būtības skaidrojumu.
- [275] MBI nav sniedzis pierādījumus par to, ka izmeklēšanas darbībās pie MBI nav izskaidrots iespējamais pārkāpums, kura ietvaros KP amatpersonas veica izpēti. KP amatpersonas ikviena apmeklējuma sākumā personai izskaidro pārkāpuma būtību un plānotās procesuālās darbības. Šāda kārtība tika ievērota arī attiecībā uz izmeklēšanas darbībām pie MBI. KP skaidrojums uz minēto iebildumu ietverts šī lēmuma [270] rindkopā. Ņemot vērā, ka Moller grupas uzņēmumiem izmeklējamā pārkāpuma būtība ir zināma, kopš tiem paziņoja par ierosināto izpēti lietu, tiem nepilnu divu gadu laikā lietas izpēti gaitā ir bijusi iespēja realizēt savas procesuālās tiesības sadarboties un/vai aizstāvēties.
- [276] Attiecībā uz iespējamu pierādījumu iegūšanu ārpus ierosinātās lietas ietvara KP norāda, ka lieta tika ierosināta gan par vienošanos attiecībā savstarpējo nekonkurēšanu automašīnu piegādēs, gan par iespējamu tālākpārdošanas cenu noteikšanu. Izmeklēšanas darbības tika vērstas uz tādu pierādījumu iegūvi, kas attiecās uz izmeklējamā pārkāpuma sastāvu. Apstākļi, ka lietas izpēti tiek paplašināta, ietverot arī LESD 101.panta sastāvu, nenozīmē, ka tika paplašināta izpēti attiecībā uz izvērtējamām MBI darbībām. ES un nacionālo tiesību piemērošana var tikt veikta paralēli. Apmeklējumu laikā KP pārstāvji izņēma pierādījumus, kas attiecas uz KL 11.panta pirmās daļā noteiktā aizlieguma pārkāpuma izmeklēšanu. LESD 101.panta un KL.11.panta juridiskā konstrukcija (pārkāpuma sastāvs) ir praktiski analogiska. Atšķirīgā iezīme ir iespējamā pārkāpuma ietekme uz pārrobežu tirdzniecību. Lietas izpēti tika paplašināta ietverot LESD 101.panta sastāvu, jo pastāvēja aizdomas, ka tālākpārdošanas cenu noteikšanas rezultātā (ja tāda tiktu konstatēta) varētu tikt ietekmēta arī pārrobežu tirdzniecība. Attiecībā uz tālākpārdošanas cenu noteikšanu KP nekonstatē pamatu KP rīcībai LESD 101.panta piemērošanas kontekstā (lēmuma [32] un [33] rindkopa).
- [277] KP nepiekrīt MBI viedoklim par to, ka Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes darbinieku klātbūtne apmeklējuma laikā nebija tiesiska, jo tie nebija pilnvaroti veikt izmeklēšanas

darbības. Attiecīgās personas tika pieaicinātas uz KL 7.panta pirmās daļas 7.punkta un 9.panta piektās daļas 4.punkta pamata sniegt atbalstu izmeklēšanas darbību laikā. KP ir tiesības pieaicināt papildus ekspertus, pildot savus uzdevumus. Turklāt nav skaidrs MBI iebildumu pamatojums, jo KP nesaskata jebkādu MBI tiesību aizskārumu no papildu speciālistu pieaicināšanas. Līdz ar iepriekš minēto KP noraida šos iebildumus, jo tie nav pamatoti un nav ietekmējuši lietas iznākumu vai ierobežojuši MBI procesuālās tiesības.

[278] Attiecībā uz MBI viedokli par tirgus dalībnieka apgrozījumu nodalīšanu un lietas dalībnieku savstarpējā apgrozījuma izslēgšanu KP viedokli skatīt lēmuma 7.1. un 7.4. punktā.

[279] Attiecībā uz 10.02.2012. e-pastu „Konfidenciāla – Advokata klienta sarakste” KP atbildi ir sniegusi lēmuma [228] un [229] rindkopā.

6.10. Ripo Autocentrs viedoklis

[280] Ievērojot KL 26.panta septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 01.10.2014. nosūtīja Paziņojumu Nr.1668 Ripo Autocentrs un Paziņojumu Nr.1667 Ripo Autocentrs maksātspējas procesa administratoram. Paziņojumos KP informēja par tiesībām iepazīties ar lietā esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

[281] Ripo Autocentrs nav izmantojis tam paredzētās tiesības iepazīties ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

7. Naudas soda aprēķins

7.1. Naudas soda piemērošanas vispārējais pamats

[282] Ņemot vērā konstatētos faktus un pierādījumus kopsakarā (lēmuma 4.punkts), kuru izvērtējums sniegts lēmuma 5.punktā, KP secina, ka SD Autocentrs, Ripo autocentrs, [Iesniedzējs], Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils, Moller Auto Latvia, Lauri Motors un MBI darbības atbilst KL 11.panta pirmās daļas noteiktā aizlieguma pārkāpuma tiesiskajam sastāvam.

[283] Pārkāpums izpaudies apstākļi, ka starp komercsabiedrībām ir notikusi vienošanās par dalības nosacījumiem iepirkumos, tajā skaitā par tirgus sadali. KL 12.panta pirmā daļa nosaka: „*Ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu*”. KL 12.panta otrā daļa nosaka: „*Konkurences padome ir tiesīga uzlikt tirgus dalībniekiem naudas sodu līdz 5 procentu apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 350 euro katram.*”

KL 12.panta trešā daļa nosaka, ka: „*Konkurences padome ir tiesīga uzlikt konkurentiem naudas sodu līdz 10 procentu apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 700 euro katram.*”

[284] Lai noteiktu naudas soda apmēru, KP vērtē pārkāpumus atbilstoši Noteikumiem Nr.796, kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura noteikšanas pamatprincipiem.

[285] Saskaņā ar taisnīguma principu par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt administratīvā akta izdošana un pārkāpēju sodīšana ir nepieciešama, lai atturētu citus tirgus dalībniekus no KL pārkāpuma izdarīšanas. EST, tostarp, ir norādījusi, ka rīcības brīvība naudas sodu noteikšanā ir vērsta uz to, lai mudinātu uzņēmumu rīkoties, ievērojot konkurences tiesību normas (skat. Pirmās instances tiesas 08.10.2008. spriedumu *SGL Carbon AG pret EK* lietā Nr.T-68/04).

- [286] Līdz ar to, pamatojoties uz KL 12.pantu SD Autocentrs, Ripo autocentrs, [Iesniedzējs], Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils, Moller Auto Latvia un MBI piemērojams naudas sods. Lieta pret Lauri Motors izbeidzama, neuzliekot naudas sodu, tā kā sabiedrība 17.10.1014. likvidēta.
- [287] Naudas soda samaksas pienākums atbilstoši KL 1.panta 7. un 9.punktam un 12.panta otrajai un trešajai daļai ir saistošs tirgus dalībniekiem, kuriem ir izšķiroša ietekme pār tirgus dalībniekiem, kuri ir izdarījuši KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu.
- [288] Noteikumu Nr.796 3.punktā ir paredzēts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.
- [289] Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem un LR Uzņēmumu reģistra datiem lietas dalībnieku neto apgrozījums saskaņā ar Peļņas vai zaudējumu aprēķinu 2013.gadā ir:

Tabula Nr.1

Lietas dalībnieku neto apgrozījums (EUR)

Lietas dalībnieks	Neto apgrozījums (EUR)
SD AUTOCENTRS	3'154'458
RIPO AUTOCENTRS	1'690'335
[Iesniedzējs]	5'539'035
MBI	160'334'674
MOLLER AUTO KRASTA	24'373'673
MOLLER AUTO VENTSPILS	5'179'397
MOLLER AUTO LATVIA	38'023'080

- [290] MBI norāda, ka no kopējā apgrozījuma atskaitāms arī apgrozījums, kāds iegūts no tirgus dalībniekā ietilpstošu uzņēmumu savstarpējiem (*intra-group*) darījumiem un darījumiem, kas veikti KP lēmuma adresātu starpā.
- [291] KP norāda, ka atbilstoši Noteikumu Nr.796 3.punktam naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma un tie neparedz, ka no kopējā apgrozījuma atskaitāms arī apgrozījums, kāds iegūts no tirgus dalībniekā ietilpstošu uzņēmumu savstarpējiem (*intra-group*) darījumiem un darījumiem, kas veikti KP lēmumu adresātu starpā. Līdz ar to, arī ņemot vērā naudas sodu sistēmas aprēķināšanas atšķirības starp nacionālajās tiesībās noteikto, kur naudas sods tiek aprēķināts pamatojoties uz gada apgrozījumu, un uz EK piemēroto regulējumu⁴⁴, kas balstās uz pārdošanas apjomu konkrētā tirgū, arī nav pamata, nosakot apgrozījumu, no kura aprēķināt naudas sodu, ņemt vērā un izslēgt norādītās summas.
- [292] Vienlaikus jāņem vērā, ka arī EK bauda plašu rīcības brīvību naudas soda noteikšanā,⁴⁵ t.sk. attiecībā uz iekšējās pārdošanas rezultātu ņemšanu vai neņemšanu vērā konkrētajā gadījumā, nosakot naudas sodu.
- [293] KP attiecībā uz soda naudas apmēra noteikšanu norāda, ka atbilstoši Noteikumu Nr.796 3.punktam naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada

⁴⁴ Eiropas Komisijas Pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (2006/C 210/02).

⁴⁵ Turpat, 16.punkts. Skat. arī: EST 07.06.2007. spriedums lietā Nr.C-76/06 P *Britannia Alloys & Chemicals Ltd v. Komisija*, 83.punkts.

neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Attiecīgi nav pamata konkrētajā gadījumā veikt naudas soda aprēķinu no cita finanšu gada. Pie tam Heinz Wilke Autohandel GmbH minētā EK prakse un EST judikatūra, atbilstoši kurai, definējot jēdzienu „iepriekšējais finanšu gads”, ir jāņem vērā gan katra konkrētā gadījuma konteksts, gan arī izveidotās sodu sistēmas mērķi un iecerētā soda ietekmi uz konkrēto uzņēmumu, jo īpaši ņemot vērā tos apgrozījuma rādītājus, kas atspoguļo šī uzņēmuma patieso ekonomisko stāvokli laikā, kad tika izdarīts pārkāpums, nav pielīdzināma konkrētajam gadījumam, jo attiecas uz atšķirīga finanšu gada izvēli, lai tiktu nodrošināts pietiekami preventīvs naudas soda apmērs gadījumos, kad apgrozījums finanšu gadā pirms EK lēmuma pieņemšanas nesniedz derīgas norādes par attiecīgā uzņēmuma patieso ekonomisko situāciju un pienācīgo šim uzņēmumam uzliedzamā naudas soda līmeni.⁴⁶

7.2. Pārkāpuma smagums

[294] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 13.punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

[295] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 14.punktu, nosakot pārkāpuma smaguma pakāpi, ņem vērā:

(a) Pārkāpumu veidu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 15.punktu horizontālās kartelju vienošanās uzskata par sevišķi smagu pārkāpumu. Kā jau iepriekš lēmumā norādīts, pārkāpums bija vērsts uz konkurences ierobežošanu tirgus dalībnieku starpā viena zīmola ietvaros, vienojoties par to, kurš no tirgus dalībniekiem pārdos preces kuram klientam, izslēdzot savstarpējo konkurenci. Konstatējams, ka kartelis izpaudies sistemātiskā un aizliegtā ar KL rīcībā viena zīmola ietvaros, turklāt MBI zinot, atbalstot un veicinot dīleru rīcību. Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Noteikumu Nr.796 18.4.apakšpunktu, par izdarīto pārkāpumu naudas soda apmērs var būt no 1,5 līdz 7 procentiem no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

(b) Pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas. KP uzskata, ka konstatētās vienošanās rezultātā tika kavēta, ierobežota un deformēta viena zīmola ietvaros konkurence ilgstošā laika periodā, ko pastiprina fakts, ka MBI ievēroja aizliegtu vienošanos, jo saņēma e-pastus, kuros dīleri paziņoja citiem par piedalīšanos iepirkumos un pasūtītāji no dīleriem iepirkumos saņēma nevis reāli konkurējošus, bet gan tikai konkurenci imitējošus piedāvājumus.

(c) Katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 16.punktu un tā apakšpunktiem, izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu, ņem vērā, vai pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem: tirgus dalībnieks bijis pārkāpuma iniciators; pārkāpumā tirgus dalībniekiem bijusi aktīva vai pasīva loma. Izvērtējot lietā iegūto informāciju, kā arī atsevišķos gadījumos ņemot vērā iespējamo pasūtītāju rīcības ietekmi iepirkumu jomā, KP konstatē, ka objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams, novērtēt katra lietas dalībnieka lomu pārkāpumā, un līdz ar to soda smagums par pārkāpumu netiks palielināts. Turklāt KP nebija nolūka lēmumā norādīt konkrētu epizožu skaitu, bet gan lēmumā atspoguļot lietas dalībnieku pretlikumīgās rīcības sistemātiskumu. Lietas dalībnieki ilgstošā laika periodā apzināti, mērķtiecīgi, saskaņoti un sistemātiski ir vienojušies par dalības noteikumiem iepirkumos, kā rezultātā patiesa un brīva konkurence iepirkumos VW zīmola dīleru starpā nav pastāvējusi. MBI realizēja un koordinēja caur sevi dīleru (aģenta) attiecības kartelī un mainīja dīleru rīcību tirgū. MBI nedarbojās vienā izplatīšanas līmenī ar dīleriem, taču bija informēts par dīleru rīcību, turklāt akceptēja, atbalstīja un veicināja dīleru rīcību un aktīvi nevērsās pret dīleriem. Attiecībā uz MBI tiek ņemts vērā, ka aizliegtās vienošanās mērķis nav bijis ietekmēt tās saimniecisko rīcību, bet pārsvarā tās dalība izpaudās kā starpniekam informācijas apmaiņā un tā bija informēta/ir zinājusi par dīleru plānotu vai faktiski rīcību attiecībā uz tirgus sadali un vienošanos attiecībā uz piedalīšanos/nepiedalīšanos iepirkumos attiecībā uz tās izplatītajām

⁴⁶ Turpat, 30.punkts. Skat. arī: EST 07.06.2007. spriedums lietā Nr.C-76/06 P *Britannia Alloys & Chemicals Ltd v. Komisija*, 30.punkts.

precēm, kas attiecās uz visiem oficiālā VW tīkla dalībniekiem Latvijā. MBI zināmā mērā šādas dīleru darbības pat atbalstīja un veicināja. Savukārt dīleri virzīja, uzturēja un atbalstīja aizliegtu vienošanos, turklāt no Lietas materiāliem konstatējams, ka nav notikusi dīleru aktīva atturēšanās vai aktīva norobežošanās no aizliegtās vienošanās.

[296] Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus un ievērojot izvērtēto pārkāpuma smagumu, pārkāpuma sekas, lietas dalībnieku lomu pārkāpumā, naudas sods % lietas dalībniekiem nosakāms no to 2013.gada neto apgrozījuma:

Tabula Nr.2

Naudas soda apmērs %, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma smagumu

Lietas dalībnieks	Naudas soda apmērs par pārkāpuma smagumu %
SD AUTOCENTRS	4
RIPO AUTOCENTRS	4
[Iesniedzējs]	4
MBI	3
MOLLER AUTO KRASTA	4
MOLLER AUTO VENTSPILS	4
MOLLER AUTO LATVIA	4

7.3. Pārkāpuma ilgums

[297] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 19.1., 19.2. un 19.3.apakšpunktu, ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, saskaņā ar šo noteikumu 18.punktu noteikto naudas soda apmēru nepalielina, ja pārkāpums ilgst vairāk par gadu, bet nepārsniedz piecus gadus, naudas soda palielinājums nosakāms līdz 0,5%, bet, ja pārkāpums ilgst vairāk par pieciem gadiem, naudas soda palielinājums nosakāms no 0,5 līdz 1%.

[298] Nosakot pārkāpuma ilgumu, vērtējams, vai Lietas dalībnieku veiktās aizliegtās darbības konkrētajā iepirkumā uzskatāmas par atsevišķu vai vienotu pārkāpumu, kuru veido turpināta rīcība.

[299] Ņemot vērā Lietā konstatētos apstākļus, KP uzskata, ka Lietas dalībnieku aizliegtās darbības vairākos iepirkumos, pat ja iepirkumi notikuši dažādos gados, kvalificējas kā vienots un turpināts pārkāpums. Pārkāpuma vienotais un pastāvīgais raksturs izriet no katra lietas dalībnieka īstenotā mērķa identiskuma, t.i., lietas dalībnieku rīcība vērsta uz vieniem un tiem pašiem mērķiem, kas kavē, ierobežo vai deformē konkurenci. Nav būtiskas nozīmes saskaņoto darbību skaitam un intensitātei katrā gadā attiecībā uz pārkāpuma ilgumu, jo šie apstākļi tiek vērtēti, nosakot pārkāpuma smagumu.

[300] Nosakot pārkāpuma ilgumu, KP ņem vērā lietā iegūtos pierādījumus. No lietas materiāliem netieši secināms, ka iespējamās aizliegtās vienošanās pazīmes saskatāmas kopš 2006.gada (skatīt 2006.gada e-pastu Nr.1 un 2007.gada e-pastu Nr.2), taču pierādījumi konstatējami:

Tabula Nr.3

Lietas dalībnieku pārkāpuma periodi un ilgums

Lietas dalībnieks	Dalība pārkāpumā	Pārkāpuma ilgums
SD AUTOCENTRS	Vismaz no 19.09.2007. līdz vismaz 26.03.2012.	Četri gadi, seši mēneši un astoņas dienas
RIPO AUTOCENTRS	Vismaz no 28.01.2009. līdz vismaz 26.03.2012.	Trīs gadi, viens mēnesis un 28 dienas

[Iesniedzējs]	Vismaz no 24.01.2007. līdz vismaz 26.03.2012.	Pieci gadi, divi mēneši un trīs dienas
MBI	Vismaz no 24.01.2007. līdz vismaz 13.10.2011.	Četri gadi, astoņi mēneši un 20 dienas
MOLLER AUTO KRASTA	Vismaz no 19.09.2007. līdz vismaz 06.02.2012.	Četri gadi, četri mēneši un 19 dienas
MOLLER AUTO VENTSPILS	Vismaz no 19.09.2007. līdz vismaz 06.02.2012.	Četri gadi, četri mēneši un 19 dienas
MOLLER AUTO LATVIA	Vismaz no 13.10.2011. līdz vismaz 06.02.2012.	Trīs mēneši un 25 dienas

[301] Ņemot vērā lietas apstākļus, kā arī nepieciešamību nodrošināt konkurences politikas īstenošanu un naudas sodu preventīvo iedarbību, šīs lietas kontekstā KP uzskata par pamatotu lietas dalībniekiem piemērot sekojošu naudas soda palielinājumu:

Tabula Nr.4

Naudas soda apmērs %, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma ilgumu

Lietas dalībnieks	Naudas soda apmērs par pārkāpuma ilgumu %
SD AUTOCENTRS	0,4
RIPO AUTOCENTRS	0,3
[Iesniedzējs]	0,5
MBI	0,5
MOLLER AUTO KRASTA	0,4
MOLLER AUTO VENTSPILS	0,4
MOLLER AUTO LATVIA	0

7.4. Naudas soda samazināšanas vai palielināšanas apstākļi

[302] Izvērtējot Lietas materiālus, nav konstatējami Noteikumu Nr.796 21.punktā minētie atbildību pastiprinošie apstākļi un atbildību mīkstinošie apstākļi saskaņā ar Noteikumu Nr.796 23.punktā minētajiem vai arī citiem mīkstinošajiem apstākļiem.

[303] Attiecībā uz atsevišķu komercsabiedrību izteikto vēlmi sadarboties Noteikumu Nr.796 ietvaros KP uzskata, ka izrādītā iniciatīva nav vērtējama Noteikumu Nr.796 kontekstā, jo tirgus dalībnieki nevērsās KP ar pieteikumu Noteikumu Nr.796 27.punktā noteiktajā kārtībā. Turklāt sadarbības iniciatīva apmeklējuma laikā nesasniedza tādu līmeni, kas būtiski atvieglotu izmeklēšanas darbības.

[304] KP nav informācijas, ka kādai no komercsabiedrībām apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10% no šīs komercsabiedrības pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma. Līdz ar to nav pamata samazināt naudas sodu uz Noteikumu Nr.796 23.2.apakšpunkta pamata.

[305] KP nav tiesiska pamata naudas sodu aprēķināt no konkrētajos tirgos gūtā tirgus dalībnieku apgrozījuma. Atbilstoši Noteikumu Nr.796 3.punktam naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Arī Noteikumu Nr.796 23.2.apakšpunkts nenosaka KP tiesības rēķināt naudas sodu no konkrētajā tirgū gūtā apgrozījuma, bet gan paredz KP tiesības samazināt kopējo naudas soda apmēru, kas aprēķināts no atbilstoši Noteikumiem Nr.796. Savukārt EK, pamatojoties uz *Pamatnostādņēm naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr.1/2003 23.panta 2.punkta a) apakšpunktu*, naudas soda pamatsummu nosaka, izmantojot pārkāpumā

tieši vai netieši iesaistīto uzņēmuma preču vai pakalpojumu pārdošanas apjomu atbilstošajā Eiropas Ekonomiskās zonas teritorijā. Attiecīgi naudas soda noteikšana pēc iepriekšēja gada finanšu neto apgrozījuma vai pārdoto preču apjoma uzskatāma par atšķirīgām naudas soda noteikšanas sistēmām, kuras vieno maksimālais naudas soda apjoms, kas nevar pārsniegt 10% no kopējā apgrozījuma iepriekšējā gadā. Līdz ar to KP norāda, ka nav pamatoti salīdzināt divas konceptuāli atšķirīgas naudas soda noteikšanas sistēmas un piemērot tādu, kas nebalstās uz Noteikumu Nr.796 regulējuma.

[306] Atsaucoties uz MBI viedoklī norādīto, ka Moller grupas komercsabiedrību starpā ir savstarpēji veikti ievērojama apmēra darījumi, piemēram, automašīnu tirdzniecība, un šī lēmuma [291] rindkopā konstatēto, KP uzskata, ka to var ņemt vērā saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 8., 13. un 14.¹pantu, izvērtējot Moller grupā ietilpstošajām komercsabiedrībām piemēroto naudas sodu samērīgumu un taisnīgumu. Savstarpējo darījumu esamība un apmērs netiek atsevišķi vērtēts Noteikumu Nr.796 3.punkta kontekstā un neto apgrozījuma definīcija, kas tajos minēta, neparedz savstarpējo darījumu izslēgšanu (skatīt lēmuma 7.1.punktu).

[307] Jebkura naudas soda noteikšanā konkurences tiesībās, tostarp, ir jāņem vērā tirgus dalībnieka pozīcija un ekonomiskā vara tirgū, lai naudas sods sasniegtu savu mērķi, bet lai tā apjoms nepārsniegtu nepieciešamo apmēru mērķa sasniegšanai, t.i., lai lietas dalībniekus atturētu no turpmāku pārkāpumu izdarīšanas un tie tiktu sodīti par pārkāpumu. Saskaņā ar taisnīguma principu par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt administratīvā akta izdošana un pārkāpēju sodīšana ir nepieciešama, lai atturētu citus tirgus dalībniekus no KL pārkāpuma izdarīšanas. EST, tostarp, ir norādījusi, ka rīcības brīvība naudas sodu noteikšanā ir vērsta uz to, lai mudinātu uzņēmumu rīkoties, ievērojot konkurences tiesību normas.⁴⁷

[308] Šajā gadījumā pārkāpumu ir izdarījušas vairākas Moller grupā ietilpstošās komercsabiedrības. Tā kā vienā grupā ietilpstošo sabiedrību apgrozījumu summa parasti pārsniedz apgrozījumu, kas būtu, esot šīm komercsabiedrībām apvienotām vienā juridiskā personā, tad var veidoties situācija, ka tirgus dalībniekiem sekas par KL pārkāpuma izdarīšanu ir atšķirīgas atkarībā no tā juridiskās formas, kā tirgus dalībnieks ir izvēlēties veikt saimniecisko darbību. Lai novērstu iespējamu atšķirīgu attieksmi un, nosakot naudas sodu, ņemtu vērā patieso ekonomisko spēku tirgū, KP uzskata par pamatotu un lietderīgu samazināt naudas sodus, kas piemērojami Moller grupā ietilpstošajām sabiedrībām - MBI, Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils, Moller Auto Latvia par 10%.

[309] Tāpat attiecībā uz Moller Auto Latvia KP ņem vērā naudas soda apmēra samērīgumu un taisnīgumu ar pārkāpuma ilgumu (savstarpēji salīdzinot ar citiem lietas dalībniekiem), turklāt samērojot summāro naudas sodu apmēru ar citu lietas dalībnieku naudas soda summāro apmēru. Lai novērstu iespējamu atšķirīgu attieksmi, nosakot naudas sodu, un ņemot vērā iepriekš minēto, KP uzskata par pamatotu un lietderīgu samazināt naudas sodu, kas piemērojams Moller Auto Latvia par 10%.

7.5.Kopējā naudas soda apmērs

[310] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 17.punktu kopējo naudas soda apmēru par vienu pārkāpumu aprēķina, summējot saskaņā ar šo noteikumu 18. un 19.punktu noteiktos naudas sodus.

⁴⁷ Skat. Pirmās instances tiesas 08.10.2008. spriedumu *SGL Carbon AG pret EK* lietā Nr.T-68/04.

Naudas soda apmērs (%) un kopējais naudas soda apmērs (EUR)

Lietas dalībnieks	Sma-gums (%)	Ilgums (%)	Naudas soda apmērs (%)	Naudas soda apmērs (EUR)	Samazi-nājums (%)	Kopējā naudas soda apmērs (EUR)
SD AUTOCENTRS	4	0,4	4,4	138'796,15	Nav	138'796,15
RIPO AUTOCENTRS	4	0,3	4,3	72'684,41	Nav	72'684,41
[Iesniedzējs]	4	0,5	4,5	249'256,58	Nav	249'256,58
MBI	3	0,5	3,5	5'611'713,59	10%	5'050'542,23
MOLLER AUTO KRASTA	4	0,4	4,4	1'072'441,61	10%	965'197,45
MOLLER AUTO VENTSPILS	4	0,4	4,4	227'893,47	10%	205'104,12
MOLLER AUTO LATVIA	4	0	4	1'520'923,20	20%	1'216'738,56

7.6.Naudas soda samazinājums saskaņā ar Izlīguma piedāvājumu

[311] KP, izvērtējot SD Autocentrs iesniegto Izlīguma piedāvājumu (skatīt lēmuma 6.3.punktā), konstatē, ka SD Autocentrs ir pilnībā atzinusi KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu savās darbībās, t.i., piekrīt 01.10.2014. Paziņojumā Nr.1670 konstatētajiem faktiem, esošajiem pierādījumiem un sniegto juridisko novērtējumu, turklāt atzinusi savu dalību KL 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumā. KP uzskata, ka šādā veidā konkrētajā lietā būs sasniegts mērķis – izlīguma rezultātā tiek izbeigts tiesiskais strīds starp KP un SD Autocentrs, un tā ir apņēmusies nepārsūdzēt KP lēmumu, ciktāl tas attiecas uz 01.10.2014. Paziņojumā Nr.1670 konstatētajiem faktiem, esošajiem pierādījumiem un sniegto juridisko novērtējumu lietā Nr.2637/13/03.04.-01/2, ja naudas sods tiek samazināts par 10%. Ņemot vērā minēto, KP samazina SD Autocentrs aprēķināto naudas sodu 138'796,15 EUR par 10%, galīgo naudas sodu nosakot 124'916,54 EUR.

7.7.Solidārā atbildība un solidārās atbildības periods

[312] KL 11.panta pārkāpums attiecas uz vienošanos starp tirgus dalībniekiem, KL 12.pantā nenosakot atbildības ierobežojumus par vienošanos, kas noslēgta starp tirgus dalībniekiem, kuri ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku. Atbilstoši KL 1.panta 9.punktam par vienu tirgus dalībnieku var uzskatīt arī divus vai vairākus tirgus dalībniekus, ja kādam no tiem ir izšķiroša ietekme pār šo tirgus dalībnieku.

[313] Lietas izpētes laikā KP konstatēja, ka aizliegtas vienošanās laikā Moller Auto Baltic AS pieder 100% kapitāla daļu Moller Auto Krasta (kopš 30.01.2012.), MOLLER AUTO VENTSPILS (kopš 30.01.2012.), Moller Auto Latvia (kopš 01.01.2006.). Savukārt kopš aizliegtas vienošanās sākuma Heinz Wilke Autohandel GmbH piederēja 100% kapitāla daļu Moller Auto Krasta un Moller Auto Ventspils (01.01.2006. līdz 29.01.2012.) Savukārt Harald A.Moller AS kopš 03.11.2009. pieder 100% MBI.

[314] Tādējādi Moller Auto Baltic AS, Harald A.Moller AS un Heinz Wilke Autohandel GmbH ir solidāri atbildīgas par KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, kas konstatēts to meitas sabiedrību

darbībās. Konstatējot 100% dalību, uzskatāms, ka meitas sabiedrības savu darbību neveic neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un konkurences tiesību efektīvas piemērošanas nodrošināšanas nolūkā, lietā būtu nosakāma solidāra atbildība par KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu.

- [315] Mātes sabiedrības atbildība par pārkāpumu izriet nevis no dalības pārkāpuma izdarīšanā vai tā iniciēšanā, bet gan no tā, ka attiecīgie tirgus dalībnieki ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku un pārkāpuma izdarītāji savu rīcību nenosaka patstāvīgi. Pretēji Moller Auto Baltic AS un Harald A.Moller viedoklim, KP norāda, ka tā neuzskata, ka abas sabiedrības ir bijušas dalībnieces pārkāpuma izdarīšanā, un uz tām neattiecina personīgo atbildību, kā tas būtu konkrētajam pārkāpuma izdarītājam. Moller Auto Baltic AS un Harald A.Moller AS solidārā atbildība par savu meitu rīcību izriet no tā, ka to saistītās sabiedrības savu rīcību nenosaka neatkarīgi.
- [316] Vadoties pēc EST prakses, mātes sabiedrības solidārā atbildība par meitas sabiedrības darbībām ir atzīta jau EST 14.07.1972. spriedumā lietā Nr.48/69, kur tika norādīts, ka tirgus dalībnieku juridiskā nošķirtība nevar būt šķērslis tirgus dalībnieku saimnieciskajai vienotībai savā darbībā konkurences tiesību jomā. Kopš iepriekš minētās lietas tiesu prakse ir plaši attīstījusies un saskaņā ar jaunāko praksi, kad mātes sabiedrībai pieder 100% meitas sabiedrības kapitāla daļu, tai ir izšķiroša ietekme meitas sabiedrībā un tiek uzskatīts, ka mātes sabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār meitas sabiedrību, ja vien tirgus dalībnieks nepierāda pretējo (tā sauktā „izšķirošās ietekmes faktiskas izmantošanas prezumpcija”)⁴⁸.
- [317] Iepriekš minēto argumentāciju apstiprinājusi arī Administratīvā apgabaltiesa lietā *Preiss*⁴⁹, norādot, ka saskaņā ar KL 1.panta pirmās daļas 9.punktu mātes sabiedrība un tās meitas sabiedrība var tikt uzskatītas par vienu tirgus dalībnieku un, pieņemot lēmumus par konkurences tiesību pārkāpumiem, KP var tos attiecināt arī uz lietā iesaistīto sabiedrību mātes uzņēmumiem, nosakot mātes sabiedrības un meitas sabiedrības solidāro atbildību, konstatējot ka mātes sabiedrībai pieder 100% meitas sabiedrības kapitāla daļu.
- [318] Moller Auto Baltic AS, Harald A.Moller AS un Heinz Wilke Autohandel GmbH iebilst, ka tiem var tikt piemērota solidāra atbildība, jo tie neesot kontrolējuši sev piederošās sabiedrības. Ņemot vērā, ka Moller Auto Baltic AS un Harald A.Moller AS apsvērumi pēc būtības ir identiski, tie tiek skatīti kopīgi, atsevišķi atdalot Heinz Wilke Autohandel GmbH apsvērumus.
- [319] Pirmkārt, Moller Auto Baltic AS un Harald A.Moller AS norāda, ka KP nav ieguvusi nevienu pierādījumu, ka sabiedrību dalībnieki būtu pieņēmuši lēmumu, kas attiektos uz tiem piederošo sabiedrību saimniecisko darbību, jo par saimniecisko darbību veikšanu ir atbildīga sabiedrību valde, pamatojoties uz Komerclikumu un Padomes 08.10.2001. Regulu (EK) Nr.2157/2001 par Eiropas uzņēmēj sabiedrības (SE) statūtiem, ciktāl pēdējā attiecas uz MBI.
- [320] Attiecībā uz šo KP norāda, ka ES vai nacionālajās komercietībās noteiktās sabiedrību pārvaldes struktūras neietekmē solidārās atbildības piemērošanu konkurences tiesībās, ja vien tas nenorāda uz to, ka dalībniekiem nav tiesību jeb iespējas ietekmēt tiem piederošās sabiedrības. Konkrētajos gadījumos formālu dalībnieku lēmumu par saimnieciskās darbības ietekmi neesamība neaplicina faktiskās iespējas neesamību ietekmēt sabiedrības darbību. Turklāt meitas sabiedrību un Moller Auto Baltic AS un Harald A.Moller AS faktiskā darbība (vienots zīmols, kopīga stratēģija) un publiskais tēls (publiski pieejamā informācija) apliecina, ka tirgus dalībnieki veido vienu ekonomisko spēku. Turklāt KP pieņēma lēmumu atļaut Moller

⁴⁸ EST 10.09.2009. spriedums lietā Nr.C-97/08P *Akzo Nobel*, 61.-62.punkts

⁴⁹ Administratīvās apgabaltiesas 29.10.2012. spriedums lietā Nr.A43015111 *Preiss*, 8.punkts

Auto Baltic AS iegūt izšķirošu ietekmi Moller Auto Ventspils (iepriekš SIA „Venta Motors”)⁵⁰ un Moller Auto Baltic AS un Harald A.Moller AS pārvaldes locekļi ir ieņēmuši valdes locekļu amatus arī to meitas sabiedrībās, kas kopsakarā ar 100% balsstiesībām apliecina, ka Moller grupas darbība kopumā Latvijā netiek veikta neatkarīgi no to mātes sabiedrībām ārzemēs.

- [321] Otrkārt, Moller Auto Baltic AS un Harald A.Moller AS savu viedokļu 2.3.punktā kļūdaini apgalvo, ka KP plāno piemērot solidāro atbildību katrai no šīm sabiedrībām par periodu, kad tās nav realizējušas izšķirošu ietekmi KL 11.panta pārkāpuma dalībniekos. Solidārā atbildība ir ierobežota tikai par to laika posmu, kad attiecīgā mātes sabiedrība ir realizējusi izšķirošu ietekmi⁵¹.
- [322] Treškārt, Moller Auto Baltic AS un Harald A.Moller AS norāda savu viedokļu 2.4.punktā, ka solidārā atbildība ir nosakāma atbilstoši Civillikuma 1674.pantam, proti, izpildījuma priekšmetam ir jābūt nedalāmam. KP norāda, ka solidārās atbildības noteikšana šajā lietā nav attiecināma uz civiltiesisku attiecību (tiesību un saistību) nodibināšanu, bet administratīvās atbildības noteikšanu par KL 11.panta pirmās daļas pārkāpumu.
- [323] Ceturtkārt, Heinz Wilke Autohandel GmbH norādīja, ka tās nodoms kopš 29.12.2009. bija Sanācijas līguma izpilde Kittner-Grupa maksātnespējas procesa ietvaros, kur tika meklēti iespējamie pircēji tās meitas sabiedrībām Latvijā, nevis automašīnu tirdzniecība. Līdz ar ko Heinz Wilke Autohandel GmbH nebija faktisku iespēju ietekmēt meitas sabiedrību darbību. Turklāt pārkāpumā bija iesaistīti vienīgi meitas sabiedrību darbinieki, bet to valdes locekļi ir bijuši nelojāli pret Heinz Wilke Autohandel GmbH.
- [324] KP neuzskata, ka Heinz Wilke Autohandel GmbH viedoklī tiktu atspēkota izšķirošas ietekmes realizēšanas prezumpcija, kas izriet no 100% balsstiesībām sabiedrībās. Lai atspēkotu izšķirošas ietekmes esamību tirgus dalībniekā, ir jāpierāda, ka meitas sabiedrība ir neatkarīgs tirgus dalībnieks un savu saimniecisko rīcību nosaka neatkarīgi ne tikai attiecībā uz darbībām, uz ko ir attiecināms KL 11.panta pirmās daļas pārkāpums, bet uz visu uzņēmuma darbību kopumā. Turklāt arī paša Heinz Wilke Autohandel GmbH iesniegtie dokumenti (sabiedrību statūti un komunikācija ar valdes locekli A.L.) norāda uz to, ka ne visos jautājumos meitas sabiedrību valdes locekļi varēja noteikt sabiedrību saimniecisko darbību (piemēram, saistību uzņemšanās, pirkumu apjoms, sadarbības līgumu laušana). Tādējādi sniegtā informācija apstiprina, ka Heinz Wilke Autohandel GmbH bija tiesības un iespējas ietekmēt Moller auto Krasta un Moller Auto Ventspils darbību līdz 29.01.2012, kamēr tas realizēja 100% balsstiesību šajās sabiedrībās.
- [325] Līdz ar to KP uzskata, ka Moller Auto Baltic AS, Harald A.Moller AS un Heinz Wilke Autohandel GmbH nosakāma solidārā atbildība ar to meitas sabiedrībām (pārkāpuma izdarītājiem) par KL 11.panta pirmās daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu.
- [326] KP skaidro, ka solidārā atbildība nosakāma proporcionāli pārkāpuma ilgumam, sākot ar brīdi, kad mātes sabiedrība ieguva 100% dalību meitas sabiedrībā⁵². Moller Auto Baltic AS, Harald A.Moller AS un Heinz Wilke Autohandel GmbH solidārā atbildība var tikt noteikta par šādiem periodiem:

Tabula Nr.6

⁵⁰ KP 11.11.2011. lēmums Nr.74 „Par Moller Auto Baltic AS, Moller Real Estate Baltic AS un SIA „Motors Latvia”, SIA „Miera auto” un SIA „Venta Motors” apvienošanu”

⁵¹ KP 07.08.2014. lēmums Nr.E02-40 KIA Auto, 307-309.rindkopas

⁵² Skatīt, piemēram, Vispārējās tiesas 03.03.2011. spriedumu lietā T-122/07 līdz T-124/07 Siemens pret Komisiju

Kopējais pārkāpuma periods un periods, kurā cita sabiedrība realizēja 100% kontroli pārkāpuma izdarītājā

Pārkāpuma izdarītājs	Kopējais pārkāpuma periods	Periods, kurā cita sabiedrība realizēja 100% kontroli pārkāpuma izdarītājā
MOLLER AUTO KRASTA	1602 dienas	<ul style="list-style-type: none"> • Heinz Wilke Autohandel GmbH no 19.09.2007. līdz 29.01.2012., t.i., 1594 dienas. • Moller Auto Baltic AS no 30.01.2012. līdz 06.02.2012., t.i., 8 dienas.
MOLLER AUTO VENTSPILS	1602 dienas	<ul style="list-style-type: none"> • Heinz Wilke Autohandel GmbH no 19.09.2007. līdz 29.01.2012., t.i., 1594 dienas. • Moller Auto Baltic AS no 30.01.2012. līdz 06.02.2012., t.i., 8 dienas.
MOLLER AUTO LATVIA	117 dienas	<ul style="list-style-type: none"> • Moller Auto Baltic AS no 13.10.2011. līdz 06.02.2012., t.i., 117 dienas.
MBI	1724 dienas	<ul style="list-style-type: none"> • Harald A.Moller AS no 03.11.2009. līdz 13.10.2011., t.i., 710 dienas.

[327] Izvērtējot visus Lietas materiālus (kā arī publiski pieejamo informāciju), KP norāda, ka Heinz Wilke Autohandel GmbH un Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11.panta pirmās daļas noteiktā aizlieguma pārkāpumu, un KP secina, ka Heinz Wilke Autohandel GmbH ir solidāri atbildīgs:

- a) par 99,50% jeb 960'371,46 EUR no Moller Auto Krasta uzliktā naudas soda;
- b) par 99,50% jeb 204'078,60 EUR no Moller Auto Ventspils uzliktā naudas soda.

[328] Izvērtējot visus Lietas materiālus (kā arī publiski pieejamo informāciju), KP norāda, ka Moller Auto Baltic AS un Moller Auto Krasta, Moller Auto Ventspils, Moller Auto Latvia nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11.panta pirmās daļas noteiktā aizlieguma pārkāpumu, un KP secina, ka Moller Auto Baltic AS ir solidāri atbildīgs:

- a) par 0,50% jeb 4'825,99 EUR no Moller Auto Krasta uzliktā naudas soda;
- b) par 0,50% jeb 1'025,52 EUR no Moller Auto Ventspils uzliktā naudas soda;
- c) par 100 % jeb 1'216'738,56 EUR no Moller Auto Latvia uzliktā naudas soda.

[329] Izvērtējot lietas materiālus (kā arī publiski pieejamo informāciju), KP norāda, ka Harald A.Moller AS un MBI nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11.panta pirmās daļas noteiktā aizlieguma pārkāpumu un KP secina, ka Harald A.Moller AS ir solidāri atbildīgs par 41,18% jeb 2'079'813,29 EUR no MBI uzliktā naudas soda.

8. Iecietības programma

[330] [Iesniedzējs] 13.12.2012. iesniedza rakstisku pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda, kas bija sagatavots atbilstoši Noteikumiem Nr.796. KP ir pieņēmusi [Iesniedzējs] pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda.

[331] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 31.punktu karteļa dalībnieku atbrīvo no naudas soda, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

- 1) karteļa dalībnieks pēc savas iniciatīvas pirmais iesniedzis KP pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda;
- 2) pieteikuma saņemšanas brīdī KP rīcībā nav pietiekami pierādījumi, uz kuriem pamatojoties varētu ierosināt lietu vai konstatēt horizontālās karteļa vienošanās aizlieguma pārkāpumu;

3) pieteikuma iesniedzējs:

- a) pirms pieteikuma iesniegšanas nav iznīcinājis, viltojis vai noslēpis ar karteli saistītus pierādījumus;
- b) nav bijis karteļa ierosinātājs un nav veicis darbības, lai piespiestu citus tirgus dalībniekus piedalīties kartelī vai turpināt dalību tajā;
- c) pēc pieteikuma iesniegšanas nekavējoties ir izbeidzis dalību kartelī, ja KP nav noteikusi citādi;
- d) pēc savas iniciatīvas vai KP pieprasījuma nekavējoties ir sniedzis visus tā rīcībā esošos vai tam pieejamos pierādījumus un citas ziņas par faktiem un apstākļiem, kas ir saistīti ar karteli, ir patiesi, aktīvi un nepārtraukti sadarbojies ar KP, sākot no pieteikuma iesniegšanas brīža līdz lēmuma pieņemšanai;
- e) nav izpaudis pārējiem karteļa dalībniekiem vai citām personām faktu par pieteikuma iesniegšanu un sadarbību ar KP sakarā ar horizontālās karteļa vienošanās aizlieguma pārkāpuma izmeklēšanu.

[332] KP konstatē, ka karteļa dalībnieks [Iesniedzējs] ir izpildījis un atbilst visiem Noteikumu 796 31.punktā minētajiem nosacījumiem, turklāt [Iesniedzējs] lietas izmeklēšanas laikā ir aktīvi sadarbojies ar KP un pēc paša iniciatīvas sniedzis informāciju, kas saturēja informāciju un pierādījumus par karteli.

[333] Pamatojoties uz iepriekš minēto un Noteikumu Nr.796 31.punktu, [Iesniedzējs] piemērojams pilns atbrīvojums no naudas soda.

Ņemot vērā augstāk minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3. un 4.punktu un 11.panta pirmo daļu, 12.panta pirmo, otro un trešo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 80.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 5., 8., 12., 13., 14.¹, 63.¹, 65. un 66.pantu, kā arī Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.796 *Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem* 3., 13., 14., 15., 16., 17.punktu, 18.4.apakšpunktu un 19.punktu un 23.1.apakšpunktu, 31.un 45.punktu, Konkurences padome

nolēma:

1. Konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „SD AUTOCENTRS”, SIA „RIPO AUTOCENTRS”, [Iesniedzējs], SE „MOLLER BALTIC IMPORT”, SIA „MOLLER AUTO KRASTA”, SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS”, SIA „MOLLER AUTO LATVIA” darbībās.

2. Uzlikt naudas sodu:

- 1) SIA „SD AUTOCENTRS” 124'916,54 EUR (viens simts divdesmit četri tūkstoši deviņi simti sešpadsmit *euro* un 54 centi) apmērā;
- 2) SIA „RIPO AUTOCENTRS” 72'684,41 EUR (septiņdesmit divi tūkstoši seši simti astoņdesmit četri *euro* un 41 cents) apmērā;
- 3) SE „MOLLER BALTIC IMPORT” 5'050'542,23 EUR (pieci miljoni piecdesmit tūkstoši pieci simti četrdesmit divi *euro* un 23 centi) apmērā, no kura naudas sodu 2'079'813,29 EUR (divi miljoni septiņdesmit deviņi tūkstoši astoņi simti trīspadsmit *euro* un 29 centi) apmērā uzlikt SE „MOLLER BALTIC IMPORT” solidāri kopā ar Harald A.Moller AS;
- 4) SIA „MOLLER AUTO KRASTA” 965'197,45 EUR (deviņi simti sešdesmit pieci tūkstoši viens simts deviņdesmit septiņi *euro* un 45 centi) apmērā, no kura naudas sodu 960'371,46 EUR (deviņi simti sešdesmit tūkstoši trīs simti septiņdesmit viens *euro* un 46 centi) apmērā uzlikt SIA „MOLLER AUTO KRASTA” solidāri kopā ar Heinz Wilke Autohandel

GmbH, savukārt naudas sodu 4'825,99 EUR (četri tūkstoši astoņi simti divdesmit pieci *euro* un 99 centi) apmērā uzlikt SIA „MOLLER AUTO KRASTA” solidāri kopā ar Moller Auto Baltic AS;

5) SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS” 205'104,12 EUR (divi simti pieci tūkstoši viens simts četri *euro* un 12 centi) apmērā, no kura naudas sodu 204'078,60 EUR (divi simti četri tūkstoši septiņdesmit astoņi *euro* un 66 centi) apmērā uzlikt SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS” solidāri kopā ar Heinz Wilke Autohandel GmbH, savukārt naudas sodu 1'025,52 EUR (viens tūkstotis divdesmit pieci *euro* un 52 centi) apmērā uzlikt SIA „MOLLER AUTO VENTSPILS” solidāri kopā ar Moller Auto Baltic AS;

6) SIA „MOLLER AUTO LATVIA” solidāri kopā ar Moller Auto Baltic AS 1'216'738,56 EUR (viens miljons divi simti sešpadsmit tūkstoši septiņi simti trīsdesmit astoņi *euro* un 56 centi) apmērā.

3. [Iesniedzējs] pilnībā atbrīvot no naudas soda.

4. Šī lēmuma nolemjotās daļas 2.punktā norādītajiem tirgus dalībniekiem uzlikto naudas sodu 45 dienu laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē, reģ. Nr.90000050138, kontā LV78TREL1060001019900, kods TREL22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei.

5. Izbeigt izpēti lietu par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Lauri Motors” darbībā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Pielikumā: Elektroniskā pasta sarakste starp lietas dalībniekiem kopā uz 46 lpp.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

S.Ābrama